

UNIVERSITEIT
iYUNIVESITHI
STELLENBOSCH
UNIVERSITY

100

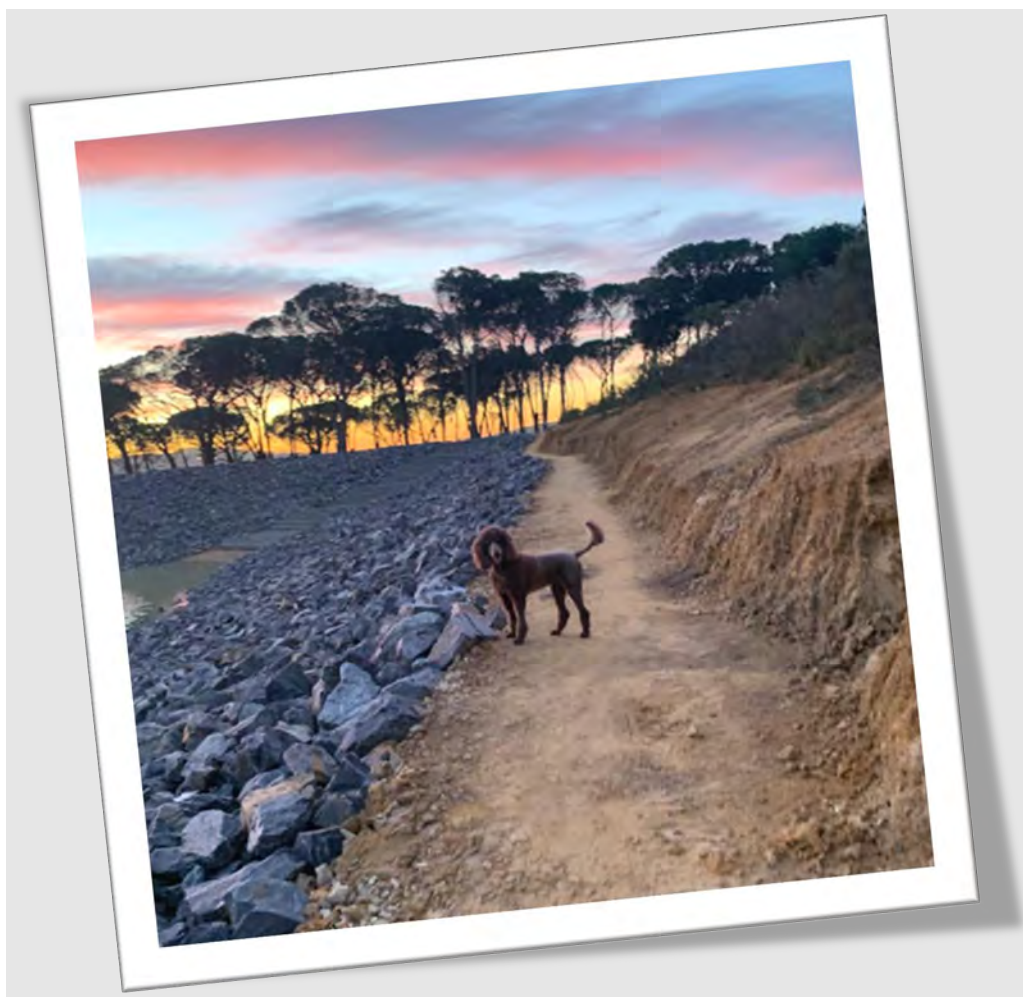
1918 · 2018

VERSLAG AAN DIE RAAD 2020/21

NAAM VAN VERANTWOORDELIKHEIDSENTRUM: Bedryf en Finansies

VERANTWOORDELIKHEIDSENTRUMHOOF: Stan du Plessis

DATUM: 9 September 2021

DANKBETUIGING

Ek lê hierdie verslag aan die Raad voor met opregte waardering en groot dankbaarheid teenoor die hoofde van die vyf afdelings in ons verantwoordelikhedsentrum (VS) sowel as hulle spanne vir nóg 'n jaar se werk in ongewone en uitdagende omstandighede. Hierdie verslag handel oor hulle werk, en hulle het ook heelwat van die skriftelike inhoud voorsien. Die afdelingshoofde is:

- Manie Lombard van die Afdeling Finansies;
- Nicolette van den Eijkel van Fasiliteitsbestuur;
- Anita Nel van Innovus en SUNKOM;
- Ilhaam Groenewald van Maties Sport; en
- Attie Juyn van Informasietegnologie.

Hierdie VS se werk is nie moontlik sonder die bydraes van kollegas in alle ander VS'e en fakulteite nie. Petro Mostert, kommunikasiespesialis in die VS, het die grootste deel van die verslag geskryf. Ek bedank graag al hierdie kollegas vir hulle voortreflike werk.

Wanneer ek op die afgelope jaar terugkyk, is ek dankbaar vir die beduidende prestasies waaroor daar hier verslag gedoen word, ondanks die erge ontwrigting van die voortslepende pandemie. Enersyds was bedryfsvoortsetting 'n prioriteit; andersyds moes ons ook toesien dat ons personeellede en studente in 'n veilige omgewing werk en leer. Ek is trots daarop om te kan deel wees van 'n span wat wéér 'n keer bewys het dat hulle selfs in die veeleisendste omstandighede teenspoed te bowe kan kom.

Dankie aan elkeen van julle.

Stan du Plessis
Uitvoerende Bedryfshoof

I. INLEIDING

In die Verantwoordelikeheidsentrum: Bedryf en Finansies identifiseer ons veral met die volgende gedeelte van die US se missie: "n wêreldklasomgewing bied; 'n plek wat met die wêreld verbind is'. Ek doen hier verslag oor die vyf afdelings wat hierdie VS vorm, naamlik die afdelings Finansies, Fasiliteitsbestuur, Informasietegnologie, Innovus (insluitend SUNCOM) en Maties Sport.

Die verslag beskryf hoe ons die strategie van die Universiteit Stellenbosch bereik deur middel van 'n toegewyde en toegewyde personeelkorps, goeie bestuur en effektiewe netwerke.

Sedert die COVID-19-pandemie ons lewens in Maart 2020 binnegekom het, moes die VS Bedryf en Finansies diep delf om ons operasionele strukture en prosesse te verander om aan te pas by 'n omgewing wat oornag verander het. Ons moes die US se digitaliseringsstrategie vinniger uitvoer om te verseker dat ons studente sonder onderbreking kon studeer. Ons dosente kan hul studente naatloos deur nuwe hibriede aanlyntegnologie lei, en ons personeel kan kommunikeer en probleme doeltreffend vanaf enige bestemming oplos.

Ons treur oor die verlies van ons personeellede wat oorlede is, en ons vier die mense wat ten volle herstel het se lewens. Ons wêreld sal nooit weer dieselfde wees nie, maar ek weet dat ons VS mense het wat meer gegee het as wat verwag is om projekte te voltooi, te innoveer waar buite-die-boks denke nodig was en komplekse probleme doeltreffend kon oplos.

Hierdie verslag toon die geweldige moeite en is 'n getuigenis van 'n toegewyde span wat saam kan staan om die wiede van ons instelling te laat draai.

Andrew Carnegie som dit so op:

"Teamwork is the ability to work together toward a common vision. The ability to direct individual accomplishments toward organisational objectives. It is the fuel that allows common people to attain uncommon results."

Die Universiteit Stellenbosch se Strategiese Raamwerk 2019–2024 verwoord ons visie, missie en strategiese keuses, en bied 'n breë raamwerk waarbinne die Universiteit hom as 'n toonaangewende navorsingsintensiewe universiteit posisioneer. Die inhoud van hierdie verslag is in lyn met hierdie raamwerk en waar toepaslik word die gepaste ikoon aan die begin van 'n onderwerp aangetoon.

KERN STRATEGIESE TEMAS

'N TRANSFORMERENDE
STUDENTE-ERVARING

DOELGERIGTE
VENNOOTSKAPPE EN
INKLUSIEWE NETWERKE

GENETWERKTE EN
SAMEWERKENDE ONDERRIG
EN LEER

VOORKEURWERKGEWER

NAVORSING VIR IMPAK

'N FLORERENDE
UNIVERSITEIT STELLENBOSCH

Figuur 1: Die US se kern strategiese temas (ikone soos gebruik in die verslag).

2. DIE VERANTWOORDELIKHEIDSENTRUM BEDRYF EN FINANSIES: ONS BESTUURSPANNE

Die VS Bedryf en Finansies bestaan uit vyf afdelings met 'n algehele personeeltal van 675.

Ons vyf bestuurspanne is soos volg:

Afdeling Fasiliteitsbestuur

Hoofdirekteur Nicolette van den Eijkel is in beheer van die bestuurspan by Fasiliteitsbestuur. Sy dien tans vir haar tweede vyf jaar lange termyn as hoofdirekteur by die Universiteit. Die Fasiliteitsbestuurspan bestaan uit 190 personeellede.

Figuur 2: Lede van Fasiliteitsbestuur se leierskapspan

Nicolette van den Eijkel (Hoofdirekteur: Fasiliteitsbestuur)

Madeleine Malan (Direkteur: Besigheidsbestuur), Francois Swart (Direkteur: Ontwikkelingsbeplanning en -ontwerp) en Japie Engelbrecht (Direkteur: Projekbestuur)

Dan Prata (Direkteur: Fasiliteitsdienste), Nadeem Gafieldien (Direkteur: Eiendomsdienste) en Viljoen van der Walt (Direkteur: Risikobestuur en Kampussekuriteit)

Afdeling Finansies

Hoofdirekteur Manie Lombard staan aan die stuur van die Afdeling Finansies met sy 144 personeellede.

Figuur 3: Die bestuurspan van **Finansies**. Voor van links na regs: Brendon Gindlay-Whieldon (Finansiële Kontroleur), Annemi Murray (Direkteur: Finansiële Beplanning en Begroting), Reinet Uys (Direkteur: Finansiële Dienste), Manie Lombard (Hoofdirekteur: Finansies), Werner Abrahams (Djunktredirekteur: Studentegeld en Debiteure), Riaan Basson (Direkteur: Aankope en Voorsieningsdienste) en Arrie Hanekom (Adjunktredirekteur en Hoof van die Sentrum vir Voorgraadse Beurse en Lenings) (sedertdien afgetree). Agter van links na regs: Pieter Wever (Direkteur: Vervoerdienste), Elizebeth de Beer (Adjunktredirekteur: Finansiële en Bestuurstelsels) en Caro Olivier (Adjunktredirekteur: Fondse- en Batebestuur).

Innovus (wat SUNKOM insluit)

Figuur 4 toon die bestuurspan van Innovus onder leiding van Anita Nel, die Hoofdirekteur Innovasie en Besigheidsontwikkeling. Hulle bestuur die Innovus- en SUNKOM-spanne, wat uit 87 personeellede bestaan.

Figuur 4: Die bestuur van **Innovus en SUNKOM**. Van links na regs: Anita Nel (Hoofdirekteur: Innovasie en Besigheidsontwikkeling), Carol Kat (Hoof: Kopiereg, Handelsmerke en Kortkursusse), Madelein Kleyn (Direkteur: Tegnologieoordrag), Hein Swanepoel (Senior Direkteur: SUNKOM) en Doris Peters (Bedryfskoördineerder: Afwentelmaatskappye en Produkontwikkeling).

Afdeling Informasietegnologie

Senior direkteur Attie Juyn staan aan die hoof van die bestuurspan by Informasietegnologie, wat aan beheer staan van die afdeling se 151 personeellede.

Figuur 5: Bestuurspanlede van **Informasietegnologie (IT)**. Van links na regs: Ralph Pina (Direkteur: Institusionele IT-programmatuurooplossings), Johann Kistner (Direkteur: Akademiese IT), Attie Juyn (Senior Direkteur: IT), Joe Smit (Direkteur: IT-infrastruktuur) en Zenobia Davidse (Direkteur: Algemene IT-steundienste).

Maties Sport

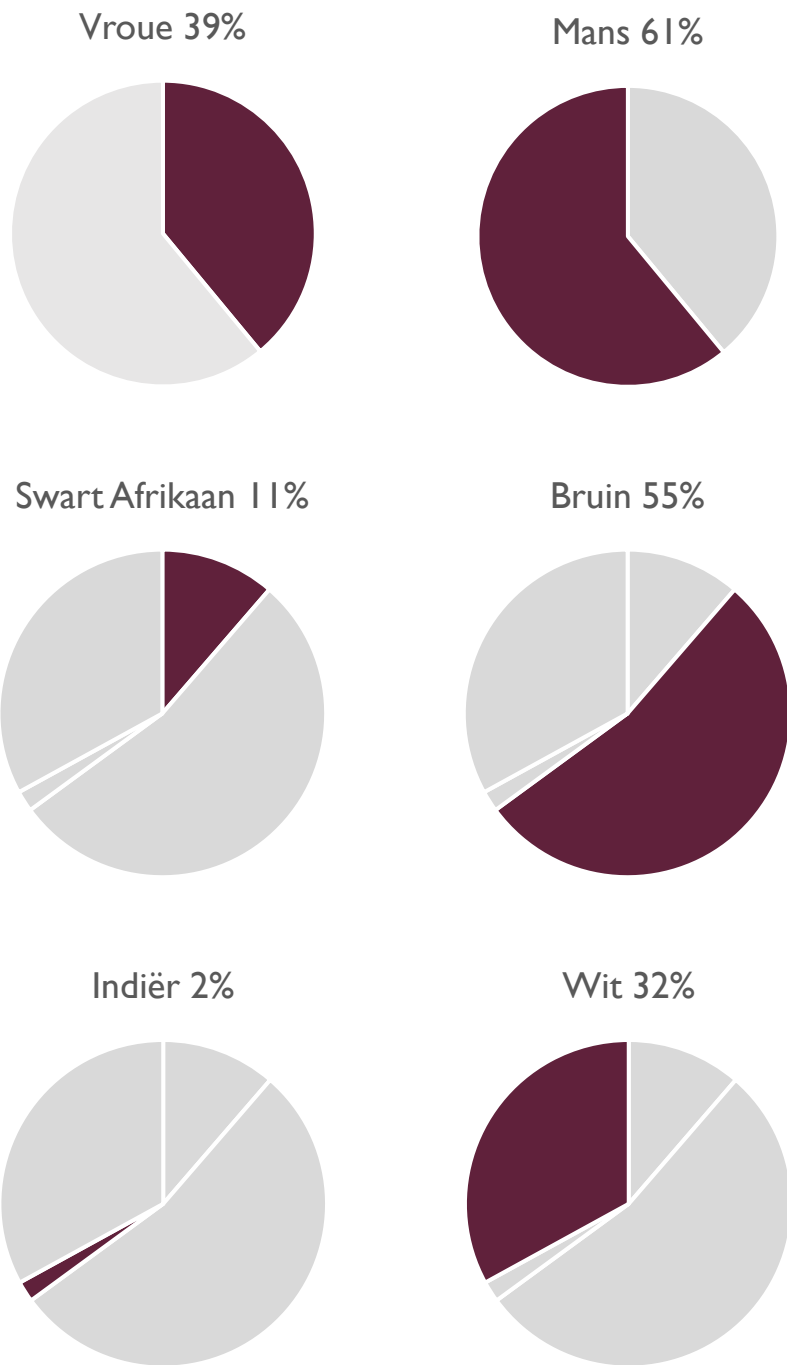
Hoofdirekteur Ilhaam Groenewald lei die bestuurspan by Maties Sport. Altesaam 81 personeellede werk in die afdeling.

Figuur 6: Die senior bestuurspan van **Maties Sport**. Van links na regs: Gustav Venter (Hoof: Sentrum vir Sportleierskap), Andy de Bruin (Rekenmeester in Finansiële Beplanning en Batebestuur), Ilhaam Groenewald (Hoofdirekteur: Maties Sport), Sean Surmon (Hoof: Hoëprestasiesport) en Jerry Laka (Direkteur: Steundienste).

2.1 Personeeltransformasie

Die demografiese profiel van die VS verskyn in figuur 7. Bedryf en Finansies het in 2018 'n goed omskrewe diensbillikheidsplan aanvaar en daar is aansienlike diversiteit in die personeelkorps. Alle afdelings implementeer hulle onderskeie diensbillikheidsplanne. Vordering in dié verband in 2020 en 2021 tot op hede is soos volg: Altesaam 64 voltydse aanstellings is in die VS gedoen, van wie 48 (of 75%) uit die bruin, swart en Indiër- (BSI-)groepe was. In dieselfde tydperk is 22 kollegas bevorder, van wie 14 (of 64%) BSI-kollegas was. Nietemin vorder die verdere uitbreiding van diversiteit – veral op senior vlak – steeds te stadig.

Figuur 7: Personeelsamestelling volgens geslag en ras

3. INSTITUSIONELE KOMITEE VIR BEDRYFSVOORTSETTING (IKBV)

3.1 Algemeen

Die Universiteit Stellenbosch (US) funksioneer sedert die begin van Maart 2020 in ongekende onsekerheid. Die COVID-19-pandemie sowel as die nasionale beleidsreaksie op die openbare gesondheidsgevaar wat die virus inhou, het die akademiese program van die US ontwrig en, na gelang van die nasionale risikovolke, tot die sluiting van vier van die Universiteit se vyf kampusse gelei.

Ten spyte van hierdie ontwrigting is die US-bestuur (soos in 2020) daartoe verbind om die akademiese jaar 2021 suksesvol te voltooi, en terselfdertyd personelelede en studente se gesondheid en welstand te prioritiseer.

Die US bestuur gewoonlik onvoorsiene en ontwrigtende gebeure deur die vorming van 'n gepaste gebeurlikheidskomitee, wat bestaan uit senior bestuurslede en kollegas uit die US-afdelings wat deur die ontwrigting geraak word. Sulke komitees is die afgelope tyd gebruik om onder meer die ontwrigting van die Huis ten Bosch-brand en die droogtekrisis in die Wes-Kaap te bestuur. Die Universiteit het dus al aansienlike ervaring in ontwrigtingsbestuur opgebou.

President Cyril Ramaphosa het op 15 Maart 2020 'n nasionale ramptoestand afgekondig om die verspreiding van COVID-19 te beperk. Dit het beperkings op reis, 'n verbod op byeenkomste van meer as 100 mense, en skoolsluitings tot en met die Paasnaweek ingesluit. Die COVID-19-pandemie en die landwye ramptoestand het in daardie stadium 'n meer komplekse ontwrigting ingehou as die voorvalle wat die US al in die verlede moes hanteer. Derhalwe het die Rektor besluit om 'n uitgebreide weergawe van die gebruiklike gebeurlikheidskomiteestruktuur byeen te roep. 'n Oorhoofse Institusionele Komitee vir Bedryfsvoortsetting (IKBV) onder leiding van die Uitvoerende Bedryfshoof prof Stan du Plessis is saamgestel om bydraes van aanvanklik 11 en later 12 subkomitees te ontvang en saam te voeg. Elke subkomitee het gekonsentreer op kernwerksaamhede van die Universiteit wat deur die pandemie geraak word, naamlik fasiliteite en sekuriteit, internasionale aangeleenthede, studentehuisvesting, Registrateursaangeleenthede, menslike hulpbronne, studentesake, kommunikasie, aanlyn leer en assessering, IT, mediese kwessies, en navorsing. ('n Subkomitee vir sosiale impak is op 30 Maart 2020 bygevoeg.)

Die IKBV het ingesluit alle viserektore, 'n verteenwoordiger van die dekanes, fakulteitsbestuurders, die Studenteraadsvoorsitter, die US se hoofdirekteure, en ander senior bestuurslede belas met kwessies van bepaalde belang vir die funksionering van die IKBV en sy subkomitees. Hoewel hierdie gebeurlikheidsstruktuur besonder verteenwoordigend en inklusief was, het dit mettertyd onbestuurbaar geword, veral met elektroniese vergaderings.

Gevolglik het die Rektor op 2 April 2020 'n meer toegespitste IKBV-struktuur met 'n Mediese Advieskomitee en sewe werkstrome – leer en onderrig; personeel; kommunikasie, sosiale impak en eksterne verhoudinge; navorsing; studentedienste; finansies en regsake; en kampusbedrywighede – goedgekeur. Die lede van die nuut saamgestelde IKBV word in tabel 1 hieronder gelys.

Naam	Amp	Rol
Prof Wim de Villiers	Rektor en Visekanselier	Visekanselier
Prof Stan du Plessis	Uitvoerende Bedryfshoof	Voorsitter
Prof Hester Kloppe	Viserektor (VR): Strategie & Internasionalisering	Werkstroomvoorsitter: Kommunikasie, sosiale impak en eksterne verhoudinge
Prof Eugene Cloete	VR: Navorsing, Innovasie en Nagraadse Studie	Werkstroomvoorsitter: Navorsing
Prof Deresh Ramjugernath	VR: Leer & Onderrig	Werkstroomvoorsitter: Leer en onderrig
Prof Nico Koopman	VR: Sosiale Impak, Transformasie en Personeel	Werkstroomvoorsitter: Personeel
Dr Ronel Retief	Registrateur	Werkstroomvoorsitter: Studentedienste
Xola Njengele	Studenteraadsvoorsitter	Studenteverteenwoordiger
Mohamed Shaikh	Uitvoerende bestuurder: Rektooraat	
Christelle Feyt	Senior direkteur: Korporatiewe Kommunikasie	Kommunikasie
Gerhard Lipp	Senior direkteur: Regsdienste	Regsadvies en voldoening
Manie Lombard	Hoofdirekteur: Finansies	Werkstroomvoorsitter: Finansies en regsangeleenthede
Nicolette van den Eijkel	Hoofdirekteur: Fasiliteitsbestuur	Werkstroomvoorsitter: Kampusbedryghede
Dr Viljoen van der Walt	Direkteur: Risikobestuur en Kampussekuriteit	Risikobestuur en -scenario's
Beire Kramer	Koördineerder: Projekte (Registrateursafdeling)	Sekretariaat

Tabel 1: IKBV-Iede

3.1.1 Werkstroomverslae

Die volgende paragrawe bied 'n uiteensetting van die belangrikste besluite wat die verskillende werkstrome aanbeveel het.

Werkstroom 1: Studentedienste

Voorsitter: Dr Ronel Retief

Die belangrikste aspekte en besluite van die werkstroom vir studentedienste (WSD) in die tydperk September 2020 tot Augustus 2021 is soos volg:

Studentedienste het vir die aanvanklike algehele inperking, wat in Maart 2020 begin het, na die kuberruim verskuif en 'n aanlyn-besprekingstelsel is vroeg in 2021 gedurende die registrasietydperk in werking gestel, toe personeellede weer na die kantoor kon terugkeer, om die getal mense in Admin A in enige bepaalde stadium te beperk en te monitor.

Toe die destydse hoëronderrigdirektiewe toestemming verleen het dat die eerste derde van die studentegemeenskap vanaf Augustus 2020 na die kampus terugkeer, is studente wat dringend op kampus moes wees, geïdentifiseer en deur middel van 'n aanlyn-aansoekplatform

teruggenooi. Sodoende kon die Universiteit vir verslagdoeningsdoeleindes tred hou met die getal studente in koshuise en op kampus.

Akademiese uitsluitings is aan die einde van 2020 laat vaar in die besef dat die pandemie erge ontwrigting veroorsaak het en dat groot getalle aansoeke om hertoelating waarskynlik die pandemie en verbandhoudende faktore as redes vir swak prestasie in 2020 sou aanvoer.

In 'n spesiale vergunning is 'n uitgestelde indieningsdatum (1 Maart 2021) toegestaan aan M- en D-studente wat op koers was om teen die einde van 2020 (Desember- of Maart-gradeplegtigheid) te gradueer, maar deur COVID vertraag is. 'n Meganisme vir die terugwerkende verlening van nagraadse kwalifikasies is in 2021 bekend gestel om van hierdie studente wie se punte betyds ingedien is, by die amptelike verslag aan die Departement van Hoër Onderwys en Opleiding (DHOO) oor kwalifikasies vir 2020 in te sluit. Individuele fakulteite het hierdie vergunning in wisselende mates benut.

Die WSD was verantwoordelik vir die skryf en implementering van riglyne en protokolle vir assesserings onder toesig in November/Desember 2020 om aan *Higher Health* se vereistes te voldoen.

Die gradeplegtighede van Desember 2020 en Maart/April 2021 het in 'n hibriede vorm plaasgevind: PhD-plegtighede het in kontakvorm geskied, en die res aanlyn.

Die A4-assesserings in Januarie 2021 is, via die WDS, deur die Roosterkantoor en Assesseringskantoor ondersteun. Soortgelyke rooster- en logistieke steun is vir die A4-assesseringstydperk in Augustus/September 2021 voorsien.

Die Almanak 2020 is aangepas om die omvattende herskedulering van akademiese en ander werksaamhede gedurende die akademiese jaar 2020 te weerspieël. Die A1-assesserings in die eerste semester van 2021 was 'n kombinasie van toesig- en aanlyn geleenthede, maar die A2-assesseringsiklus is ná die eerste week in die geheel na die kuberruim verskuif. Ook die A3-assesseringsiklus is ten volle aanlyn afgelê.

Die onlangse landwye onluste het boonop 'n invloed gehad op US-studente wat ingevolge aangepaste risikovol 4 van die inperking huis toe is. Die IKBV moes dus reageer op die uitdagings wat hierdie studente in die geaffekteerde gebiede ondervind het om A2- en A3-assesserings aanlyn af te lê. Omdat dit moeilik sou wees om te bepaal watter studente wel deur die onluste geraak is, is 'n bykomende A4-assesseringsiklus vir alle eerste-semestermodules voorsien (met enkele uitsonderings, wat die betrokke fakulteite self gekommunikeer het).

A4 bied 'n verdere assesseringsgeleentheid vir studente wat 'n A2- of A3-assessering wat vir die voltooiing van 'n semestermodule vereis word, misgeloop het. Dit is deur middel van 'n kombinasie van toesig- en aanlyn geleenthede aangebied.

Werkstroom 2: Leer en onderrig

Voorsitter: Prof Arnold Schoonwinkel (tot einde 2020), prof Deresh Ramjugernath (sedert Januarie 2021)

Die werkstroom vir leer en onderrig (WLO) fokus op die voortsetting en aanpassing van leer en onderrig te midde van die COVID-19-pandemie, sowel as studentesorg. Risiko's word by die IKBV en die US se Oudit- en Risikokomitee aangemeld namate dit ontstaan. Die WLO ontmoet ongeveer tweewekliks, of na gelang van vereiste, om te bepaal watter leer- en onderrigverwante benaderings aangepas en watter inligting aan studente en personeellede oorgedra moet word.

Kwessies wat die WLO in die tydperk September 2020 tot Augustus 2021 hanteer het:

- Die voorsiening van aanlynleerhulpbronne en -opleiding vir dosente.
- Die toerusting van steunpersoneel en tutors vir aanlyn leer.
- Die skep van aanlynleerhulpbronne vir studente, waaronder antwoorde op gereelde vrae
- Die voorsiening van skootrekenaars aan studente in nood.
- Reëlins vir die voorsiening van gratis data aan alle studente via mobiele netwerk-operateurs tot en met die einde van 2020, en weer vir sekere tydperke in 2021 (soos gedurende aangepaste risikovlak 4). Koshuisstudente wat deur beurtkrag geraak is, het ook vanaf September 2020 databondels ontvang.
- A4-assesseringsreëlins in Januarie 2021 vir studente wat in die eksamen in Junie/Julie 2020 benede peil presteer het weens, of nadelig geraak is deur, die pandemie, en weer in Augustus 2021 vir studente wat ten tyde van die eksamen in Junie/Julie 2021 nadelig geraak is deur die pandemie en nasionale onluste.
- Op risikovlak 1 in 2020 is 'n groter getal studente wat gesukkel het om tuis te studeer, toegelaat om terug te keer koshuis toe.
- 'n Sagtewaretoepassing is ontwikkel om gesinkroniseerde toets-/eksamenaflegging gedurende beurtkrag moontlik te maak. Die sagteware word tans op die proef gestel.
- 'n Aanlyn inskakelingsprogram vir studente met verskillende gereedheidsvlakke is in samewerking met fakulteite en die US se Verwelkomingsprogramkomitee ontwikkel, en die Verwelkomingsprogram vir 2021 moes aangepas word om aan COVID-19-protokolle te voldoen.
- Aangevulde afstandsonderrig, -leer en -assessering (ARTLA) het by die aanvang van klasse op 15 Maart 2021 begin, en is tot en met die einde van die eerste semester gebruik. Die WLO het aanbeveel dat ARTLA in die tweede semester voortgesit word, en wel met bepaalde aanpassings om studente se uitdagings die hoof te bied. Fakulteite is daaraan herinner om na te dink oor die waarde-aanbod vir studente wat na die kampus terugkeer wanneer hulle op onderrigmetodes in ARTLA besluit. Die ten volle aanlyn metode is dus nie ideaal nie omdat dit terugkerende studente nie die volle waardeaanbod bied nie.
- Toegang tot SUNLearn is sedert 2020 gratis, maar nie toegang tot MS Teams nie. Studente het dus nie data nodig om 'n klasopname op SUNLearn te kyk nie, maar wel vir inskakeling by 'n aanlyn klas op MS Teams.
- 'n Gedragskode vir studente wat na die kampus terugkeer, is in 2021 opgestel en onder studente versprei.
- Alle fakulteite het gesprek gevoer oor reëlins met betrekking tot die goedgekeurde afwyking van die taalimplementeringsplan vir sowel die eerste as tweede semester van 2021.

Werkstroom 3: Personeel (menslike hulpbronne, gesondheid en welstand)

Voorsitter: Prof Nico Koopman

Die werkstroom vir personeel (WP) bied advies oor personeelaangeleenthede teen die agtergrond van COVID-19, en binne die raamwerk van die Universiteit se waardes van uitnemendheid, deernis, verantwoordbaarheid, respek en billikheid.

Inentings

COVID-19-inentingsgeleenthede is deur middel van *Higher Health* en die omvattende inentingstrategie vir die naskoolse onderwys-en-opleidingsektor aan personeellede bo 35 beskikbaar gestel. Alle US-personeel – waaronder voltydse, deeltydse en kontrakaanstellings, sowel as nagraadse studente/genote wat by die Universiteit klas gee – het vir twee inisiatiewe in aanmerking gekom. Die eerste was tussen 27 en 30 Julie 2021 by enige van meer as 2 000 openbare inentingsterreine landwyd, en die tweede tussen 30 Julie en 16 Augustus 2021 by die Momentum-massa-inentingsfasiliteit by Parc Du Cap in Bellville. US-personeellede kan ook vir inentingsgeleenthede by die Kaapse Skiereiland Universiteit vir Tegnologie registreer. Daarbenewens het die Universiteit op 10 Augustus 2021 sy eie inentingsterrein by die Lentelus-klubhuis bekend gestel, wat nou vir sowel personeellede as studente oop is.

Verlof

Personeellede is gedurende die verslagtydperk gereeld aangemoedig om ter wille van hulle gesondheid en welstand verlof te neem. Lynbestuurders is gevra om te sorg dat personeellede op gepaste tye verlof neem om na individuele en institusionele welstand om te sien. Die IKBV het die vervaldatum van jaarverlof van 2020 met 'n maand uitgestel – van 31 Desember 2021 tot 31 Januarie 2022. Personeellede kan dus nog hulle oorblywende verlof uit die siklus van 2020 tot in Januarie 2022 benut, veral in die week van 3 tot 7 Januarie, wanneer vergaderings en ander Universiteitswerksaamhede so ver moontlik beperk sal word. Hierdie uitbreiding geld nie vir personeellede wie se diens op 31 Desember 2021 eindig nie, wie se verlof uiteraard nie na Januarie 2022 oorgedra sal kan word nie.

Prestasiebestuur

'n Memorandum oor personeelprestasiebestuur in hierdie tydperk is op 6 November 2020 aan bestuurders gestuur.

Prosedure ingeval 'n werknemer sou weier om na die werkplek terug te keer

Lynbestuur het met personeellede geskakel oor hulle terugkeer na die US se kampusse, en hoe dit sal plaasvind. Personeel se terugkeer kantoor toe word ingevolge die regering se beroepsgesondheid-en-veiligheidsdirektiewe van Oktober 2020 bestuur, wat werkgewers riglyne bied oor hoe om personeel weer by die werkplek te integreer. Hierdie direktiewe maak ook voorsiening vir 'n proses ingeval 'n werknemer sou weier om na die werkplek terug te keer. Dit is vir ons aangenaam om te kan verslag doen dat die huidige hibridiese werksreëlings goed werk.

Lesse geleer, insigte verkry en riglyne voorsien gedurende die pandemie

Die WP het oor die ongekende en dwingende uitdagings van COVID-19 besin, en die geleentheid om nuut te dink oor ons werkswyses en ou, gevestigde praktyke. Hierdie enorme sosiale eksperiment het vele lesse en insigte opgelewer, onder meer oor gesamentlike intellektuele pogings, leierskap, die US se werk en bedrywighede, kommunikasie, welstand en transformasie. Daarbenewens het die werkstroom riglyndokumente voorsien oor praktyke vir aanlyn vergaderings, e-pospraktyk, riglyne vir ontspanning gedurende verlof, en belangrike aangeleenthede wat personeelwelstand beïnvloed.

US se nuwe Werknemerbystandsprogram (WBP)

'n Nuwe program vir personeelgesondheid en -welstand word sedert 1 November 2020 deur eksterne diensverskaffer Life EHS – Careways voorsien. Die elektroniese diens is heeldag, heelweek en heeljaar beskikbaar, en vul die US se huidige Werknemerbystandsprogram op die volgende maniere aan:

- Kontak- en/of aanlyn voorligting oor persoonlike probleme, gesins- en verhoudingskwessies, alkohol- of dwelmmisbruik, dobbel- of ander verslawings, stres en lewensveranderinge, geweld en trauma, die impak van akute en chroniese siekte, rou, en werksverwante probleme;
- Skuldberading: persoonlike begrotings, skuld- en aftredebestuur;
- Gesondheidsinligting: algemene gesondheid- en welstandsleiding, waaronder dieetadvies; en
- Regsbystand: professionele telefoniese regsteun en -bystand met die opstel van basiese regsdokumente soos testamente, volmagbriewe, residensiële huurooreenkomste en algemene verkoopsooreenkomste.

Besluite oor die akademiese jaar 2021

Om vir die akademiese jaar 2021 voor te berei, het die WP verskeie uitgangspunte bevestig. Die gedagte dat werk wat van die huis af gedoen kan word, van die huis af gedoen móet word, behoort nie wetties toegepas te word nie aangesien dit die Universiteit en lynbestuurders se gesag ondermyn om personeel te versoek om terug te keer na die kampus. Daarteenoor behoort 'n verskeidenheid faktore eerder oorweeg te word om 'n gefaseerde en gediversifiseerde terugkeer van verskillende individuele werknemers in verskillende omgewings moontlik te maak, waaronder die plaaslike en nasionale gesondheidsomstandighede en die kontekstuele behoeftes van omgewings en personeellede.

Besluite oor risikovlakke 1 en 2 (2020), en aangepaste risikovlakke 4 en 3 (2021)

Die IKBV het die WP se aanbeveling goedgekeur dat personeel so ver moontlik voortgaan om van die huis af te werk, soos wat hulle met hulle onderskeie lynbestuurders afspreek. Waar omgewings en lynbestuurders vereis dat personeel terugkeer kantoor toe moet bepaalde gesondheids- en veiligheidsmaatreëls en protokolle in werking gestel word. Die veronderstelling is dat indien lynbestuurders vereis dat personeel terugkeer kantoor toe, die doel van so 'n versoek moet wees om die institusionele doelstellings te bevorder.

Werkstroom 4: Kommunikasie, sosiale impak en eksterne verhoudinge

Voorsitter: Prof Hester Klopper

Die IKBV se werkstroom vir kommunikasie, sosiale impak en eksterne verhoudinge (WKSIEV), onder leiding van prof Hester Klopper (Viserektor: Strategie en Internasionalisering), bestaan uit lede van 'n wye verskeidenheid afdelings, waaronder Navorsingsontwikkeling, Ontwikkeling en Alumnibetrekkings, Korporatiewe Kommunikasie en Bemarking, Sosiale Impak, Menslike Hulpbronne, Studentesake, Studentewerwing, US Internasionaal, die Studenteraad en Tygerbergkampus. Die werkstroom konsentreer daarop om strukture, protokolle en raamwerke te skep ten einde met 'n aantal belanghebbendes, sowel plaaslik as internasionaal, oor die US se reaksie op die COVID-19-pandemie te kommunikeer. Die doel is veral om die US se gemeenskapsimpak en eksterne verhoudinge te ondersteun.

Die aanvanklike werk van die WKSIEV het ingesluit die ontwikkeling van die Raamwerk vir die US se Reaksie op die COVID-19-pandemie, met inligting oor die US se pandemieverwante werk op die gebied van navorsing, onderrig en leer, sosiale impak en menslike hulpbronne.

Ander rigtinggewende dokumente wat saamgestel is, was 'n kommunikasierooster (wat die US en die Rektorat se kommunikasie met personeellede en studente skeduleer), protokolle vir die gebruik van US-kommunikasiekanale, kommunikasie deur die IKBV, kommunikasie oor personeel- en studentesterftes en ontvallingskennisgewings, sowel as narratiewe dokumente oor die US se studente- en sosiale-impaksteun gedurende die pandemie.

'n Kernprojek was die ontwikkeling en deurlopende bywerking van die US se COVID-19-webtuiste as 'n enkele, sentrale bron van betroubare inligting vir US-belanghebbendes. Dit is tans die derde gewildste US-webtuiste en word aangepas namate kommunikasiebehoefte verander. 'n Belangrike toevoeging is die US se eie COVID-19-statistiekwebblad, wat die jongste infeksiesyfers vir personeellede en studente bevat (<http://www.sun.ac.za/afrikaans/Pages/COVID-19-infections.aspx>), sowel as 'n skakel na die Suid-Afrikaanse COVID-19-modelleringskonsortium (SACMC) se Epidemic Explorer-webtuiste.

Die WKSIEV skenk tans aandag aan die verdere implementering van kommunikasiestrategieë vir COVID-19-voorspraak en -bewusmaking onder die kampusgemeenskap en eksterne belanghebbendes. Dit sluit 'n geïntegreerde kampusveldtog oor die belang van maskers in, waaronder plakkate vir gebruik op kampus en in koshuise.

Werkstroom 5: Kampusbedrywighede

Voorsitter: Me Nicolette van den Eijkel

Hierdie werkstroom het die afgelope 12 maande weekliks byeengekom om COVID-19-verwante sake, kwessies en risiko's met die betrokke rolspelers in die verskillende US-omgewings te bespreek, oplossings te identifiseer en te implementeer, en die IKBV van terugvoer te voorsien.

Die werkstroom het die COVID-19-prokollie en -gereedskapstel herhaaldelik aangepas en bygewerk na aanleiding van veranderinge in die nasionale risikovlak om te sorg dat die US se dokumente met die jongste nasionale en hoëronderwysprotokolle strook. Dr Leslie van Rooi

verteenwoordig die US in die munisipale gesamentlike beheersentrum en bied weekliks terugvoer aan die werkstroom vir kampusbedrywigheede.

Die werkstroom het in die laaste kwartaal van 2020 met die fakulteite geskakel om 'n riglyn vir die voorbereiding en gereedheid van lesingsale, klaskamers sowel as leerruimtes vir studente se terugkeer in 2021 op te stel. Hierdie riglyn het uit 22 items bestaan om fakulteite te ondersteun. Van die vernaamste items in die riglyndokument verskyn hieronder:

- 'n Stelsel om sitplekke met gekleurde kolle/kleeflint af te baken om die beskikbare sitplekke per lesing/sessie aan te dui. Die stelsel is tot op die uur uitgewerk, en word ook vir toetse en eksamens gebruik.
- Geen fisiese skerm of versperrings word vereis nie, maar die afbakening van sitplekke met verskillende kleure kolle of kleeflint is noodsaaklik in alle lesingsale/klaskamers om 'n afstand van 1,5 m tussen mense te handhaaf.
- Fasiliteitsbestuur het alle lugversorgingstelsels in stand gehou. 'n Standaardbedryfs-prosedure is ingestel wat aan COVID-19-veiligheidsprotokolle voldoen.
- In klaskamers/lesingsale/kantore met lugversorgingstelsels hoef vensters nie oopgemaak te word nie omdat dit die stelsel se werking benadeel.
- In klaskamers/lesingsale/kantore waar daar geen lugversorging is nie, en vensters oopgemaak kan word, word vensters wél oopgemaak vir kruisventilasie, en weer toegemaak wanneer die lokaal verlaat word of die daaglikse lesingsessies klaar is.
- Fakulteite beskik oor die nodige ontsmetmiddel en protokolle vir toegang tot die onderskeie geboue, sowel as bewusmakingsplakkate en dies meer. Ontsmetsproei vir studente word gereeld in die onderskeie fakulteite aangevul.
- Studente is daarop gewys dat hulle ook vir hulle eie veiligheid verantwoordelik is, en is versoek om hulle eie ontsmetmiddel en masker gereed te hê indien hulle nie gebruik wil maak van wat die US voorsien nie. Die dra van 'n masker is verpligtend.
- Reëlins is getref om hoëgebruikareas soos deurhandvatsels, krane, handwasbakke en toonbanke in kleedkamers meer gereeld (minstens vier keer per dag) te ontsmet.
- Gereelde kommunikasie om studente daaraan te herinner om hulle daaglikse gesondheidskontrole met behulp van die *Higher Health*-siftingsinstrument te doen voordat hulle kampus toe kom. (Studente moet op hulle fone/skootrekenaars/tabletrekenaars kan wys dat hulle die sifting voltooi het indien 'n fakulteit daarvoor sou vra.)

Om vir studente se terugkeer na koshuise in 2021 voor te berei, het die werkstroom vir kampusbedrywigheede met die Sentrum vir Studentegemeenskappe en SUNKOM saamgewerk om die volgende voor die einde van Februarie 2021 in werking te stel:

- Alle koshuishoofde moes wéér “deurstaprisikobeoordelings” onderneem om aan die aangepaste COVID-19-risikovlak in daardie stadium (vlak 3) te voldoen, en te sorg dat die risiko's verbonde aan 'n groter getal studente in koshuise bestuur word.
- Alle koshuise moes die nuwe, volledige terug-koshuis-toe-plan voltooi om te sorg dat dit met hulle deurstaprisikobeoordelings strook.
- Waar dit nodig was, is nuwe COVID-voldoeningsbeamptes aangestel.
- Die Sentrum vir Studentegemeenskappe en koshuishoofde het isolasie- en kwarantynareas in hulle onderskeie omgewings geïdentifiseer.

- 'n Oplossing is geïdentifiseer om kombuise en eetsale vir studente te open sonder om die vlak 3-beperkings op die getal mense in enige grootte eetsaal (hoogstens 50 op 'n slag) te oortree.
- 'n Projek is van stapel gestuur om die grondverdiepings van koshuise te beveilig deur diefwering aan te bring voor kamervensters wat kan oopmaak. Hierdie maatreël stel studente in hierdie kamers in staat om hulle vensters oop te maak en vars lug in te laat, dog steeds veilig te wees.
- SUNKOM het met hulle skoonmaakdiensverskaffers gekoördineer ten opsigte van meer gereelde skoonmaakdienste en die ontsmetting van hoëgebruikareas in die koshuisomgewing.

In die lig van die strenger COVID-19-kontroles en -regulasies ten opsigte van lokale, vergaderings en geleenthede aan die begin van 2021 is 'n dokument oor lokaal-, vergadering- en geleentheidsbesprekings opgestel. US-omgewings gebruik hierdie dokument om hulle lynbestuurders se goedkeuring vir geleenthede en vergaderings te bekom, met die hulp van die werkstroom vir kampusbedrywighede. Die dokument en proses is ook vir gebruik in die studentegemeenskapsomgewing in werking gestel, veral vir studenteverenigings en/of ander studentevergaderings/-geleenthede of -byeenkomste. Die werkstroom het rolspelers bygestaan om die omkeertyd vir die goedkeuring van aansoeke te verkort, en sowat 109 aansoeke is tussen Maart en Junie 2021 verwerk.

In eksamentye is daar noue skakeling en samewerking tussen werkstroomverteenvoerders en die Eksamenkantoor om COVID-19-voldoening in eksamenlokale te koördineer en te verseker. Die volgende is geïmplementeer:

- 'n Eksamen- en toetsprotokol is aan alle studente oorgedra.
- Die Eksamenkantoor, fakulteitsverteenvoerders en die werkstroom vir kampusbedrywighede vergader daaglik op MS Teams vir terugvoer, gesprekvoering en oplossings met betrekking tot enige kwessies of sake wat by die eksamen-/toetslokale opduik.
- Ontsmetting van werkoppervlakke en hoëgebruikareas geskied voor en ná elke oggend- en middageksamensessie.

Die werkstroom skakel deurlopend met Fasiliteitsbestuur om te sorg dat werksaamhede, instandhouding en projekte op die verskillende kampusse voortgaan. Fasiliteitsbestuur het met hulle skoonmaakdiensverskaffers in gesprek getree en die volgende geïmplementeer:

- Geskeduleerde ontsmetting van werkoppervlakke en hoëgebruikareas voor en ná elke eksamen, toets of assessering.
- Nauurse en vroegoggendskoonmaaksessies in lesinglokale en leerruimtes weens verhoogde lokaalgebruik om aan nasionale beperkings op die getal mense in lokale te voldoen. Skoonmaaksessies geskied normaalweg gedurende die dag, maar moes aangepas word by die nuwe omstandighede.
- Uitgebreide skoonmaak en ontsmetting van rekenaargebruikerareas (RGA's) sewe dae van die week.

Die werkstroom vir kampusbedrywighede gaan ook voort om met die US se Aankope- en Voorsieningsdienste te skakel om te sorg dat daar genoeg persoonlike beskermingstoerusting beskikbaar is. Boonop word die onderskeie US-omgewings se wysigings aan hulle terug-werk-toe-planne en weeklikse aanmelding van COVID-19-positiewe gevalle deurlopend nagegaan en gekoördineer.

Werkstroom 6: Finansies en regsaaengeleenthede

Voorsitter: Mnr Manie Lombard

Die opdrag van die werkstroom vir finansies en regsaaengeleenthede (WFR) is om die finansiële en regsimplikasies van COVID-19 vir die US te bestuur.

Kontantvloeivooruitskattings word op 'n daaglikse, maandelikse en jaarlikse grondslag bestuur namate nuwe inligting oor COVID-19 beskikbaar kom. Langertermynvooruitskattings is tot en met 2027 voorsien. Die bestuur is tevrede dat die maatreëls wat tot dusver getref is voldoende is om finansiële volhoubaarheid oor 'n beplanningshorison van ses jaar te verseker.

COVID-19-verwante uitbetalings uit die gebeurlikheidsreserwe vir die tydperk September 2020 tot Augustus 2021 het op R186 miljoen te staan gekom, en die reserwesaldo staan tans op R21,2 miljoen. Die hoofitems was:

- studenteskootrekenaars en -data ter waarde van R23,2 miljoen;
- tekort in studentehuisvestingsgeld van R33,7 miljoen;
- beursbystand vir studente ter waarde van R29,9 miljoen;
- totstandbrenging van die projek vir uitgebreide leerruimtes teen 'n koste van R78,6 miljoen; en
- ander koste, onder meer 'n verlies aan navorsingsinkomste van R20,6 miljoen.

Die besluite wat die IKBV in hierdie tydperk goedgekeur het, kan soos volg saamgevat word:

- 10-11-2020 – Die verhalings van parkeergeld van personeellede in 2021 gaan voort soos in 2020, weens die vaste koste om die parkering te voorsien.
- 15-02-2021 – Die verbod op die gebruik van saldo's van 2019 en 2020 word voortgesit om finansiële volhoubaarheid te verseker.
- 24-03-2021 – Die benadering tot koshuisgeld wat in 2020 goedgekeur is, naamlik dat studente net betaal vir die tyd wat hulle in die koshuis woon, is in 'n kortingsmodel omskep. Vir die eerste gedeelte van 2021, toe die land op inperkingsvlak 3 geplaas is, is die benadering van 2020 nog op Tygerberg-inwoners toegepas. Hierdie benadering het die Universiteit R8,192 miljoen gekos. Die nuwe kortingsmodel sal die billikste en mees deursigtige benadering wees: Die grondbeginsel is dat 'n basiskoste vereis word om die fasiliteit aan die gang te hou, selfs al is daar geen studente wat inwoon nie. Daardie koste moet steeds verhaal word. Die veranderlikekoste-komponent van die model behels kortings op grond van inwoningsvlakke. Die begroting vir 2021 kan in die volgende kernkomponente verdeel word:
 - 43% personeelkoste, vaste kontrakte en finansieringskoste (onveranderlik)
 - 27% instandhouding van fasiliteite (onveranderlik)
 - 6% munisipale dienste (onveranderlik)
 - 4% algemene uitgawes (onveranderlik)
 - 12% munisipale dienste (veranderlik)
 - 8% algemene uitgawes (veranderlik)

Die koshuise word volgens 'n gelykbreekbegroting bestuur, en dus hou kostebepaling direk verband met die werklike fooie wat gehef word. Vir 'n veranderlikekoste-benadering kan kortings slegs op die 12% munisipale dienste en 8% algemene dienste (d.w.s. 20% van die begroting) toegepas word, na gelang van die inwoningsvlakke in daardie stadium. Die kortings vir 2021 sal dus soos volg wees:

- 0% inwoning: 20% korting
- 33% inwoning: 13% korting
- 66% inwoning: 7% korting
- 28-07-2021 – Die finansiële bystand uit die gebeurlikheidsfonds vir navorsingskontrakte sal gestaak en voortaan deur die omgewings bestuur word aangesien die verbod op die gebruik van saldo's ook opgehef sal word.
- 05-08-2021 – Die verbod op die gebruik van saldo's word met die Rektorat se goedkeuring opgehef. Die perke op saldo's sal nou ooreenkomstig die begrotingsmodel toegepas word.

Werkstroom 7: Navorsing

Voorsitter: Prof Eugene Cloete

Die IKBV het gedurende 2020 op aanbeveling van die navorsingswerkstroom goedkeuring verleen dat die Biblioteek- en Inligtingsdienste en Sentrale Analitiese Fasiliteit (SAF) heropen om die navorsingsgemeenskap/studente van sekere dienste te voorsien sodat dié hulle studie kon voltooi.

Die Afdeling Navorsingsontwikkeling (ANO) kon hulle dienste aanlyn lewer, en het die navorsingsgemeenskap deur middel van gereelde omsendbriewe op hoogte gehou van navorsingsverwante prosesse en geleenthede. ANO het die US se interne sperdatums met die Nasionale Navorsingstigting (NNS) s'n versoen, en bly ook voortdurend in kontak met die NNS om uitdagings met betrekking tot NNS-toekennings op te klaar en te hanteer, en die impak daarvan op die US te monitor.

COVID-19-gebeurlikheidsfonds vir navorsingskontrakte

Die Universiteit was maar al te bewus daarvan dat navorsers weens die impak van die inperking probleme met die uitvoering van navorsingskontrakte ondervind. Hoewel die meeste finansiërs insiklik is, en ingestem het om kontraktydperke te verleng, word geen bykomende finansiering vir die verlengde tydperk beskikbaar gestel nie. Dit skep 'n uitdaging, want baie navorsingskontrakte behels aanstellings wie se werk direk van kontrakfinansiering afhang.

ANO het in April 2020 'n impakstudie onderneem om die moontlike impak van 'n kort inperking (drie tot ses maande) teenoor 'n langer inperking (12 maande) op die navorsingsportefeulje van die US te bepaal. Meer as 300 navorsingsprojekte is opgeteken. Op grond van hierdie inligting het die US se gebeurlikheidsfonds voorberei om navorsers in ernstige finansiële nood by te staan. 'n Bydrae van die direkte omgewing (departement en fakulteit) is ook vereis.

Gebeurlikheidsfondsaansoeke vir 42 navorsingskontrakte ter waarde van R8 006 450,10 is uiteindelik in 2020 ingedien, waarvan R7 975 096 toegestaan is. In 2021 is aansoeke vir 13 navorsingskontrakte ter waarde van R4 095 190 ingedien, waarvan R3 662 430 toegestaan is. Die totale bedrag wat vir 2020 en 2021 toegeken is, beloop R12 101 640,77 ter ondersteuning van 55 navorsingskontrakte.

Nagraadse kantoor

Nagraadse beurse

Die IKBV het 'n bedrag uit die gebeurlikheidsfonds beskikbaar gestel om nagraadse studente by te staan wat weens die impak van COVID-19 gesukkel het om hulle grade te voltooi.

Nagraadse databondels

Die werkstroom vir navorsing het die IKBV geadviseer om ook nagraadse studente van databondels te voorsien indien hulle dit sou versoek.

Nadoktorale Kantoor

'n Nadoktorale opname is onderneem om nadoktorale genote se uitdagings te bepaal. Die algemene bekommernis onder nadoktorale genote was dat hulle om verlengings van hulle genootskappe sal moet aansoek doen omdat hulle nie hulle navorsingsprojekte volgens plan sal kan klaarmaak nie.

Etiekbeoordelingskomitees

Die Gesondheidsnavorsingsetiekkomitee (GNEK) het oor die versoek vir die hervatting van kliniese proewe beraadslaag. 'n Situasieskrif oor die hervatting van kliniese proewe is uitgereik, op die GNEK-web gepubliseer en ook aan navorsers gekommunikeer. In antwoord op 'n versoek vir die navorsingsgemeenskap om by die etiekkomitees betrokke te raak, het 16 nuwe vrywilligers in die Navorsingsetiekkomitee vir Sosiale, Gedrags- en Onderwysnavorsing en sewe in die GNEK's gedien.

Mediese Advieskomitee

Voorsitter: Prof Eugene Cloete

Die Mediese Advieskomitee het bygedra tot die afhandeling van die protokol oor kwarantyn en selfisolasie, en 'n algemene inligtingsdokument.

Protokol oor kwarantyn

'n Protokol is opgestel om die verskil tussen kwarantyn en isolasie aan studente en personeellede te verduidelik. Die hoofdoel van kwarantyn is om te keer dat die infeksie na ander oorgedra word. Die dokument het verduidelik wat kwarantyn is, wanneer en hoe 'n mens onder kwarantyn behoort te wees, en wanneer personeellede en studente ná kwarantyn na onderskeidelik die kantoor en klas kan terugkeer.

Protokol oor selfisolasie

'n Selfisolasieprotokol is ontwikkel en vir implementering by die IKBV aanbeveel. Die dokument het verduidelik wat isolasie is en waarom 'n mens behoort te isoleer. Dit het 'n kort uiteensetting gebied van die tydsduur van isolasie om te keer dat ander die infeksie opdoen.

Algemene inligtingsdokument

'n Algemene inligtingsdokument is opgestel en vir goedkeuring aan die IKBV voorgelê. Die benadering was om die beste beskikbare wetenskaplike kennis oor die oordrag van COVID-19 te gebruik met betrekking tot die volgende onderwerpe:

- watter maatreëls doeltreffend is om virusoordrag te keer;

- wanneer om te besluit of 'n persoon behoort te selfsoleer;
- elke persoon by die US moet medeverantwoordelikheid aanvaar om gesondheidsmaatreëls toe te pas;
- die bevordering van herhaalde gesprekke in koshuise om studente te help verstaan hoe om verskillende situasies te hanteer, en hoe maatreëls in hulle direkte omgewings toegepas word; en
- 'n lys gereelde vrae uit studentegemeenskappe.

Afvalwatervorsingsprojek

Die Viserektor: Navorsing, Innovasie en Nagraadse Studie het finansiering goedgekeur vir 'n afvalwatervorsingsprojek om die aanwesigheid van ribonukleïensuur (RNS) in kampusafvalwater te bepaal. Dié inligting word dan gebruik om te bepaal of daar dalk nuwe positiewe gevalle is, om 'n nuwe uitbreking van die virus te voorspel, en om die probleemarea uit te wys. Proff Wolfgang Preiser en Gideon Wolfaardt lei die navorsing, en die projek werp reeds vrugte af.

Masker teenoor gesigskerm

Die komitee het aangedui dat maskers bo gesigskerms verkies word om dosente gedurende kontakklasse te beskerm.

Ventilasie teenoor skerm

Die komitee het aangedui dat ventilasie belangriker is as om skerms/afskortings in lokale op te rig, en dus voorrang behoort te geniet. Die Universiteitsgemeenskap is aangemoedig om vensters oop te maak om behoorlike ventilasie te verseker waar die fasiliteit se lugversorgingstelsel dit toelaat.

Positiewe kommunikasie

Ons kommunikasie behoort personeel en studente te motiveer en te bemoedig.

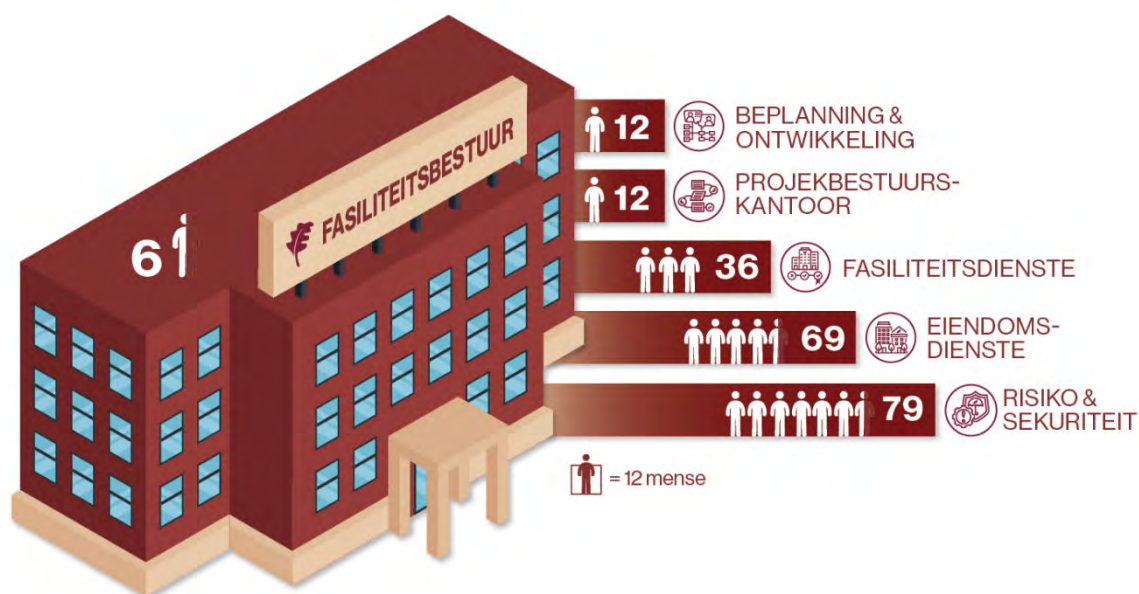
4. DIE BEDRYFSNETWERK VIR 'N GROOT OPENBARE UNIVERSITEIT

Die VS Bedryf en Finansies is verantwoordelik vir noodsaaklike netwerke wat die Universiteit in staat stel om optimaal te funksioneer. Hierdie netwerke is oor alle US-kampusse heen versprei.

4.1 Fasiliteitsbestuur

Die US se Afdeling Fasiliteitsbestuur (USFB) is die bewaarder van die geboue, infrastruktuur en sportterreine op die Stellenbosch-, Tygerberg-, Bellvillepark- en Worcesterkampus van die Universiteit. USFB het 214 werknemers en bestuur en behartig sy portefeulje deur middel van 'n bedryfsmodel van sowel interne as gekontrakteerde dienslewering. Die portefeulje sluit 'n wye verskeidenheid geboue en infrastruktuur in, waaronder residensiële, akademiese, kommersiële en kantoorgeboue sowel as sport-, ontspannings- en landbougeriewe.

USFB bestaan uit ses departemente:

Figuur 8: USFB-struktuur met personeeltal in elke departement

Hoewel die afgelope jaar 'n ongewone een was, het USFB steeds daarin geslaag om die doelstellings te bereik wat die Universiteit vir die Afdeling gestel het. USFB het 'n kernrol vervul om te sorg dat die Universiteit na aanlyn leer en onderrig kon oorskakel. Die Universiteit het boonop in 2021 'n hibriediese model van kontak- en aanlynonderrig-en-leer (ARTLA, oftewel aangevulde afstandsonderrig, -leer en -assessering) met welslae geïmplementeer. USFB het boonop aansienlike hulpbronne beskikbaar gestel vir die veilige implementering van COVID-19-protokolle om die veilige en suksesvolle voltooiing van die 2021 akademiese jaar te verseker. Ons is trots op ons personeellede en diensverskaffers wat gedurende die pandemie aanhou werk het.

Die pandemie, en die Universiteit se hoogs gekoördineerde reaksie daarop, onderstreep die simbiotiese rol van die professionele administratiewe en akademiese steundienste- (PASD-)omgewings en Fasiliteitsbestuur om ons ambisieuse agenda in samewerking met ons tien fakulteite te bereik. In die afgelope 18 maande was USFB ongetwyfeld van kernbelang vir personeel en studente se veilige terugkeer na die kampus, en vir die implementering van hibriediese onderrig en leer.

Die beduidende veranderinge wat USFB as 'n afdeling beleef en geïmplementeer het, en moes leer hanteer, het die Afdeling ook die geleentheid gebied om te besin oor hoe dit self deur die pandemie geraak is.

Van die bemoedigende aspekte wat uit hierdie besinning na vore gekom het, en waarop USFB graag wil voortbou, sluit die volgende in:

- Die Afdeling was innoverend, aanpasbaar en bereid om met ander saam te werk, en het 'n skrik-vir-niks-ingesteldheid.
- USFB moes skielik 'n kernrol vervul om te voldoen aan die eise van die snel veranderende omgewing waarin ons werk en leer. Die hoofdirekteur het die US se COVID-voldoeningsbeampte én die voorsitter van die IKBV se werkstroom vir kampusbedrywighede geword. Dié struktuur het besonder goed gevaar en ons in staat gestel om vinnige en doeltreffende besluite oor verskillende omgewings van die Universiteit heen te neem.
- Ons het hibriediese leer binne vier weke geïmplementeer: Die US het binne 'n skrale vier weke uitvoering gegee aan 'n hibriediese leerstrategie wat almal aanvanklik gedink het etlike jare sou duur om te implementeer.
- Die US bestuur tans bouprojekte van bykans R2 miljard. Ons het geweet dat ons hierdie projekte ná die algehele inperking weer so spoedig en veilig moontlik aan die gang moes kry om ons eie geld te spaar, maar ook omdat mense vir hulle bestaan daarop staatgemaak het. Ons het dit veilig en suksesvol gedoen.
- Ons het besef dat dit moeilik dog moontlik is om 'n mens se werk- en huislewe te kombineer. Niemand het in duie gestort as 'n kollega eers gou 'n kind moes gaan help of die wasgoed ophang nie, en niemand het 'n oog geknip as die hond op die skerm verskyn het nie.
- Tegnologieë het ons die verspreiding van die virus help bestuur. Ons waterafdeling ontleed byvoorbeeld die afvalwater van ons koshuise om die virus te help opspoor.
- Ons het gesien dat ons werknemers werklik omgee. Daar is 'n hele aantal voorbeelde van spanlede wat gemeenskapskemas begin het om mense met kos en kruideniersware by te staan.

USFB het ook gebiede uitgewys waar hulle in die toekoms graag anders te werk wil gaan:

- Ons het leierskap op alle vlakke nodig. Ons het mense nodig wat 'n situasie vinnig kan beoordeel, flink kan aanpas, kan voorspel wat nodig sal wees, en dan optree. Ons het oor die afgelope maande gesien dat baie personeellede goed gevaar het met onafhanklike werk; ons het egter ook gesien dat sommige dit nié kon doen nie. Dít het ons geleer dat ons moet sorg dat ons personeel opgelei en met die gepaste vaardighede toegerus word; om toe te sien dat hulle risiko verstaan en oor die innerlike krag beskik om hulle oordeel te vertrou en daarvolgens op te

tree. Hiervoor sal ons, as leiers, ook moet besin oor hoe ons die prestasie van ons personeel – én, trouens, van ons diensverskaffers – meet en beloon.

- Ons het met die droogte én die reaksie op COVID gesien dat ons allerhande uitdagings te bowe kan kom wanneer ons – die Universiteit, plaaslike en provinsiale owerhede, en konsultante – saamwerk. Ons het gesien dat ons besluite kan neem wat almal baat. Dít is hoe ons alle toekomstige uitdagings moet hanteer. Afsonderlike besluitneming in eie belang is nie meer 'n opsie nie. Hierdie tipe samewerking sal uitdagings inhou ten opsigte van kontraktering, die voorsiening van inligting en privaatheidskwessies, maar dit is uitdagings wat ons sal moet hanteer om te sorg dat ons die wêreld en toekoms skep wat ons almal begeer en nodig het.
- Ons volhoubare kontrakteringsproses is robuus, maar ons moet werk aan ons vennootskappe met ons diensverskaffers om die soepel en doeltreffende veranderinge te kan maak wat in die toekoms sal nodig wees. Sodoende sal ons die werksekerheid van US-personeel én die werknemers van gekontrakteerde maatskappye beskerm, maar ook risiko en verantwoordelikheid deel.
- Ons moet na ons personeel se welstand omsien. Van kommer oor 'n droogte, geweld in die samelewing of geldelike probleme, ons mense het baie om te hanteer. Ons het werkplekpraktyke nodig wat vir buigsaamheid en ondersteuning voorsiening maak. Ons moet sorg dat ons personeel oor toegang tot welstandsteundienste beskik. As leiers, moet ons ook hierdie eksterne stresfaktore in ons personeelbestuurspraktyke in ag neem.
- Ons sal ons gebougebruikers met sosiale gedragstrategieë moet beïnvloed. Ons sal mense moet oorreed om gepas en veilig op te tree. Die Minister van Hoër Onderwys verwys in dié verband na die “sosiale kontrak”.
- Ons moet met ander by ons instellings saamwerk om te besef dat COVID en omgewingsvolhoubaarheidsreaksies hoofsaaklik menslike gedragskwessies is. So byvoorbeeld behoort ons nie sosiale distansiering of afvalherwinning te polisieer nie – dit moet 'n kerndeel wees van hoe ons dinge doen.
- Ons sal ons ontwerpspesifikasies moet hersien om vir uiterstes voorsiening te maak, hetsy ten opsigte van die weer of 'n virus wat deur die lug versprei. Ons ontwerpdenke sal omgewingsvolhoubaarheid moet insluit, van die konsepfase tot geboukonstruksie, -gebruik en uiteindelik -sloping. Sodoende sal ons verseker dat ons deur die hele lewensiklus van die gebou – van die wieg tot die graf – die regte besluite oor volhoubaarheid, funksionaliteit, aanpasbaarheid en begroting neem. Eweneens moet ons aanpasbare en soepel geboue en ruimtes ontwerp. Ons het byvoorbeeld gesien hoe 'n hospitaal binne vier weke by die Kaapstadse Internasionale Konferensiesentrum (KIKS) opgerig is. Hierdie tydelike hospitaal, wat die “Hospitaal van Hoop” gedoop is, was die grootste tydelike COVID-19-veldhospitaal in Afrika, en is in minder as 'n maand voltooi.
- Ons weet dus nou ons kan vinnig reageer op veranderinge in hoe ons werk, leef en klas gee.
- As 'n universiteit, sal ons natuurlik moet sien hoe suksesvol aanlyn leer was. Dit wil voorkom of studente, ten minste vir die oomblik, goed vaar. Nogtans bestaan die Universiteit se rol om mense as ware burgers van Afrika en die wêreld toe te rus, uit meer as lesings, en dít sal skakeling van aangesig tot aangesig vereis.
- By die US doen ons reeds baie om datagedrewe besluitneming moontlik te maak. Ons kon gedurende die algehele inperking byvoorbeeld miljoene spaar deur ons

water-, gas- en elektrisiteitsverbruik proaktief te bestuur as deel van ons visie vir 'n slim en volhoubare kampus.

- Ons sal beroepshigiëne faktore strenger moet kontroleer en meet om doeltreffend te kan optree en personele en studente gerus te stel. Dit is nou belangriker as ooit vantevore om die besetting en gebruik van ons fasiliteite te meet.
- Laastens moet ons die reputasie wat ons gedurende die COVID-reaksie opgebou het, naamlik dié van 'n samewerkende fasiliteerder en instaatsteller, verder versterk. USFB is een van die fasiliteerders en instaatstellers van hibriediese leer wat ons kampusse aan die gang hou, inperking of nie. Die Afdeling het ook 'n kernrol vervul om personeel en studente se veilige terugkeer na koshuise en akademiese geboue te fasiliteer. Omdat ons vinnige en doeltreffende besluite moes neem, het ons nou die kennis en ervaring om op hierdie suksesse voort te bou en doeltreffendheid in die toekoms selfs verder te verbeter.

UNIVERSITEIT
iYUNIVESITHI
STELLENBOSCH
UNIVERSITY

Fasiliteitsbestuur

Figuur 9: USFB syfers ter illustrasie

4.1.1 Fasiliteitsbestuur: Finansiering

USFB doen jaarliks verslag oor alle geld wat die Afdeling uit interne en eksterne bronne ontvang het, sowel as oor hoe dit aangewend is. Die verslag weerspieël die totale begroting wat USFB gebruik, en toon hoeveel daarvan aan salarisse, konsultante en bedryfskoste bestee is. Dit stel die Afdeling in staat om die verhouding van waardebelaaide besteding aan fasiliteite tot besteding aan USFB-instaatstellers te bepaal. Hierdie verhouding was die afgelope twee jaar 12:1. Die verhouding in 2018 was 8,5:1.

Finansiering en besteding word (volgens omgewing) in die kategorieë fasiliteitsdienste (instandhouding, skoonmaakdienste en sekuriteit), klein werke, en kapitaalprojekte onderverdeel.

4.1.1.1 USFB-finansieringsbronne en -instaatstellers

Besteding aan US-fasiliteite		Besteding aan USFB-instaatstellers	
Finansieringsbronne	2020 (R'000)	Aanwending van finansiering	2020 (R'000)
Kampusvernuwing	1 799 837	Personeelkoste	81 580
DHOO	668 049	Konsultantfooie	8 248
Hoofbegroting	534 717	Bedryfskoste	2 497
Huisvesting en kommersiële dienste	242 811	Toerustingkoste	837
Fakulteite & departemente	670,282	Stelselkoste	1 579
Totale beskikbare finansiering	3 816 696	Totale instaatstellers 2020	94 778
Besteding in 2020	1 095 998		
Waardebelaaide besteding*	1 001 220		

Verhouding van waardebelaaide besteding tot instaatstellers 12:1

* Waardebelaaide besteding is totale besteding aan fasiliteite, minus besteding aan USFB-instaatstellers vir 2020.

Tabel 2: USFB-finansieringsbronne en -instaatstellers

Die begrotingstoekenning aan USFB het in 2020 met 26% – van R3 017 959 000 tot R3 816 696 000 – toegeneem, hoofsaaklik weens bykomende finansiering vir die Kampusvernuwingsprojek. Algehele besteding vergeleke met 2019 het egter met 2% afgeneem, meestal weens COVID-verwante kwessies en wêreldwye hulpbrontekorte.

USFB probeer gewoonlik die volle jaarlikse toekenning van fakulteite bestee, maar weens die aard van projekte is dit nie altyd moontlik om beplanning én uitvoering binne een jaar te voltooi nie. Boonop is sekere projekte so omvangryk dat finansiering oor etlike boekjare toegeken moet word.

Die jaar 2020 was veral uitdagend met die aanvanklike algehele inperking, waarna bouversele baie stadig heropen het. Projekte moes dikwels eers weer gestaak of vertraag word weens COVID-gevalle. Die wêreldwye tekort aan sekere boumateriale soos staal, koper en aluminium, en die agterstande met invoere by hawens, het ook onvoorsiene vertragings veroorsaak. Gevolglik is 97% van die toekenning in 2020 gebruik. Die balans uit vorige jare was projekte in die

beplanningsfase (begroting reeds toegeken aan vaste finansiële verpligtinge van R39 miljoen en geïdentifiseerde projekte van R57 miljoen).

Die meeste USFB-instaatstellers is onveranderlike koste, soos salarisse, stelsellisensies en instandhoudingsooreenkomste. Konsultasiedienste moes bekom word vanweë die vakatures in die Projekbestuurskantoor, sowel as die behoefte aan bykomende hulpbronne om projekte uit te voer. Die USFB-stelselsteunspan moes personeellede vinnig bystaan om van die huis af toegang tot die US se stelsels te verkry. Heelparty tafelrekenaars moes met skootrekenaars vervang word om afstandskonnektiwiteit te verbeter. Tog het die afstandswerkreëlings ook bedryfskoste (soos skryfbehoeftes, drukwerk, verversings, voertuiguitgawes, telefoonkoste en jaareindgeleenthede) met net meer as 50% verlaag.

Algehele waardebelaaide besteding het effens afgeneem van R1 030 080 000 tot R1 001 220 000, selfs al het COVID-19 'n aansienlike impak gehad op USFB se vermoë om met projekte voort te gaan. Selfs nadat die algehele inperking opgehef is, kon die projekte eers betreklik stadig weer aan die gang kom, en was daar boonop 'n aantal onderbrekings waar werkers positief getoets het. Kerninstandhoudingspanne het deur alle inperkingsvlakke voortgegaan om op kampus te werk.

4.1.1.2 Gebeurlikheidsfinansiering

Buitengewone gebeure soos COVID-19 en Eskom se voortslepende uitdagings met voldoende kragvoorsiening het 'n direkte invloed op USFB se werksaamhede, en bykomende finansiering is uit die gebeurlikheidsfonds bekom om die US sy kernbedrywighede te help voortsit.

USFB het verskeie kragopwekkers op alle kampusse wat gedurende beurtkrag noodkrag voorsien. Die kragopwekkers kos R560 000 per maand om te huur, en is 'n voortgaande uitgawe totdat USFB alternatiewe hulpbronne soos fotovoltaiëse installasies en gekonsolideerde noodkragtoevoer kan bekom. Ander uitgawes was die verkryging van drie dieseltenkwaens om die opwekkers gedurende beurtkrag vol te maak, en rugsteunbatterye vir buitedeure en brandpanele. Eiendomsdienste koppel tans alle opwekkers aan die geboubestuurstelsel om die brandstofvlakke en moontlike oorverhitting te monitor en die eenhede op 'n afstand te kan aan- en afskakel.

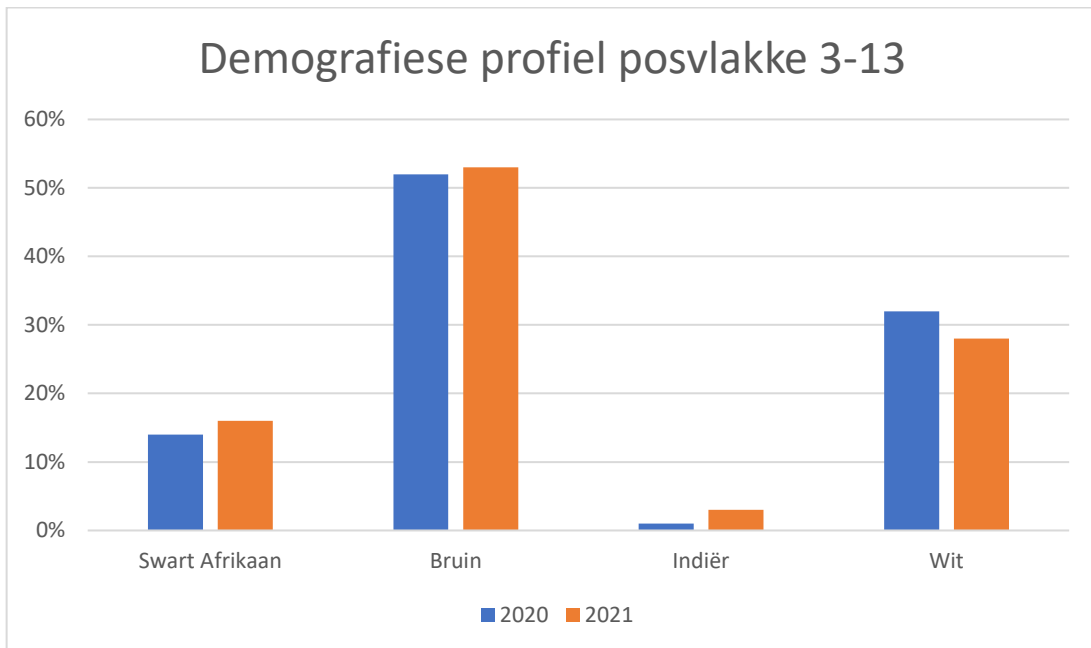
COVID-verwante finansiering sluit in 'n tekort van R320 000 in die DHOO-toekenning, wat verband hou met koste-implikasies van kapitaalprojekte in aanbou, sowel as die finansiering van veiligheidsambassadeurs (±R65 000 per maand) en monitors in rekenaargebruikerareas (±R150 000 per maand). Studente is vanjaar met hulle terugkeer na die kampus aan die nuwe projek vir uitgebreide leerruimtes ("ELS") bekend gestel. ELS is deel van die US se strategie om die digitalisering van leer en onderrig, waaronder hibriede leer, te bespoedig. Die projek bied 'n geïntegreerde en konsekwente oplossing wat gelyktydige kontak- en aanlyn onderrig en leer ondersteun. Fase 1A van die ELS-projek het R78,5 miljoen in COVID-verwante finansiering ontvang.

4.1.2

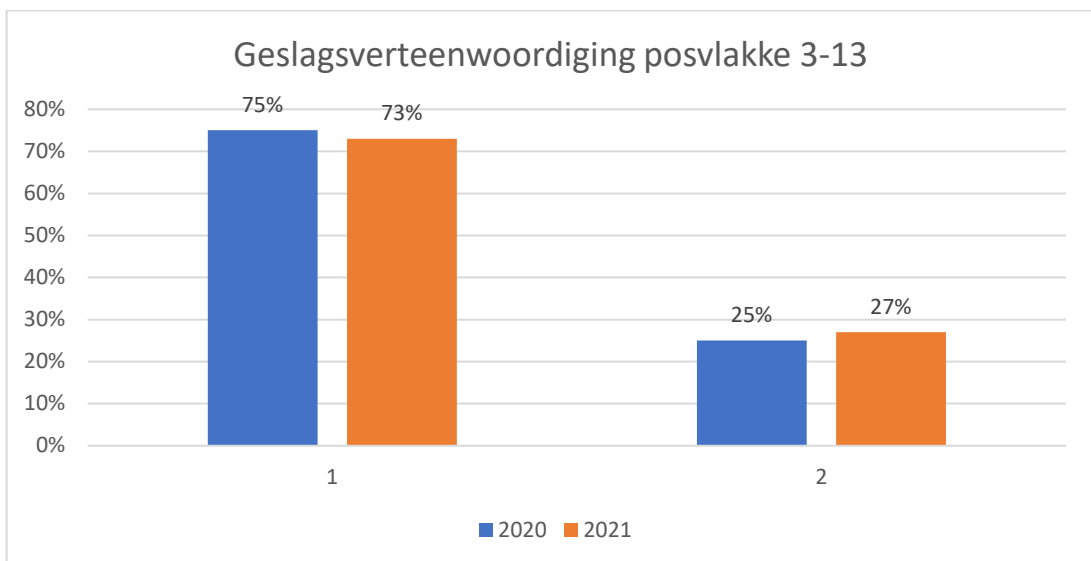
Mensebestuur

USFB het 214 personeellede en het by die aanvang van 2021 altesaam 32 vakatures gehad. Vyftien daarvan is intussen gevul – 73% met persone uit die swart Afrikaan-, bruin en Indiërgroepe. Sewe van die 15 vakatures is gevul met die Afdeling se eie personeellede wat bevorder is, wat onderstreef dat USFB daarna streef om sy eie talent te ontwikkel.

Figuur 10: Demografiese profiel op posvlakke 3-13

Die demografiese profiel van USFB se personeel toon 'n verbetering, en word al hoe meer verteenwoordigend van die Suid-Afrikaanse bevolking. Die getal personeellede uit die swart Afrikaan-, bruin en Indiërbevolkingsgroepe het van 2020 tot 2021 toegeneem, soos figuur 10 toon.

Figuur 11: Geslagsverteenvoording op posvlakke 3-13

Figuur 11 toon 'n verbetering in geslagsverteenvoording in 2021. Vrouepersoneel het sedert 2020 met 2% toegeneem en manspersoneel het met 2% afgeneem.

Afgesien van bydraes tot formele tegniese en verpligte opleiding vir voortgesette professionele ontwikkeling, ondersteun USFB ook verskeie personelede om hulle loopbane met akademiese kwalifikasies van Unisa en geakkrediteerde akademies vir fasiliteitsbestuur te bevorder.

4.1.3 Stelselvernuwing

Die integrasie van Planon by Oracle Cloud Financials (d.w.s. SUNFin) wat in 2020 begin het, is nou in die finale fase. Hoewel die plan was om hierdie taak te voltooi, is slegs geringe aanpassings aan die Planon-bedryfsprogram aangebring. Verdere werk om die kliënte-ervaring, aanmeldingsbystand en daaglikse bestuur en monitering te verbeter sal weer begin sodra die nodige hulpbronne uit die integrasieprojek vrygestel word.

Die Projekbestuurskantoor gebruik Smartsheet om take toe te ken, projekvordering te monitor, kalenders te bestuur, dokumente uit te ruil en werk te reël. Smartsheet sal kostebeheer, bestuursverslagdoening, statistiese data en dokumentbestuur ten opsigte van kapitaalprojekte verbeter.

Alle kapitaalprojekbetalings word sedert die begin van Februarie 2021 op Smartsheet geregistreer. Dié funksie sluit in die laai van fakture, die lys van koopopdragte en kennisgewings van goedere ontvang, die skep van betaalbewyse wat elektronies goedgekeur word, en die uiteindelijke optekening van betalings en die laai van betaalbewyse deur Finansies. Die proses word nagespoor sodat uitstaande betalings maklik met die verantwoordelike departement verbind kan word. Danksy Smartsheet kon die Projekkantoor van die huis af werk omdat ál hierdie transaksies aanlyn verwerk word. Dit spaar personeel die tyd en frustrasie om navrae op te volg, en besnoei boonop druk- en papierkoste.

Kampussekuriteit monitor nou alle alarms deur middel van 'n enkele, sentrale stelsel, die Patriot-alarmstelsel. Hierdie stelsel sluit meestal algemene alarms soos brand- en diefalarms in. Die breekglas-alarmstelsel, wat Kampussekuriteit óók monitor, is nou by die Milestone-kringtelevisiestelsel geïntegreer. Hierdie stelsel bied beeldmateriaal vanaf enige kringtelevisiecamera na aan waar 'n breekglas afgaan, wat die kontroleur in staat stel om die beheersentrum te visualiseer en te bepaal waarom die alarm afgegaan het. Wat alarmmonitering betref, maak albei hierdie stelsels doeltreffende reaksietydbestuur moontlik vir sowel die kontroleur as die persoon wat op die alarm reageer.

4.1.4 Ontwikkelingsbeplanning en -ontwerp

4.1.4.1 Status van die US se geïntegreerde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk (ROR)

USFB het op 1 Junie 2021 'n finale konsep van die geïntegreerde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk (ROR) vir Stellenboschkampus aan die Rektorat voorgelê.

Die enorme omvang van die geïntegreerde ROR vir Stellenboschkampus weerspieël die Universiteit se verbintenis om die kerndoelstellings in ons Strategiese Raamwerk 2019–2024 te verwesenlik, ondanks die verlammende uitwerking van die koronaviruspandemie. Dit lewer duidelike bewys daarvan dat ons op koers bly en soepel en veerkragtig is om enige uitdagings en onstuimigheid van ons immer veranderende omgewing die hoof te bied.

Verskeie gesprekke met munisipale direktorate en belangrike interne belanghebbendes het reeds plaasgevind. Hierdie gesprekke sal voortduur namate ons toekomstige voorgestelde kampusontwikkelings beoordeel en oorweeg.

Die voorgestelde raamwerk is buigsaam en kan aangepas word namate behoeftes, tegnologie en werkswyses mettertyd verander. Die raamwerk bied riglyne vir toekomstige ontwikkeling en identifiseer die belangrikste ruimtelike, beplannings- en institusionele faktore wat toekomstige behoeftes in die beboude omgewing rig. Aspekte soos die spesifieke karakter van die kampus/dorp, die gebruik van oop groen ruimtes sowel as volhoubaarheid is van die allergrootste belang, en is by al die beginsels [1] ingesluit om 'n holistiese en samehangende oorsig te bied van die beboude omgewing wat ons vir die toekoms beplan.

Sodra alle kommentaar en voorstelle ontvang en saamgevoeg is, sal bepaalde groepe belanghebbendes vir 'n volgende fase oorlegpleging geïdentifiseer word, waarna die ROR-verslag vir Rektoratsgoedkeuring voorberei sal word.

Figuur 12 en 13: Video oor geïntegreerde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk

[1] Beginsels van die Universiteit Stellenbosch se ruimtelike ontwikkelingsraamwerk: kampusuitnemendheid, kampusidentiteit, toeganklike kampus, innoverende en inklusiewe kampus, erkende kampus, geïntegreerde beplanning, en ontwikkelende kampus

4.1.4.2 Niegemotoriseerde vervoer- (NGV-)roete en universele toegang by die US

Victoriastraat bestaan uit twee rybane, met 'n leiwatersloot en rye groot plataanbome aan weerskante. Dit is 'n ikoniese deel van die identiteit van die US en verbind boonop die kampus met die middedorp. Dit dien as 'n hoofas deur die sentrale kampus en skep 'n tipe ruggraat tussen die akademiese kampus en die residensiële gebied.

Die voorgestelde water- en IT-infrastruktuur wat in 2019/20 in Victoriastraat en voor die koshuise tussen Marais- en Bosmanstraat geïnstalleer moes word, het 'n uitstekende geleentheid gebied om die eerste wêreldstandaard-NGV-roete op Stellenboschkampus te skep. Die NGV-roete is allesomvattend met getekstureerde plaveisel vir gesiggestremde persone, en sowel 'n fiets- as 'n voetgangerbaan wat deur alle persone, ook dié met beperkte beweeglikheid, gebruik kan word. Die roete voldoen aan die vereistes van die Eenheid vir Gestremdhede. Dit sluit ook harde buiteontwerpelemente, straatmeubels en voetoorgange, en toeganklikheid vir rolstoelgebruikers, persone met visuele gestremdhede, fietsryers, ensovoorts in.

Die installering van 'n NGV-roete moedig stap, fietsry en inklusiewe toeganklikheid aan as deel van die volhoubaarheidstrategie om koolstofvrystellings op kampus te verminder. Fase I van die NGV-roete in Victoriastraat is 95% klaar: Die laaste werk behels die herstel van die buiteontwerpareas om die roete te versag. Dít bestaan uit die installering van besproeiing en plante weerskante van die NGV-roete. Die oorhoofse strategie was om stormwaterbehoud in die aanliggende landskap te verbeter, wat meer water sal deurlaat in die grond om die bome te voed. Kleiner werke is ook aan die gang om duidelik sigbare tekens op ankerpale aan te bring ter wille van persone met visuele gestremdhede én vir die veiligheid van alle gebruikers.

Beplanning vir fase 2 van die roete is reeds aan die gang en behels die opstel van 'n meesterplan om die nuwe NGV-roete oor die volle lengte van Victoriastraat uit te brei en die kampus sodoende met die middedorp te verbind. Ons het 'n topografiese opname van die hele gebied onderneem om beplanning te ondersteun, en sal met die Eenheid vir Gestremdhede skakel om alle behoeftes van persone met beperkte beweeglikheid in die ontwerp in ag te neem.

Figuur 14 en 15: Die NGV-roete in Victoriastraat bestaan uit twee afsonderlike bane, een vir fietsryers en die ander vir voetgangers. Dit is duidelik gemerk met ikone soos op hierdie foto's.

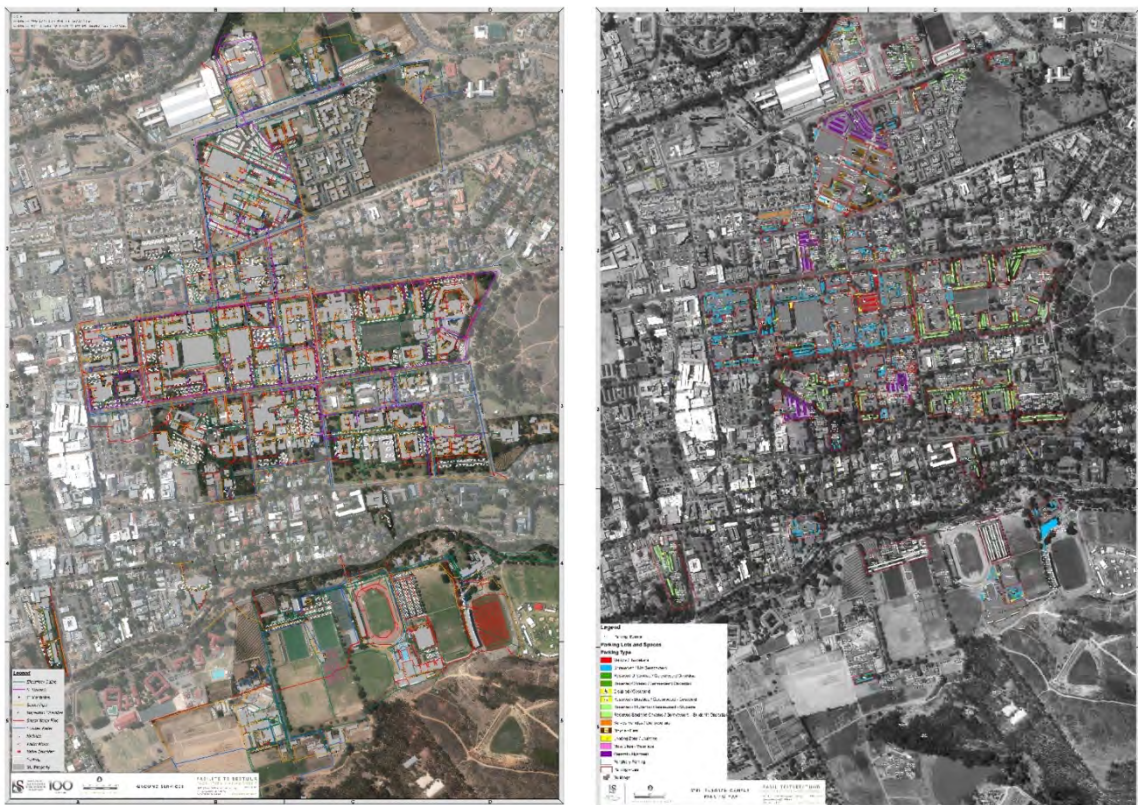
Figuur 16: Die US beplan sy NGV-roetes in noue samewerking met die munisipaliteit. Om meer volhoubaar te wees en NGV op Stellenboschkampus te bevorder, is die eerste fase van die NGV-roete in Victoriastraat, synde die primêre oos-wes-skakel tussen die US en die middedorp, voltooi. Uitvoerige beplanning vir die tweede fase om die Victoriastraatroete te voltooi, is reeds goed op dreef.

4.1.4.3 Geografiese inligtingstelsel (GIS)

Mense in die moderne samelewing bring die meeste van hulle tyd binne-in geboue deur. Geboue is mensgemaakte of kunsmatige ekosisteme – grootskaalse samestellings van interafhanklike lewende en nielewende komponente – en is die mens se primêre habitat.

Die US het honderde geboue op duisende hektaar grond, en elke gebou het bates en komponente om mee tred te hou. Dít is moontlik danksy die geografiese inligtingstelsel (GIS), met behulp waarvan inligting deur verskeie platforms en stelsels gevisualiseer kan word sodat ál die verskillende komponente op een plek bymekaarkom.

ArcGIS vereenvoudig hierdie proses om doeltreffende bestuur en ingeligte besluitneming te verseker.

Figuur 17 en 18: ArcGIS-gesteunde beelde van die sentrale US-kampus. Links is die GIS-dataset van alle parkeerterreine op kampus, en regs is infrastruktuurdienste. Fasiliteitsbestuur gebruik GIS as 'n instrument om fisiese fasiliteite te bestuur. Die voordele verbonde aan die gebruik van GIS sluit in kostebesparings weens groter doeltreffendheid, beter besluitneming, beter kommunikasie, beter geografiese inligtingsrekordhouding, geografiese bestuur, en integrasie by ander stelsels.

Die US, vergeleke met ander universiteite in Suid-Afrika, is 'n voorloper in hierdie tipe toepassing van GIS. Op dié manier het ons voorheen gefragmenteerde stelsels tot 'n geïntegreerde, rekenaargesteunde fasiliteitsbestuurstelsel gemoderniseer.

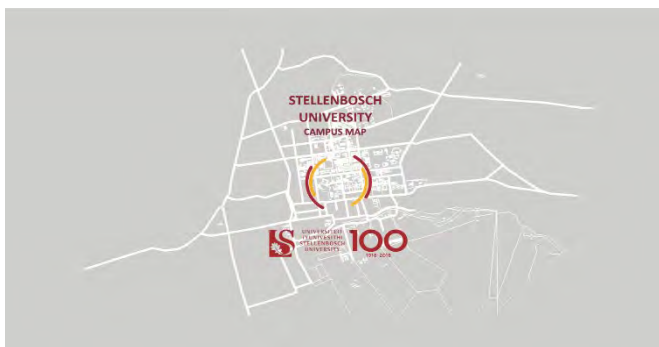
GIS is suksesvol by ander USFB-werkplekbestuurstelsels geïntegreer. Derhalwe is GIS nou 'n primêre bron van inligting vir die US. Dit voorsien ruimtelike én getabelleerde inligting aan stelsels soos batebestuur, finansies (Oracle), SUNStudent, BIM (gebou-inligtingsmodellering), ensovoorts. Danksy die integrasie van stelsels kan inligting gouer en akkurater oor afdelings heen uitgeruil word.

Data wat reeds op die GIS-gesteunde stelsel vasgelê is en bestuur word, sluit in:

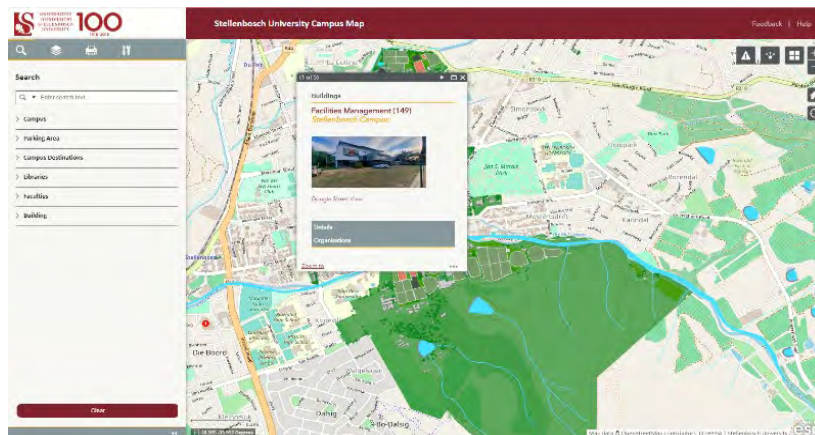
- stormwaterinfrastruktuurdienste;
- elektriese infrastruktuurdienste;
- drinkwaterinfrastruktuurdienste;
- besproeiingsdienste;
- ruimtelike inligting tot op die vlak van vertrekke;
- kadastrale inligting;
- gebouvoetspore;
- inligting oor buiteontwerp (harde en sagte oppervlakke);
- 'n inventaris van bome;
- misdadinligting; en
- data oor inligtingskommunikasietegnologie- (IKT-)dienste.

Hierdie datastelle word voortdurend bygewerk en by ons projekbestuurs-metodologie ingevoer.

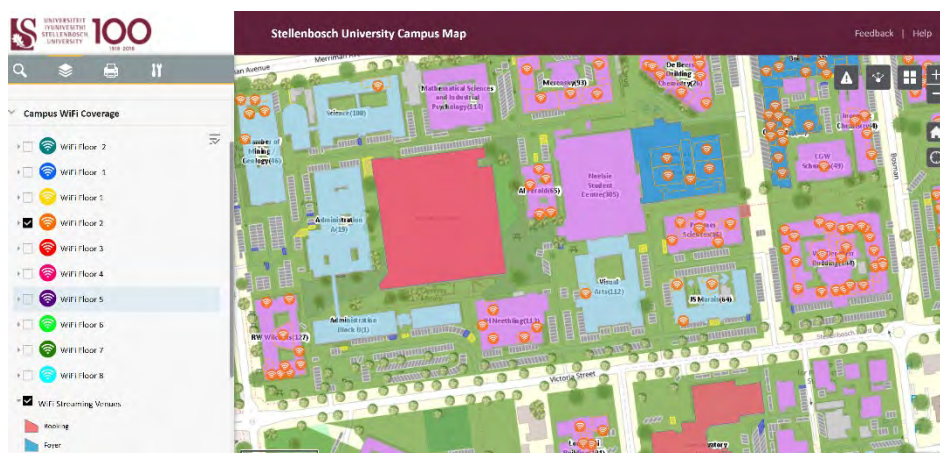
Toe US-studente aan die begin van 2021 ingevolge aangepaste risikovlak 1 en 2 na die kampus teruggekeer het, het ons die interaktiewe US-kampuskaart gebruik as 'n platform om onder meer WiFi-toegangspunte, lokale met stromingsdienste, en die WiFi-dekking per gebou aan te dui. Hierdie interaktiewe kampuskaart is gegrond op GIS-inligting en is 'n goeie voorbeeld van hoe 'n geïntegreerde inligtingstelsel fasiliteitsbestuur ondersteun.

Figuur 19: US-kampuskaart

Figuur 20: US-kampuskaart: Eiendomme

Figuur 21: US-kampuskaart: WiFi-dekking

4.1.5 Eiendomsdienste

4.1.5.1 Werkstrategie van Eiendomsdienste

Eiendomsdienste (ED) het ontwikkel van 'n instandhoudingsgebaseerde diensverskaffer tot 'n dienssekerheidsgebaseerde departement. 'n Aansienlike gedeelte van ons diensverskaffing het verlede jaar om nutsdiensbestuur en omgewingsvolhoubaarheid gedraai. Eiendomsdienste het verskeie slimtoestelle en -stelsels geïnstalleer om hierdie doelwitte te bereik.

Die snel ontwikkelende elektroniese stelsels by die US vereis 'n baie besondere vaardigheidstel as deel van 'n nuwe ED-strategie om so 'n komplekse omgewing te bestuur.

Die personeelkorps sal hierdie verandering in organisatoriese fokus weerspieël deur die aanstelling van die regte mense vir die bestuur en monitering van hierdie komplekse stelsels (soos nutsdienste), wat 'n aansienlike deel van die instelling se bedryfskoste uitmaak. Dít sluit in die aanstelling van 'n bestuurder van elektriese, meganiese en tegniese doeltreffendheid, loodgieters, toesighouer-elektrisiëns en nutsdienstegnici.

4.1.5.2 Datastoor

Etlike USFB-stelsels funksioneer in afsondering van mekaar, en die US se institusionele data word in verskillende vorme deur sowel interne as eksterne diensverskaffers gestoor. Dít hou 'n risiko vir die instelling in. Deur 'n stelselmatige en funksionele benadering moet ons alle institusionele inligting op een US-stelsel konsolideer.

Hiervoor het ons 'n tegniese stelselwerkgroep saamgestel wat uit USFB, Informasietegnologie, die Sentrum vir Besigheidsintelligensie, die verwysingsgroep vir megatroniese outomatisering en ontwerp (van Meganiese en Megatroniese Ingenieurswese) en konsultante bestaan. Die groep het opdrag ontvang om ondersoek in te stel na, en verslag te doen oor, die skep van 'n datastoor waar alle tersaaklike institusionele inligting bewaar kan word. USFB het in April 2021 'n nuwe projek by IKT geregistreer om dié versoek verder te voer.

Die aanvanklike beplanningsvergadering het plaasgevind en lede van die komitee is deur sowel USFB as IKT gekies.

4.1.5.3 Stappe om koolstofneutraal te word

Die US het in Junie 2021 sy eerste koolstofvoetspoorverslag ontvang. Volgens dié verslag moes die instelling vir die belastingjaar 2019/20 'n **geraamde R1 miljoen in koolstofbelasting** betaal.

Gelyktydige opwekking deur middel van fotovoltaiëse installasies

Die mikpunt van die nuwe omgewingsvolhoubaarheidsplan is om teen 2025 altesaam 20% van alle energie uit volhoubare bronne te verkry, met die jaar 2019 as die verbruiksbasislyn.

Die US het in Mei 2021 sy eerste groot fotovoltaiëse (FV) installasie met 'n geraamde spitsopwekkingsvermoë van 393 kW gekry. Die panele is op die dak van die Neelsie geïnstalleer. Dié FV installasie is die eerste van 'n hele aantal soortgelyke installasies wat op geboudakke oor die hele kampus aangebring sal word. Die FV stelsel sal na raming in 25% van die huidige elektrisiteitsbehoeftes van die Neelsie voorsien, wat die mikpunt in die hernubare-energieplan oortref.

Figuur 22: Die fotovoltaiëse panele op die dak van die Neelsie.

Elektrisiteitsprestasiesertifikaat

Admin B op die sentrale US-kampus het op 18 Maart 2021 die eerste energieprestasiesertifikaat vir 'n gebou in Suid-Afrika ontvang. 'n Verdere 50 US-geboue sal binne die volgende agt maande gesertifiseer word.

Stellenbosch University building achieve A-rating energy efficiency certificate

Stellenbosch University (SU) received the very first Electrical Performance Certificate (EPC) for any building in South Africa, with its Admin B building receiving an A-rating for electrical consumption of 48 kWh per square metre.

Figuur 23: Een van vele nuusartikels oor Admin B wat die eerste energieprestasiesertifikaat vir 'n gebou in Suid-Afrika ontvang het.

Gebou-inligtingsmodellering (“BIM”)

Een van die kernkomponente van ál bogenoemde stelsels is dat dit op die data van ArcGIS (die US se “enkele bron van waarheid”) berus. Die ArcGIS-stelsel voorsien inligting (data) oor die ligging van bates (geboue) op elke kampus. Die stelsel sluit nou ook grootmaatdienste in.

Gebou-inligtingsmodellering (of “BIM”) bied detail-inligting oor elke voorwerp/stuk toerusting/aanleg in 'n gebou. Ons het ons BIM-stelsel in twee proefprojekte by ArcGIS geïntegreer:

1. BIM-skandering 2 Natuurwetenskappe op Stellenboschkampus

'n Digitale BIM-model is geskep wat as 'n digitale replika van die Natuurwetenskappegebou dien. Die model bied 'n vlak 1- dataspesifieke afbeelding van die gebou en die aanlegte daarin.

Daarbenewens is die volgende drie dokumente opgestel, wat die weg vir alle toekomstige BIM-projekte berei:

- Organisatoriese inligtingsvereistes
- Bate-inligtingsvereistes
- Werkgewerinligtingsvereistes

Bogenoemde dek BIM-skandering 2 van alle bestaande infrastruktuurbates (figuur 24) sowel as die skandering van nuwe ontwikkelings en opknappings (figuur 25).

2. BIM-skandering van nuwe BMNI-gebou en opknappings, Tygerbergkampus

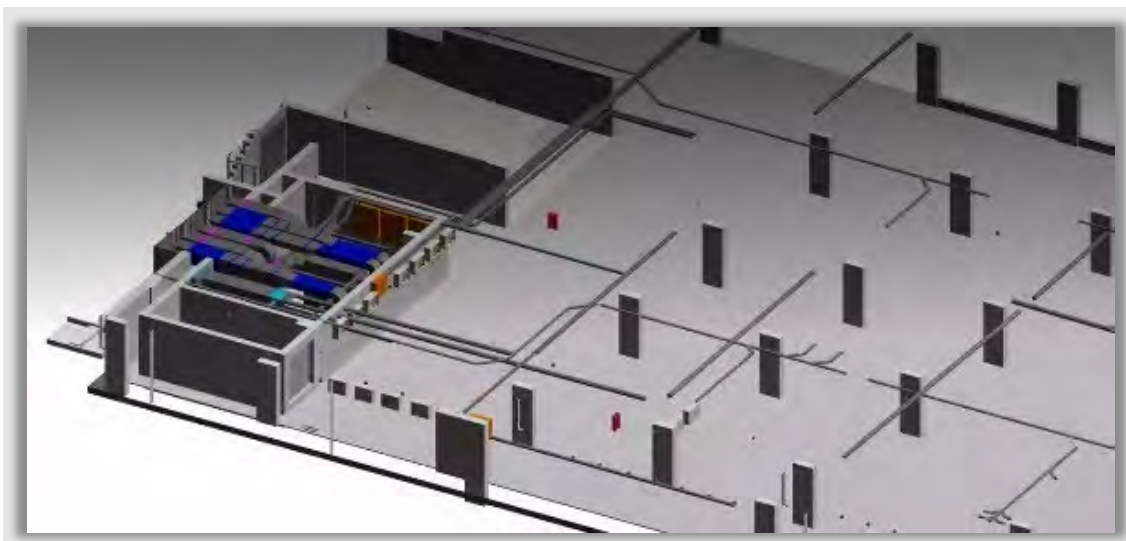
Hierdie digitale BIM-model skakel die behoefte aan tweedimensionele papierplanne uit omdat alle data in die BIM vervat is.

Die model stel ons in staat om die Biomediese Navorsingsinstituut-(BMNI-)gebou beter te bestuur en bedryfskoste te verminder. Boonop bied dit 'n geleentheid om ander stelsels soos alarms, die geboubestuurstelsel, energie en gas te integreer.

'n Tegnieke BIM-werkgroep is uit verteenwoordigers van Eiendomsdienste, Ontwikkelingsbeplanning en -ontwerp, die Projekbestuurskantoor en vakkeners saamgestel. Die werkgroep se opdrag is om die beste pad vorentoe vir die implementering van BIM ten opsigte van bestaande én nuwe geboue te ondersoek en aan te beveel.

Figuur 24: Die BIM-skandering van die bestaande Natuurwetenskappegebou

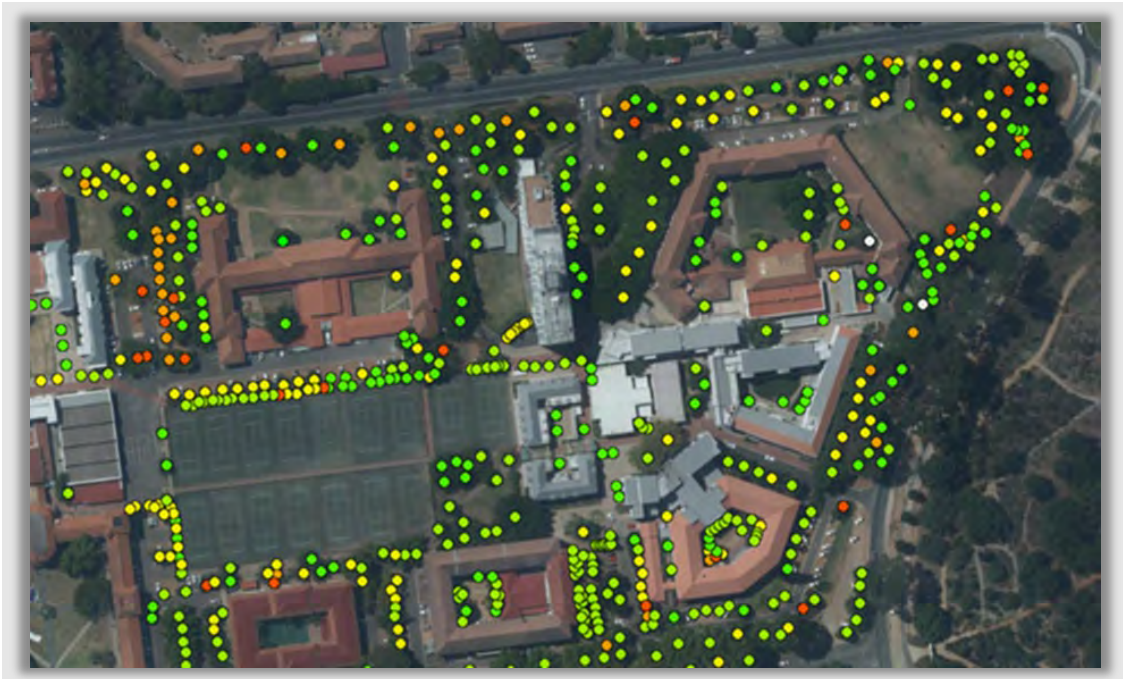
Figuur 25: Dié skandering van die Biomediese Navorsingsinstituut is 'n nuwe ontwerp, en 'n voorbeeld van hoe die projek alle BIM-beginsels en -data insluit.

Digitalisering van die stedelike landskap

As 'n lewende laboratorium, stel USFB sedert 2015 stelsels en prosesse in werking om die US in 'n slimkampus te omskep waar datagedrewe besluitneming oplossings vir huidige én toekomstige probleme bied.

USFB is hard aan die werk om digitale stelsels en infrastruktuur te implementeer om nutsdienste soos water en elektrisiteit te meet. Ons slimmeterstelsels bied waardevolle verbruiksdata, wat sorg dat ons doeltreffende besluite kan neem en flink op probleme kan reageer soos en wanneer dit opduik.

So byvoorbeeld het die US 'n nuwe, gedigitaliseerde besproeiingstelsel, kompleet met grondtoetspenne, in werking gestel om waterverbruik te optimaliseer (sien figuur 26). Alle boomdata op die sentrale kampus word ook op 'n nuwe aanlyn platform gestoor wat by GIS geïntegreer is. Die digitalisering van die US se besproeiingstelsel maak deel uit van die oorhoofse BIM-stelsel: Die paneelbordinligting van die besproeiingstelsel sal ingevoer word by die geïntegreerde stelsel, waar die verskillende inligtingstrome gemoniteer en ontleed sal word om doeltreffendheid so goed moontlik te bestuur.

Figuur 26: Die US se gedigitaliseerde besproeiingstelsel

4.1.6 Projekbestuur

4.1.6.1 Impak van COVID-19 op die beboude omgewing die afgelope jaar: Kontraktuele impak

Die algehele inperking het alle US-boupersele beïnvloed. Konstruksieprogramme is swaar getref en met twee maande vertraag. Die kontraktuele verpligtinge is sedertdien hanteer. Die meeste van die konstruksiekontrakte word met 'n *force majeure*-klousule beskerm.

Nietemin bied sekere kontrakte, soos die algemene kontrakvoorwaardes, geen beskerming aan kontrakterende partye nie, en het die US dus met voorlopige en algemene kontrakteurseeise te doen gekry. Gelukkig kon die instelling hierdie eise verhaal uit die gebeurlikheidstoekenings van die betrokke kontrakte, of uit die bykomende COVID-19-toekenings wat die Finansieskomitee en die Rektorat goedgekeur het as deel van die DHOO-bydrae wat vir dié doel ontvang is.

4.1.6.2 Impak van COVID-19 op die beboude omgewing die afgelope jaar: Materiaaltekorte

Die grootste impak in hierdie stadium is die tekort aan staal, in die besonder gewalste platstaal wat vir die vervaardiging van dakplate gebruik word. Die sluiting van sommige staalvervaardigingsfabrieke en die stadige heropening van die oorblywende staaanlegte het 'n beduidende impak op die vervaardiging van platstaal gehad, en dus kon die bedryf nie in die vraag voorsien nie.

Die tekort aan struktuurstaal het ook 'n invloed op konstruksieprogramme gehad, en kontrakte moes aangepas word om vir die lang lewertye voorsiening te maak en

sodoende hoofkontraakteurs se eise vir staantyd te verminder en, waar dit moontlik was, te verhoed.

Die tekort aan platstaal het sommige pryse met tot 40% laat styg. Volgens huidige aanduidings is die prys van struktuurstaal ook tot sowat 25% hoër. Die koste van ander metaalkommoditeite soos koper het met tot 60% gestyg.

Skattings teen die middel van 2021 het op 'n waarskynlike kosteprysaanpassing van 4,5% vir konstruksiekontrakte gedui. Dít kom op 'n gemiddelde toename van 1% bo die geraamde VPI-indeks vir die jaar te staan.

4.1.6.3 Statistieke van die Projekbestuurskantoor: Junie 2020 tot Julie 2021

TENDERS		
		Totale waarde
22 tenderprosesse in hierdie tydperk voltooi en toegeken		R260 017 657
58 projekte in aanbou in hierdie tydperk (Sommige projekte strek oor meer as een jaar)		R2 391 233 992
Stellenbosch	42 projekte	R908 532 871 R1 177 794 824 R304 906 296
Tygerberg/Bellvillepark	10 projekte	
Ingenieurswese-kampusvernuwing	6 projekte	
VOLTOOI		
45 projekte in hierdie tydperk voltooi (Sommige projekte strek oor meer as een jaar)		R1 236 434 594
GETAL HUIDIGE AKTIEWE, GEREISTREERDE PROJEKTE		
65 huidige aktiewe, geregistreeerde projekte (Sommige projekte strek oor meer as een jaar)		R2 018 810 080 R278 728 733 R1 041 492 000 R698 589 347
Stellenbosch	49 projekte	
Tygerberg/Bellvillepark	7 projekte	
Ingenieurswese-kampusvernuwing	9 projekte	
GETAL ONAKTIEWE/UITGESTELDE GEREISTREERDE PROJEKTE		
Nege onaktiewe/uitgestelde geregistreeerde projekte, onderworpe aan tegniese en finansiële ondersoeke		

Tabel 3: Statistieke van Projekbestuurskantoor

4.1.6.4 Vordering met projekte: Junie 2020–Julie 2021

I. Nuwe oorspoelfasiliteit

Totale projekbegroting: R128 756 694,12

Praktiese projekvoltooing is op 24 November 2020 bereik, en die eerste gebougebruikers – die Departement Siviele Ingenieurswese – het vroeg in Desember 2020 ingetrek.

Die fasiliteit bied kantoorruimte met sitplek vir 200 mense, en sluit 'n nuwe hekhuisie by die ingang van die gebied sowel as 'n minisubstasie in.

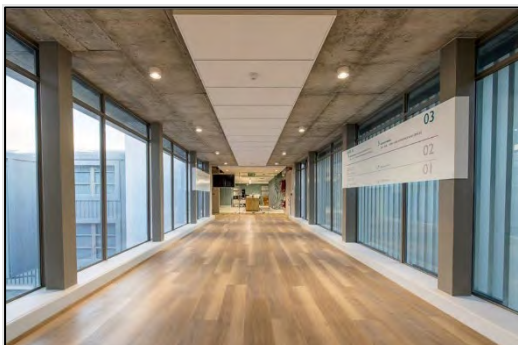
Regstelling van geringe foute en aanpassings aan die verhitting-, ventilasie- en lugversorgingstelsel is tans aan die gang om die gebou finaal te voltooi.

Figuur 27: Suidoostelike aansig.*

Figuur 28: Suidelike aansig.*

Figuur 29 Binnegang.*

Figuur 30: Ontvangs.*

Figuur 31: Hekhuisie.

Figuur 32: Nuwe minisubstasie.

*Foto's met vergunning van TV3.

2. Silvertrees-parkeerterrein

Totale projekbegroting: R37 588 447,06

Praktiese voltooiing: 9 Desember 2020

Finale voltooiing: 21 Junie 2021

Die werksbestek het ingesluit die grootmaatsdienste vir die oorspoelfasiliteit, uitgebreide grootmaatsdienste vir Goldfields sowel as twee voorgestelde nuwe koshuisterreine, besproeiing en buiteontwerp, en die elektriese substasie en verbandhoudende elektriese netwerkdienste in die Goldfields-omgewing.

Die terrein bied 167 parkeerplekke.

Figuur 33: Silvertrees-parkeerterrein

Figuur 34: Parkeerterrein en reëntuin

3. Opknapping van JH Neethling-gebou

Totale projekbegroting: R38 028 913,76

Projekvoltooiing: 14 Mei 2021

Die projek het aanvanklik bestaan uit die opknapping van lesinglokaal 1027 (met sitplek vir 105) en aanpassings aan die bestaande ablusiegeriewe (kamers 1020 en 1022) op die grondverdieping vir die Departement Wingerd- en Wynkunde van die Fakulteit AgriWetenskappe. DHOO het in 2007 'n omvangryke opknapping aan die binnekant van die gebou gefinansier. USFB het op sy beurt in 2015 'n opknapping aan die buitekant van die gebou gefinansier, en hanteer sedertdien alle reaktiewe instandhoudingsversoeke.

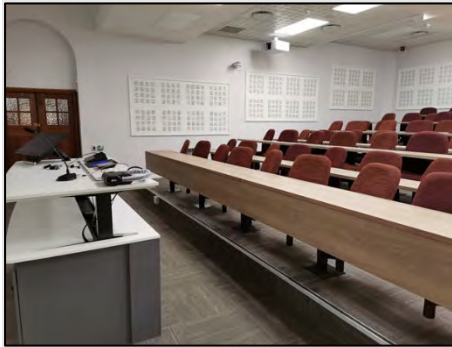
Weens sekere statutêre voldoeningskwessies in die gebou, sowel as die toename in personeel- en studentegetalle, moes die Universiteit egter sekere risikotemperingsmaatreëls instel, en gevolglik is 'n nuwe projek geregistreer.

Die projek het die volgende werk behels:

- Opknapping van lesingsale en ablusiegeriewe
- Konstruksie van twee nuwe lokaleareanetwerk- (LAN-)kamers
- Voldoening aan alle brandveiligheidsvereistes deur die hele gebou
- Uitstryk van alle meganiese ventilasieprobleme
- Konstruksie van nuwe brandtrappe en ontsnaproetes

- Konstruksie van nuwe op- en afritte vir persone met gestremdhede, en die installering van oudiovisuele toerusting as deel van die projek vir uitgebreide leerruimtes ("ELS") om afstandsonderrig moontlik te maak

Die opknapping van die bestaande gasinstallasie om aan die jongste SANS-regulasies te voldoen, sal nou as 'n uitbreiding van die werksbestek binne die goedgekeurde projekbegroting geskied.

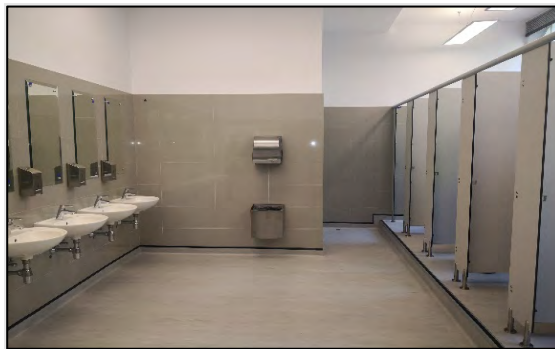
Figuur 35: Opgeknapte lesingfasiliteite

Figuur 36: Nuwe noodtrap

Figuur 37: Nuwe rolstoelhyser

Figuur 38: Opgeknapte badkamers

Figuur 39: Nuwe rolstoeloprit by noordelike ingang

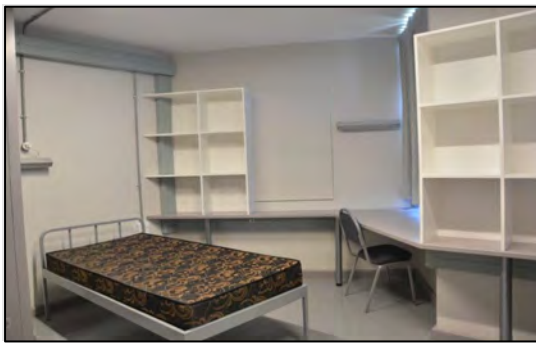
4. Opknapping van Helshoogte-koshuis

Totale projekbegroting: R106 015 636,50

Praktiese voltooiing: 10 Februarie 2021

Al drie opknappingsfases by die manskoshuis Helshoogte is klaar, en laaste afrondingswerk is tans aan die gang.

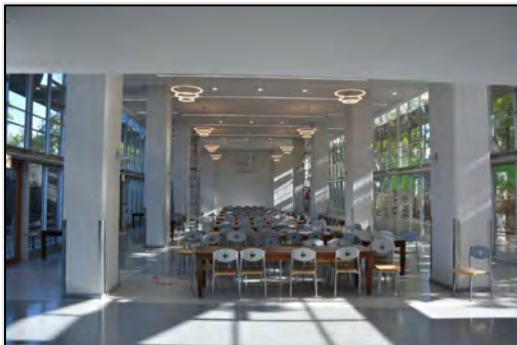
Die projek het die opknapping van 323 studentekamers, die vernuwing van die eetsaal en koshuis, en opknappings aan alle badkamers ingesluit. Alle dienste (elektries, meganies, IKT, riool en drinkwater) is boonop volledig vervang, en die koshuis spog nou ook met 'n nuwe gryswaterinstallasie. Nuwe geboudienste voldoen ten volle aan SANS 10400-vereistes.

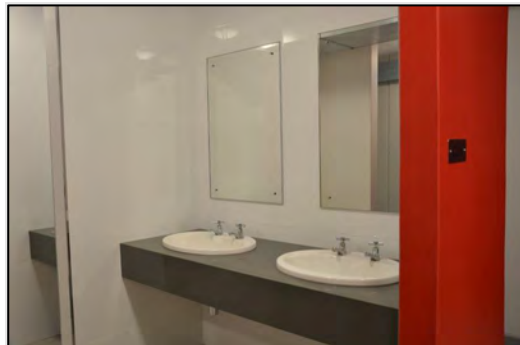
Figuur 40: Opgeknapte kamer

Figuur 41: Opgeknapte wegbreekruimte

Figuur 42: Nuwe eetsaal

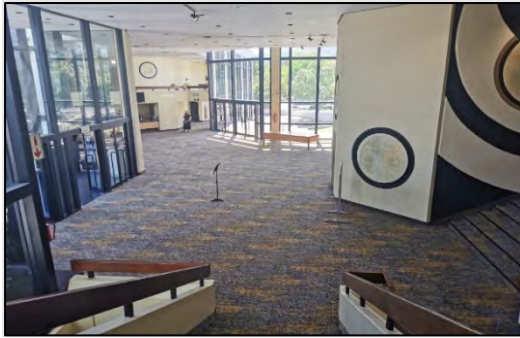
Figuur 43: Opgeknapte badkamer

5. Opknapping en vernuwing van Konservatorium-voorportaal (wat IKT insluit)

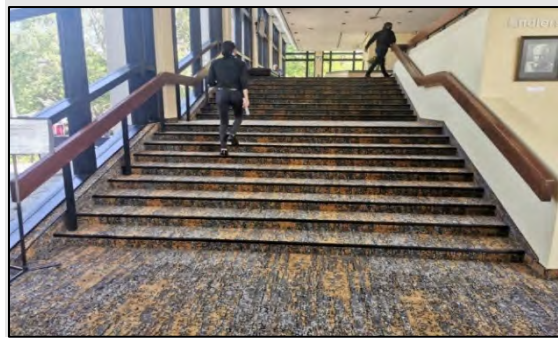
Totale fase I-projekbegroting: R2 663 364,76

Fase I van die opknapping van die Konservatorium-voorportaal is op 14 Desember 2020 voltooi. Die tapet in die voorportaal is gedurende dié fase vervang. Fase I sluit ook die vervanging van die teëls in die ablusiegeriewe in. Hierdie werk behoort aan die einde van 2021 voltooi te wees.

IKT-meesterbeplanning vir die Konservatorium is nog aan die gang.

Figuur 44: Nuwe tapyt in hoofvoorportaal

Figuur 45: Nuwe tapyt op trappe

6. Fase I van IKT- en kampusvernuwingsmeesterplan by GG Cillié

Totale projekbegroting: R17 556 100,00

Fase I van die IKT- en kampusvernuwingsmeesterplan by die GG Cillié-gebou is van stapel gestuur omdat die gebou nie meer aan statutêre vereistes voldoen het nie en opknapping vereis het.

Alle statutêre vereistes (brandopsporing, brandonderdrukking, ontsnaproetes, hoogte van deurhandvatsels, en openinge op trappe en loopbrûe) is hanteer. Die projek het terselfdertyd in IKT-tekorte voorsien.

Daarbenewens is lesinglokale en onderwyslaboratoriums opgeknop, nuwe oordekte gange aangebring wat universele toegang tot die gebou verleen, nuwe draaihekke geïnstalleer om gebousekuriteit te verbeter, en die jongste oudiovisuele toerusting aangebring om afstandslêer ooreenkomstig die ELS-standaard moontlik te maak.

Figuur 46: Opgeknopte laboratoriumruimte

Figuur 47: Nuwe oordekte gang in binnehof

7. Opknapping van Ou Hoofgebou

Totale projekbegroting: R15 732 550,00

Praktiese voltooiing: 29 April 2021

Die projek het aanvanklik uit die opknapping van lesinglokaal 2027 bestaan. Gedurende die ontwerpfasie is daar egter vasgestel dat die gebou nie aan die jongste statutêre vereistes vir universele toegang en brandregulasies voldoen nie.

Gevolgt is die projek met die volgende werksbestek ontwerp en voltooi:

- Opknapping van lesinglokaal 2027
- Nuwe verhitte-, ventilasie- en lugversorgingstelsel vir lesinglokale 2027 en 1023
- Installering van 'n nuwe platformhyser vir persone met gestremdhede
- Nuwe kleedkamer vir persone met gestremdhede op die tweede verdieping van die gebou
- Konstruksie van 'n bykomende stel noodtrappe, en die installering van die jongste audiovisuele toerusting om afstandslere (ELS) moontlik te maak

Figuur 48: Opgeknapte lesinglokaal 2027

Figuur 49: Nuwe noodtrap

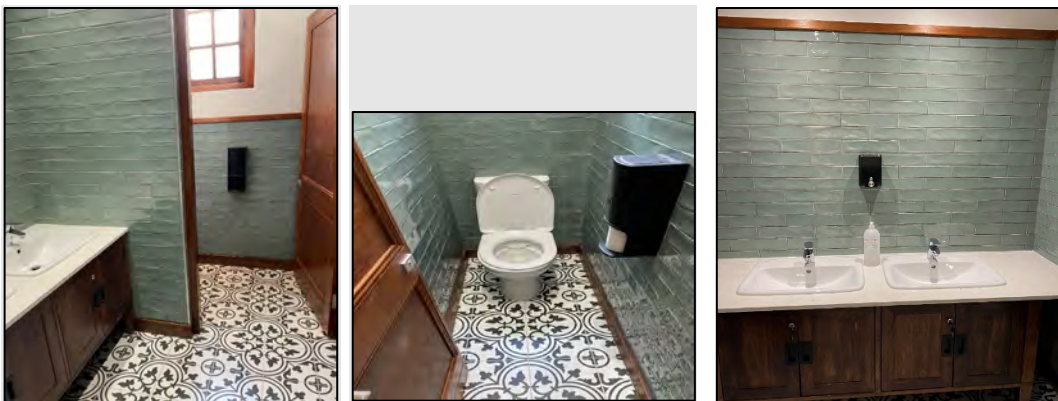
8. Vernuwing van ablusiegeriewe by Al Perold-gebou

Totale projekbegroting: R1 800 000,00

Praktiese voltooiing: 27 Mei 2021

Die projek is geregistreer om te voorsien in die behoefte aan beter kleedkamergeriewe in die Al Perold-gebou. Die getal gebougebruikers het die afgelope aantal jaar toegeneem, en daar was ook geen genderneutrale geriewe nie.

Bykomende kleedkamergeriewe is op verdieping 0 geskep, en die bestaande kleedkamers op verdieping 1 en 2 is verdig en opgeknip met nuwe sanitêre ware en afwerkings.

Figuur 50: Nuwe kleedkamergeriewe

9. Opknapping van anekslesinglokaal by Natuurwetenskappegebou

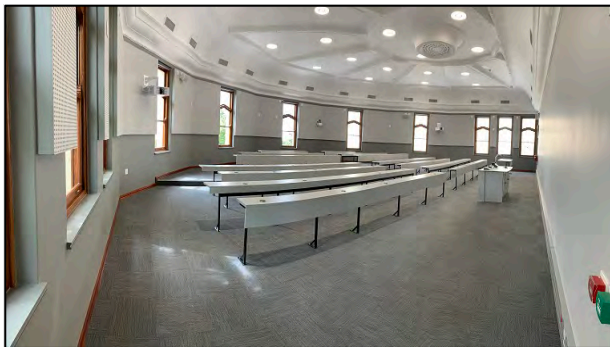
Totale projekbegroting: R12 331 598,00

Praktiese voltooiing: 1 Desember 2020

Finale voltooiing: 1 Maart 2021

Die anekslesinglokaal van die Natuurwetenskappegebou – 'n dubbelvolumeruimte – is horisontaal verdeel deur 'n nuwe vloer van struktuurstaal en liggewigbeton te bou. Sodoende is 'n nuwe lesinglokaal op verdieping 2 van die aneks geskep, met twee nuwe in-/uitgange. Die res van die onderste lesinglokaal is in 'n nuwe, meerdoelige tutoriaalkamer omskep.

'n Nuwe LAN-kamer is gebou en toegerus om 'n algeheel nuwe oudiovisuele en IT-installasie in die Natuurwetenskappegebou te ondersteun. Bykomende werk om die kateder- en oudiovisuele installasies aan te pas het in Julie 2021 begin om volle stromingsvermoë te bied.

Figuur 51: Opgeknapte anekslesinglokaal

10. Meesterplan vir Danie Craven-stadion

Totale projekbegroting: R3 500 000,00

Die doel van die meesterplan vir die Danie Craven-stadion was om 'n holistiese oorsig te bied van die toekomstige sportgebied, en om aan internasionale vereistes vir rugby- en sokkerbyeenkomste te voldoen.

Die meesterplan het die volgende ingesluit:

- Voorstelle vir die opknapping van die bestaande fasiliteit om aan Premier-Sokkerliga- (PSL-)vereistes te voldoen
- Aanbouings by die bestaande fasiliteit om aan tersaaklike vereistes te voldoen, waaronder aanbouings by die groot paviljoen, bykomende sitplek, en verblyf
- Bykomende vlakke
- 'n Nuwe paviljoen met sitplek vir 3 000
- 'n Nuwe ontspanningsarea en ingange
- Opknapping van bestaande sowel as die bou van nuwe fasiliteite vir handelaars reg rondom die veld én in die omliggende omgewing
- 'n Verhoging in totale sitplek van 16 000 tot 23 000

Die meesterplan is voltooi en die argiteksvoorstelle is op 2 Julie 2020 aan die bestuur voorgelê.

Maties Sport ontwikkel tans 'n volhoubare bedryfsmodel vir die moontlike implementering van die projek.

Figuur 52: Meesterplan vir Danie Craven-stadion – argiteksvoorstel

Figuur 53: Meesterplan vir Danie Craven-stadion – argiteksvoorstel vir westelike aansig

11. Optieseveselroete vir suide van die kampus

Totale projekbegroting: R4 224 992,00

Praktiese voltooiing: 2 Februarie 2021

Finale voltooiing: 10 Mei 2021

Dié projek het die installering van 'n nuwe optieseveselroete vanaf Heemstede-koshuis tot by die Coetzenburg-atletiekstadion behels om die suidelike deel van die US-kampus van 'n betroubare netwerkdiens te voorsien.

Figuur 54: Optieseveselroete tot by Coetzenburg-atletiekstadion aan die suide van die kampus

12. Opknapping van US Biblioteek-voorportaal en -kleedkamers

Totale projekbegroting: R21 136 174,00

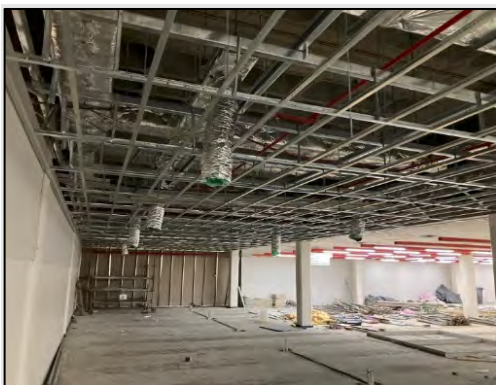
Die biblioteekgebruikersgroep het hierdie projek van stapel gestuur vir die vernuwing en opknapping van die voorportaal, 'n gedeelte van die dienste-area, die personeelkleedkamers op verdieping 1, die studentekleedkamers op verdieping 2 sowel as nuwe IKT, alles ingevolge die goedgekeurde biblioteekmeesterplan.

Die opknapping strook met soortgelyke installasies in wêreldklasbiblioteke, wat aanpasbaar genoeg is om alle gebruikers te bedien en in immer veranderende behoeftes te voorsien.

Die nuwe voorportaal en dienste-area sal by die onlangse opknapping van die personeelkamer, leersentrum en navorsingsentrum aansluit.

Bouwerk word in drie fases gedoen sodat die hoofingang van die biblioteek deurentyd toeganklik bly.

Bouwerk het op 23 Maart 2021 begin, en vorder goed. Spanne los mekaar af om die werk in dag- en nagskifte te doen. Die geskatte voltooiingsdatum is 30 November 2021.

Figuur 55: Studeerarea vir studente

Figuur 56: Plafonraamwerk bo inligtingstoonbank-area

13. Fotovoltaïese installasie bo-op Langenhoven-studentesentrum (Neelsie)

Totale projekbegroting: R11 987 330,00

Hoewel die aanvanklike werksbestek van die fotovoltaïese (FV) projek by die Neelsie op 9 Maart 2021 voltooi is, en die aanleg dadelik begin het om sowat 315 kWp direk in die laespanningskant van die Neelsiegebou in te voer, is praktiese voltooiing van die hele projek op 8 Junie 2021 bereik.

Met die installering van bykomende vermoë van 76 kWp op die suidelike kant van die Neelsie se dak word altesaam 391 kWp tans vir dié gebou opgewek.

Die projekspan handel nou die bedryf- en instandhoudingshandleiding en klarboutekeninge af om die oorhandiging aan, en opleiding van, Eiendomsdienste te fasiliteer. Alle finale koste word ook tans gefinaliseer.

Figuur 57: Fotovoltaïese installasie op die Neelsie se dak

14. Ertjieskloofdam-herstel en -opknapping

Totale goedgekeurde begroting: R11 166 411,84

Praktiese voltooiing: 31 Maart 2021

Waterbergingsvermoë by die Ertjieskloofdam is aansienlik verhoog danksy hierdie omvangryke projek. Weens die toename in sportaktiwiteite en -byeenkomste by die US was die werk dringend nodig om in die deurlopende vraag na water vir die instandhouding van sportgeriewe te voorsien.

Die herboude dam het 'n bergingsvermoë van 79 000 m³, wat voortgesette sportbedrywighede en 'n goed versorgde kampus sal verseker.

Die projek is binne die beplande tyd- en begrotingsraamwerk voltooi.

Figuur 58: Dam voor konstruksie

Figuur 59: Installering van sugriolering

Figuur 60: Installering van geosintetiese kleilaag

Figuur 61: Ertjieskloofdam ná voltooiing

15. Niegemotoriseerde vervoer- (NGV-)roete in Victoriastraat

Totale goedgekeurde begroting: R7 114 885,99

Praktiese voltooiing: 19 April 2021

Victoriastraat het lank reeds ikoniese status as 'n baken op Stellenbosch en die US-kampus. Die dorpsgemeenskap gebruik hierdie hoëprofielstaproeite om toegang tot die sentrale kampus en middedorp te verkry.

Voetganger- en fietstoegang tot die kampus is as deel van die niegemotoriseerde mobiliteitsplan geprioritiseer. Daarom behoort die ontwikkeling van bestaande voetgangerroetes die gebruik van fietse en ander niegemotoriseerde vervoermiddele op kampus te fasiliteer.

Die doel van die NGV-projek in Victoriastraat was om 'n voetgangerroete te voorsien wat toegang tot alle geriewe bied. Die roete moes insluit 'n duidelik afgebakende fiets-/skaatsplankbaan en getekstureerde plaveisel vir persone met visuele gestremdhede, nuwe grootmaatwaterinfrastruktuur om waterdienste beter te kan bestuur en brandbestrydingsvermoë op kampus te versterk, sowel as nuwe IT-infrastruktuurroetes.

Figuur 62: Niegemotoriseerde vervoerroete ná voltooiing

16. Opknapping van verdieping I van Schumann-gebou

Totale goedgekeurde begroting: R18 000 000,00

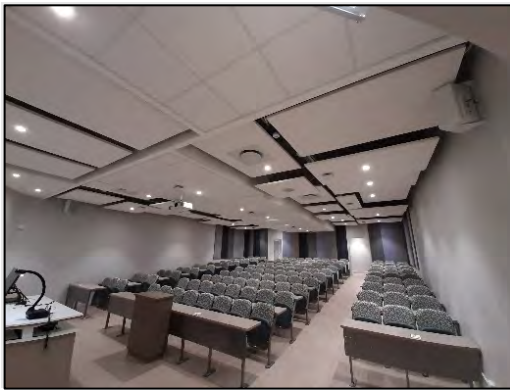
Praktiese voltooiing: 12 Desember 2019

Die projek het uit die opknapping van drie lesinglokale en twee kleedkamers op verdieping I van die Schumann-gebou bestaan. Die lesinglokale is geheel en al vernuwe tot die destydse standaard vir lesinglokale, met nuwe stoele, nuwe IKT en ander dienste. Die genderspesifieke kleedkamers is verdig en opgeknop, en 'n nuwe rolstoeltoeganklike kleedkamer is bygevoeg. Die opknapping van die verhitting-, ventilasie- en lugversorgingstelsel het ook 'n uitbreiding aan die bestaande meganiese aanlegkamer en nuwe waterlugverkoelingseenhede op verdieping I ingesluit.

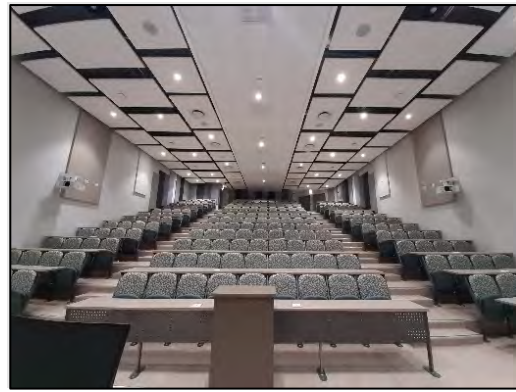
Al drie lesinglokale op verdieping I was gereed om aan die begin van die akademiese jaar 2020 in gebruik geneem te word.

Foutterstel en finale koste is in die eerste helfte van 2020 afgehandel, en die projek is in die tweede helfte van 2020 afgesluit met 'n surplus van R1 350 530,45 (wat BTW insluit).

Die surplusgeld is oorgedra na die opvolgprojek vir die opknapping van verdieping 2 van die Schumann-gebou, wat tans nog in aanbou is.

Figuur 63: Lokaal 101, verdieping 1

Figuur 64: Lokaal 104, verdieping 1

17. Jan Mouton Leersentrum

Totale goedgekeurde begroting: R263 436 145,00

Praktiese voltooiing: 7 Oktober 2020

Die US het op 11 Desember 2020 'n wedersydse beëindigingsooreenkoms aangegaan met Group Five, wat in daardie stadium onder sakeredding was, en die kontrak is beëindig.

Die Jan Mouton Leersentrum bied twee skeduleerbare lesinglokale, elk met sitplek vir 271, op verdieping 1; twee onderverdeelbare elektroniese klaskamers, elk met sitplek vir 274, op verdieping 2, en twee seminaarkamers, elk met sitplek vir 300, op verdieping 3. Die gebou is die geheel voorsien sitplek vir 1 690. Ingenieurswese sowel as Ekonomiese en Bestuurswetenskappe gebruik sedert die aanvang van die akademiese jaar in Maart 2021 verdiepings 1 en 3 vir skeduleerbare lesings.

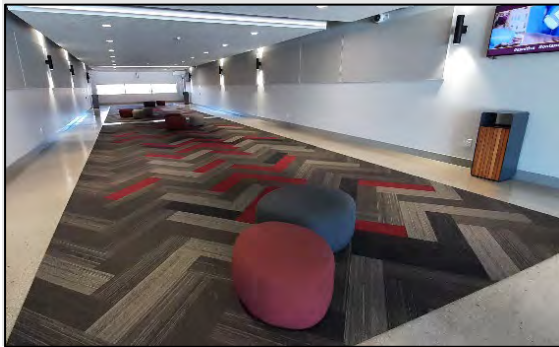
Hoewel die kontrak met Group Five in sakeredding beëindig is, was 'n aansienlike lot fouterstelwerk nog uitstaande. Dit is as naprojekvoltooiingswerk onderneem onder leiding van die hoofagent, TV3 Argitekthe, wat as bestuursagent aangestel is. TV3 Argitekthe het die werk op hulle beurt aan MASTEC Konstruksie gesubkontrakteer.

Die projekspan is in Desember 2020 ook gevra om die moontlikheid te ondersoek om die installering van die Uitgebreide Leerprojek ("ELS") audiovisuele toerusting by die naprojekvoltooiingswerk in te sluit. Die ELS-projek is van stapel gestuur om die opgradering en implementering van die jongste videostroomfunksies na geskeduleerde lesinglokale moontlik te maak. Die doel van die ELS -projek is om 'n interaktiewe eksterne klaskamerervaring moontlik te maak, met Microsoft Teams, om dosente in staat te stel om klas te gee, terwyl die helfte van die studente bywoon en die ander helfte op afstand virtueel by die klas aansluit. Sodoende kry albei groepe 'n soortgelyke leerervaring.

Die werk is gevolglik op tender uitgesit en die installasie is voltooi voordat klasse in Maart 2021 begin het.

Alle konstruksiewerk is klaar. Die laaste fouterstelwerk en kosteaftandeling is ook voltooi en die sentrum word reeds benut.

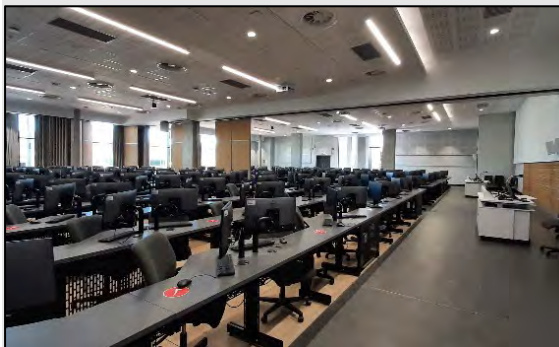
Verskeie mediaverklarings is gedurende 2021 oor die projek uitgereik en alle terugvoer tot op hede is besonder positief.

Figuur 65: Voorportaal op verdieping 3

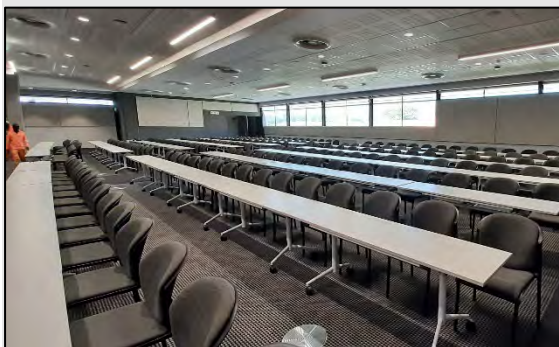
*Figuur 66: Suidwestelike aansig**

Figuur 67: Elektroniese klaskamers op verdieping 2

*Figuur 68: Noordoostelike aansig**

Figuur 69: Seminaarkamer op verdieping 3

*Figuur 70: Suidoostelike aansig**

* Foto's met vergunning van TV3.

18. Dagbreek-kombuis

Totale goedgekeurde begroting: R24 004 736,76

Praktiese voltooiing: 9 Maart 2021

Die werksbestek het die volgende ingesluit:

- 'n Volledige opknapping van die kombuis om aan die jongste statutêre regulasies te voldoen
- 'n Volledige opknapping van die opskeparea
- 'n Nuwe opwekkerinstallasie om ononderbroke dienslewering te verseker, en opknapping van die kleedkamers vir kombuispersoneel

'n Voorstel is gedurende die ontwerpfasie gedoen om die ou dienstegebou voor die kombuis te sloop, soos wat die erfenisverslag gedurende die koshuisprojek van 2012 ook aan die hand gedoen het. Alle betrokkenes het die voorstel ondersteun omdat dit die potensiaal van die oop tuinruimte voor die kombuis sou ontsluit en 'n beter oorfloei-ruimte sou skep na die Bosmanstraat-voetoorgang, wat die residensiële en akademiese blokke van die kampus verbind.

Om uitvoering te gee aan die voorstel, is 'n nuwe vulliskamer tussen Dagbreek- en Majuba-koshuis gebou. Twee nuwe kleedkamers is binne die voetspoor van die ou vulliskamer agter Majuba opgerig. Twee bestaande kleedkamers onder Dagbreek is ook opgeknip.

Buiteontwerp van die area voor die kombuis sowel as fouterstel binne-in die kombuis is gedurende die resesweek in Mei 2021 voltooi. Die projek het op 2 Junie 2021 finale voltooiing bereik, en alle koste word nou gefinaliseer.

Figuur 71: Opgeknapte opskeparea

Figuur 72: Opgeknapte kleedkamer agter Majuba-koshuis

Figuur 73: Opgeknapte kosbereidingsare

Figuur 74: Opgeknapte kleedkamer onder Dagbreek

19. Vernuwings en opknappings aan die Meganiese en Megatroniese-gebou

Totale goedgekeurde begroting: R141 585 669,41

Praktiese voltooiing: 9 September 2020

Werk aan die opknapping van die Meganiese en Megatroniese Ingenieurswese-gebou is op 1 Junie 2020 hervat toe boupersele ná die inperking kon heropen.

Die aangestelde raamwerkkontrakteur, GVK-Siya Zama, het die perseel heropen nadat die nodige COVID-19-gesondheids-en-veiligheidsprotokolle ingestel is. Die projekleweringsprogram is aangepas om die impak van COVID-19 op produksie te weerspieël.

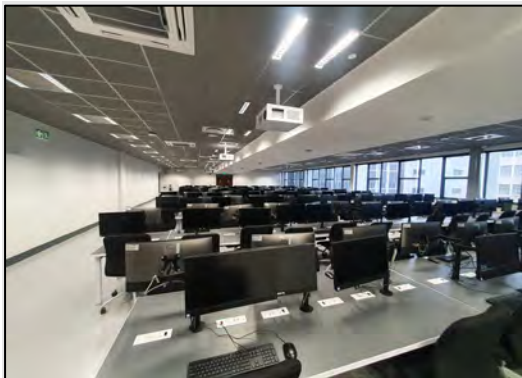
Die projek het uit die volgende afsonderlike werkspakette bestaan: 'n nuwe rekenaargebruikerarea vir studente met plek vir 311 op die grondverdieping, drie nuwe elektroniese klaskamers op verdieping 2 en 3 met sitplek vir 469 altesaam, 'n nuwe Megatroniese laboratorium met 51 nuwe werkstasies, sowel as die opknapping en verdigting van kantore en nagraadse oopplanareas op verdieping 4, 5 en 6.

Figuur 75: Noordelike aansig

Figuur 76: Suidelike aansig

Figuur 77: Nuwe laboratoriumwerkstasies

Figuur 78: Elektroniese klaskamers

20. Opknapping en vernuwing van Departement Siviele Ingenieurswese

Totale goedgekeurde begroting: R268 669 898,14

Die opknapping van die Siviele Ingenieurswese-gebou behels nuwe personeelkantore, oopplanareas vir studente, sowel as bykomende lesinggeriewe. Die projek ondersteun die verdere uitbreiding en groei van die hele Fakulteit Ingenieurswese.

Die vernaamste kenmerke van die werksbestek is soos volg: 'n nuwe lesinglokaal met sitplek vir 450 op verdieping 1, 'n nuwe studentearea op verdieping 1, vier nuwe klaskamers met plek vir onderskeidelik 260, 145, 230 en 275 op verdieping 2, twee nuwe klaskamers met plek vir onderskeidelik 160 en 300 op verdieping 3, opknapping en verdigting van kantore en oopplanareas, die opknapping van alle geboudienste, waaronder sentrale lugversorging en elektrisiteits- en datanetwerke, algemene opknappings, die modernisering van sirkulasieroetes, en verbeterings aan ablusiegeriewe.

Wanneer dit klaar is, sal dié projek die voorgestelde toekomstige opknapping van die Algemene Ingenieurswese-gebou moontlik maak, waar die meeste van die Fakulteit se lesinggeriewe tans geleë is.

Die projek word in twee fases uitgevoer. Fase 1, wat sloping, dakherstel en opknappings aan die kleedkamers op verdieping 1 tot 4 behels het, het op 22 Julie 2021 praktiese voltooiing bereik. Bouwerk aan fase 2 het in Julie 2021 begin, en sal na verwagting teen Julie 2022 klaar wees.

Figuur 79: Gesloopte ruimte vir lesinglokale

Figuur 80: Nuwe badkamers in aanbou

Figuur 81: Dakherstelwerk

Figuur 82: Kunstenaarsvoorstelling van beplande noordelike vooraansig

21. Installering van hittepompstelsel by Hippokrates

Totale goedgekeurde begroting: R5 650 000,00

Praktiese voltooiing: 22 Oktober 2020

Die koshuis het die nuwe hittepompstelsel in gebruik geneem. Eiendomsdienste het die elektriese installasie aanvaar, maar die meganiese ingenieur vir die projek het 'n kwessie geïdentifiseer met die getal keer wat die pompe aanskakel.

Daar is bevind dat die hitteruiler weens 'n afwyking in die installasie nie volgens die ontwerpspesifikasies funksioneer nie. Die kontrakteur het verantwoordelikheid daarvoor aanvaar om die fout op sy eie onkoste reg te stel. Die herstelwerk het op 6 Julie 2021 begin, en sal in fases gedoen word om te sorg dat die koshuis se warmwatertoevoer nie onderbreek word nie. Finale voltooiing en retensiegeld word teruggehou totdat die herstelwerk bevredigend voltooi is.

Figuur 83: Hippokrates-hittepompinstallasie

22. Implementering van gryswaterstelsel op Tygerbergkampus

Totale goedgekeurde begroting: R9 776 465,56

Praktiese voltooiing: 26 Oktober 2020

Tygerbergkampus gebruik tans hierdie installasie om reënwater by koshuisgeboue op te vang, die water dan in 'n suiweringsaanleg te behandel en uiteindelik weer te gebruik om die toilette in die hoofgeboue op kampus te spoel. Foutherstel en die afhandeling van alle koste en klaarboudokumente is nou aan die gang om vir oorhandiging voor te berei.

23. Opknapping van grootmaatdienste op Tygerbergkampus

Totale goedgekeurde begroting: R14 420 010,29

Praktiese voltooiing: 19 Januarie 2021

Die werksbestek van hierdie projek het ingesluit die installering van 'n nuwe munisipale toevoer na die kampusreservoir, en die vervanging van die ou, bros riool-, drinkwater- en brandwaterpype.

Alle koste en klaarboudokumente word nou afgehandel om gereed te maak vir oorhandiging.

24. Opknapping van Vaardigheidslaboratorium op Tygerbergkampus

Totale goedgekeurde begroting: R18 055 000,00

Praktiese voltooiing: 26 November 2020

Finale voltooiing: 14 Januarie 2021

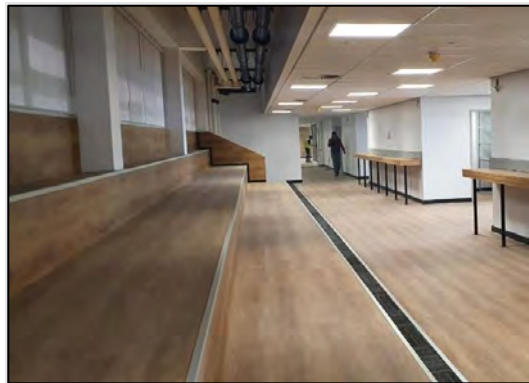
Die eindproduk van dié projek is 'n splinternuwe, hipermoderne Simulasie- en Kliniese Vaardigheidseenheid (SKVE), wat amptelik in Junie 2021 in die Fakulteit Geneeskunde en Gesondheidswetenskappe geopen is.

Die ruim nuwe fasiliteit spog met simulasiekamers, 'n gesimuleerde hospitaalsaal, spreekkamers en moderne onderriglokale. Die projek het in die Fakulteit se nuusbrief van Junie 2021 verskyn, en terugvoer was baie positief.

Die afhandeling van alle koste en klaarboudokumente vir oorhandiging is tans aan die gang.

Figuur 84: Onderrigfasiliteite in Simulasie-laboratorium

Figuur 85: Simulasielaboratorium voor ingebruikneming

*Figuur 86: Gesimuleerde hospitaalsaal**

*Figuur 87: Onderrigfasiliteite in die SKVE**

**Foto's met vergunning van Fakulteitsnuusbrief.*

4.2 Inligtingstegnologie: noodsaaklik vir bedryfsvoortsetting

Die Afdeling Informatietegnologie (IT) het sedert die aanvang van die COVID-19-pandemie sy bedryfsdigitaliseringswerk dramaties versnel. Dit was en is steeds duideliker as ooit vantevore dat IKT deurslaggewend is vir bedryfsvoortsetting. Die Afdeling IT bemagtig alle belanghebbendes deur IKT-stelsels, -dienste en -infrastruktuur te voorsien wat die Universiteit se missie van uitnemende leer, onderrig en sosiale impak ondersteun.

Ontwrigting en onsekerheid is nou deel van ons realiteit, en bedryfs- en strategiese beplanning moet daarmee rekening hou. Ons strategieë en bedryfsmodelle om ons personeellede en studente te ondersteun daar waar hulle werk en leer, word tans oorheers deur die COVID-regulasies en gedigitaliseerde prosesse namate ons vertrouwd raak met, en stelselmatig oorskakel na, 'n diensmodel wat voorsiening maak vir die nuwe werkswyses wat oor die hele instelling vereis word, en vir die versnelling van ons digitaliseringsreis.

4.2.1 Diensleweringmodel (DLM; Eng: “SDM”)

Die IKT-diensleweringmodel (-DLM) is ontwerp om in die IKT-behoefte van 'n moderne organisasie te voorsien. Die vereiste vermoëns word uit hierdie behoeftegedrewe benadering afgelei en sinvol gegroepeer om waarde te ontsluit. So 'n vermoëmodel voorsien die organisatoriese perspektief om hulpbronne, vaardighede, inligting en prosesse saam te voeg om op die Universiteit se behoeftes te reageer.

Die aanvanklike implementeringsprojekte is hersien en met die omstandighede van die US belyn om seker te maak dat die strategiese en bedryfsdoelwitte bereik kan word. Die herbelyning draai om twee hoofprojekte: die IKT-DLM-implementeringsprojek en die IKT-argitektuurontwikkelingsmetode. Die praktykraamwerk vir die DLM bring die doel, standaarde, hulpbronne en veranderingsbestuurselemente byeen wat vir die suksesvolle implementering van die DLM vereis word. Daarbenewens dui DLM-dryfvere die rigting vir implementering aan (sien figuur 86).

Figuur 88: DLM-raamwerk en -dryfvere

Hierdie selfde beginsels is gebruik om 'n rigtinggewende raamwerk vir die IKT-argitektuurpraktyk, IKT-risikobestuurpraktyk, IKT-projeklewering en IKT-diensbestuurpraktyk te ontwikkel. Om hierdie werk te ondersteun, het die Afdeling IT en personeellede van oor verskillende fakulteite en ander PASD-afdelings vier gildes

(DLM-gilde, IKT-argitektuurgilde, IKT-risikogilde en IKT-projekleweringsgilde) op die been gebring om konsekwenheid te verseker in die implementering van die bedryfsraamwerke, instrumente, rigsgoere (beleide, prosedures, reglemente en standaarde), artefakte, oorsigbestuur en vaardighede wat nodig is om die praktyke te vestig en te bestuur.

Oorsigbestuurstrukture: Die IKT-argitektuurontwerp-owerheid (ICTADA) is geskep. ICTADA sorg dat die IKT-argitektuurontwerp en die oplossings in die Universiteit se behoeftes voorsien, onderskryf IKT-argitektuurbesluite, en maak seker dat argitektuurbedrywighede, tegniese vermoëns, kenmerke en funksies konsekwent deur die hele Universiteit gebruik, ontwikkel en bestuur word, ongeag eienaarskap.

Prosesse: 'n Versoek vir skakeling is geskep om die aanvanklike skakeling met die kliënt aan te voor, te sorg dat die vereistes vasgelê word, en seker te maak dat alle belanghebbendes geïdentifiseer, by die proses betrek word en daartoe bydra. Alle prosesse vir die IKT-diensbestuurs-, IKT-risikobestuurs- en IKT-projekleweringspraktyk is geïdentifiseer. Die projekregistrasie is by die IKT diensbestuursplatform en aanlyn registrasie van projekte geïntegreer. 'n Aanlyn IKT-argitektuurbesluitregister is ook geskep en geformaliseer om alle argitektuurbesluite aan te teken.

In die volgende paragrafe doen ons verslag oor die werk van die vier gildes:

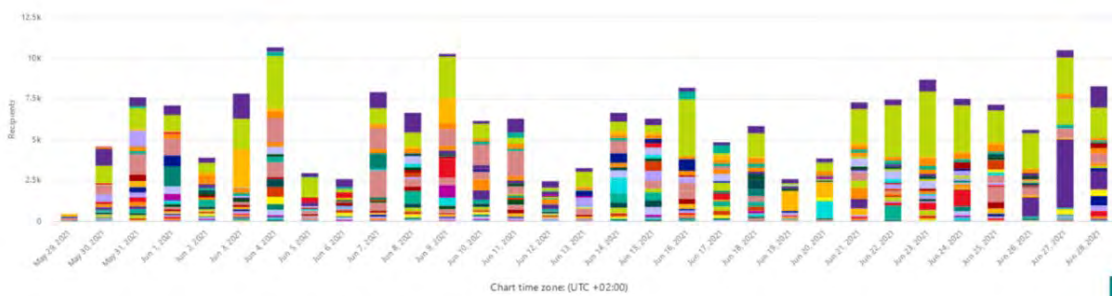
IKT-argitektuurpraktyk: ICTADA het die argitektuurbeginsels [1] goedgekeur. Die template vir die standaard bedryfsprosedures vir elke fase van die ICTADM (definieer, ontwerp en aflewering) is opgestel. Die vereistes vir 'n dokumentbestuurstelsel (bewaarplek) en argitektuurgereedskapstel word uitgevoer om die aflewering wat in die praktyk geproduseer word, te ondersteun.

IKT-risikobestuurspraktyk: Verskeie voorkomingsmaatreëls is ingestel om die US se kubersekeriteitsprofiel te versterk, soos wat figuur 89 toon. Figuur 90 toon op sy beurt die hoeveelheid kuberaanvalpogings per dag en die voorkomingsmaatreëls wat getref is, het duidelik die meeste van die pogings afgeweer. Vir die tydperk 12-18 Augustus 2021 is die weeklikse bedreigingspatroon waaraan die Universiteit blootgestel is: 32 154 phishing-boodskappe opgespoor, 932 boodskappe wat deur gebruikers gerapporteer is, 205 zero-dag malware is geblokkeer en 1 518 gevorderde phishing-boodskappe is opgespoor.

[1] Die IKT-argitektuurbeginsels bied 'n grondslag vir besluitneming en weerspieël eenstemmigheid oor die hele instelling.

Figuur 89: Oorsig van voorkomingsmaatreëls teen kuberaanvalle

Figuur 90: Statistieke oor kuberaanvalpogings

IKT-produkleweringspraktyk: Projekregistrasie en -administrasie is as deel van die IKT-diensbestuursplatform gedigitaliseer. Standaardbedryfsprosedures is vir spesifieke projekvereistes in fakulteite en PASD-omgewings ontwikkel. Die standaardbedryfsprosedures, aanlyn projekrisikoregister en templaats vir projekbestuur-kommunikasieplan is aan die gang.

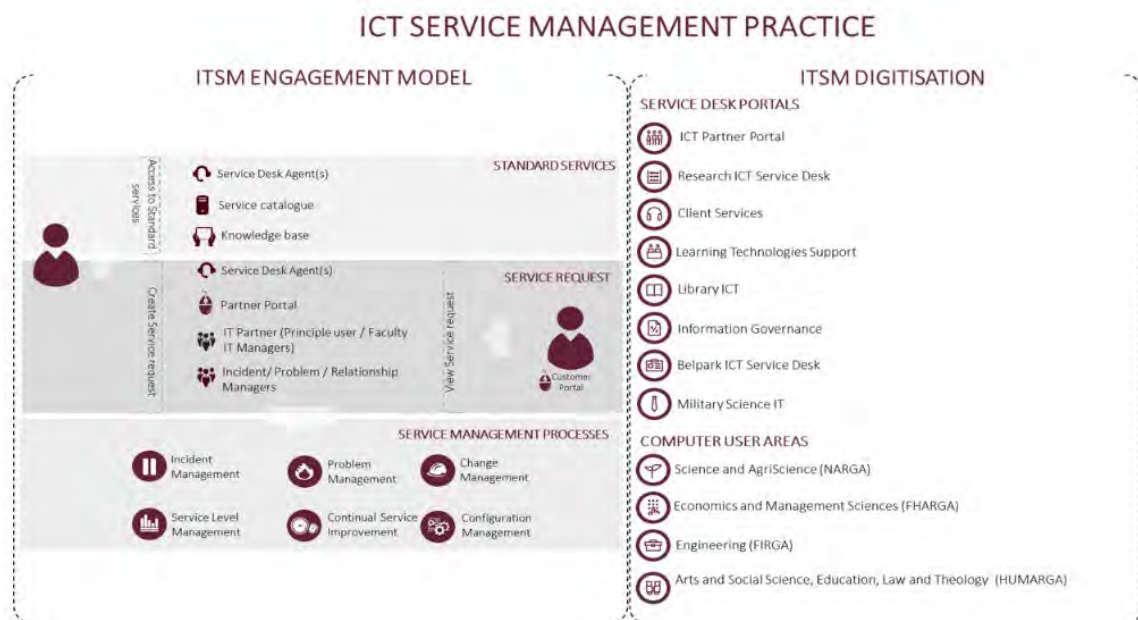
IKT-diensbestuurspraktyk: Die huidige tegnologieargitektuur word hersien en die vereistes vir die toekomstige tegnologieargitektuur opgestel in samewerking met 'n vennoot van die sagtewaremaatskappy Atlassian. Dít sal gebruik word om 'n stabiele tegniese argitektuurlandskap vir die praktyk te ontwerp en die omvang van die vereiste vaardighede te bepaal.

Die ontwerp van die IKT-diensbestuurspraktyk is daarop gerig om dienslewering te verbeter deur die formalisering van prosesse, 'n meer sigbare werkvloei, maklike toegang tot inligting vir besluitneming, gehaltemeting, die optekening van die vraag na dienste, en prosesstandaardisering en -integrasie om 'n meer bestuurbare, homogene IKT-omgewing te skep.

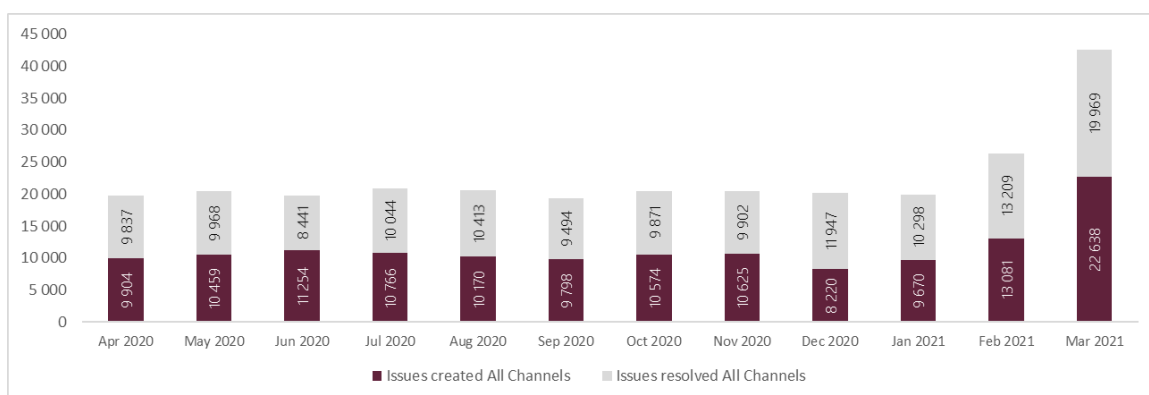
Drie horisone op ons digitaliseringsreis is geïdentifiseer. Die fokus vir die eerste horison was om ons basiese behoeftes en digitaliseringsvereistes te verstaan deur IT-diensbestuursprosesse in die afdelings IT en Inligtingsoorsigbestuur te implementeer, wat op die skep van vier virtuele hulpkantore uitgeloop het. Dít sal gevolg word deur implementering oor die hele instelling, en die uitbreiding van die vier virtuele hulpkantore tot 15 tussen die PASD-omgewings, fakulteite en rekenaargebruikerareas (figuur 91). As deel van groei, is IKT-praktykdigitalisering ingesluit om die standaardisering van die DLM-praktykraamwerk te ondersteun (figuur 92). Nóg belangriker is die verdere ontwikkeling van ons argitektuurprosesse, opleiding vir ons domeinargitekthe, en beste praktyke vir argitektuur. Die totale getal diensbestuursversoeke (Figuur 93) wat vir die tydperk April 2020 tot Maart 2021 ontvang is, was 251 679, en 98,06% van die kwessies is opgelos (kwessies geskep vs kwessies opgelos).

Figuur 91: Oorsig van IKT-digitaliseringshorisone

Figuur 92: Uiteensetting van virtuele hulpkantore

Figuur 93: Oorsig van diensbestuurstatistieke

Die Teikenbedryfsmodel ("TOM") beplanning en implementering word ontwikkel. Die TOM is in lyn met die IKT-vermoënsmodel, strategiese doelwitte van die Universiteit

en die grondliggende ontwerpbeginsele van die DLM. Die 'werkswyses' word in 'n deelnamemodel uitgespel. Ons ontwikkel en publiseer boonop rigsgoere vir die diensbestuurs- en IKT-praktyke, identifiseer vereiste wysigings aan IKT-beleid en -reglemente om met die DLM te strook, en hersien en werk bestaande beleide en reglemente by om dit met die IKT-ekosisteem te versoen. Ons brei die IKT-digitaliserings- en IKT-diensbestuursprosesse uit om 'n volledige IKT-dienskatalogus, 'n IKT-kennisbasis en 'n geïntegreerde derdepartypaart vir ons kontrakbestuur en ons diensvlak-ooreenkomste in te sluit.

4.2.2 Risikotoestand, -aptyt en -toleransie

Die US se IKT-risikotoestand is swak vergeleke met ander hoëronderrysinstellings. Die toestand het die afgelope 18 maande stelselmatig agteruitgegaan weens die besmetting van baie eindgebruikertoestelle met virusse, indringerware of losprysware as gevolg van ontbrekende teenvirusprogramme óf die ongereguleerde bywerking van teenvirusprogramme.

Om IT die sekuriteitsprestasie van beskikbare kritieke stelsels te help verstaan, het ons van diensverskaffers soos BitSight en Security Scorecard gebruik gemaak. Hulle gebruik deurlopende intelligente skanderingsprosesse om swakplekke op te spoor in ons stelsels en op toestelle wat aan ons interne kampusnetwerk gekoppel is.

Om ons risikotoestand te verbeter, konsentreer IT op twee kerngebiede, naamlik identiteit- en toegangsbestuur, en netskansvervanging (verdere besonderhede hieronder). IT implementeer ook netwerkskeiding.^[1]

4.2.2.1 Vernuwings van identiteit- en toegangsbestuurstelsels

Identiteit- en toegangsbestuur (ITB) sorg dat die regte US-gebruikers toegang tot gemagtigde IKT-dienste en -bates verkry. Weens die veranderende IKT-landskap by die US, en die implementering van die wolkgebaseerde SUNFin- en SUNStudent-oplossings, is 'n herbelyning van die ITB-vereistes noodsaaklik. 'n ITB-vernuwingsprogram is derhalwe aangevoer om gebruikersgedrag te rig, kuberbedreigings te verminder, sekuriteitsbedrywigheide/-steun te verbeter, beleidsvoldoening te ondersteun en IT-koste te verlaag.

Die projek het vier hoëvlakmylpale:

1. Bepaal projekoorsigbestuurs- en meetbare doelwitte
2. Ontwikkel 'n ITB-roetekaart vir die US
3. Omskryf 'n ITB-verwysingsargitektuur
4. Bedryfsvoorstelle vir inisiatiewe en projekte om ITB in werking te stel

4.2.2.2 Vervanging van netskans ("firewall")

'n Nuwe netskans het die ou stelsel vervang wat via die Inetkey gewerk het. Die nuwegerasienetskans doen diep data-inspeksie. Benewens gewone poort-/protokolinspeksie en -blokkering, onderneem dit ook inspeksie op die toepassingsvlak, voorkom indringing, en maak gebruik van intelligensie van buite die netskans.^[2] Die nuwe netskans maak voorsiening vir oortolligheid en word tans verfyn vir optimale gebruik.

4.2.3 Fundamentele argitektuur

4.2.3.1 WiFi

Die netwerkinfrastruktuur in verskeie geboue is in 2015 met die projek IKT in Onderrig en Leer opgeknep met die installering van koordlose toegangspunte (“WAP’s”). Hierdie werk is in samehang met Fasiliteitsbestuur se Kampusvernuwingsprojek onderneem.

Die volgende fase van die IKT-projek is om WiFi-dekking te voorsien in geboue waar die Kampusvernuwingsprojek nie van plan is om binnekort opknappingswerk te doen nie. Vir dié projek sal bestaande netwerkpunte vernuwe word om by WAP’s te kan aansluit.

Die installering van WAP’s het die afgelope drie jaar die WiFi-dekking in die Universiteit se koshuise aansienlik uitgebrei. Ten minste 95% van alle koshuise op die hoofkampus (Stellenbosch) en by Tygerberg het nou voldoende WiFi-dekking.

’n Suksesvolle samewerking tussen Informasietegnologie en Fasiliteitsbestuur het tot ’n WiFi-klaskamervernuwingsprojek gelei. Omdat daar geen infrastruktuur was nie, kon die span kreatief te werk gaan oor hoe om die infrastruktuur te installeer sodat die meeste klaskamers WiFi-dekking kan geniet.

4.2.4 Projekte

4.2.4.1 SUNxxx

Die Afdeling IT het sowat 36 tegniese personeellede hetsy deelyds of voltyds aan sowel die SUNFin- as SUNStudent-projek afgestaan. Ons spanne maak deel uit van die volgende werkstrome in albei projekte: integrasie, datamigrasie, IKT-argitektuur en oorskakelingsbeplanning. Die spanne het suksesvol na soepel werkswyses en praktyke oorgeslaan, en was dus produktief en het gelewer wat beplan en afgespreek is.

Vir SUNStudent, wat op 6 April 2021 vir voorgraadse studietoelae geaktiveer is, het ons spanne met verskaffer Serosoft saamgewerk om SUNStudent Academia te integreer by ons ou stelsels vir studentegelde en koshuisplasingstelsels, sowel as by ons aanlyn-betaalpoort. Multifaktorstawing vir gebruikers wat aanmeld – ’n veiliger metode om gebruikeridentiteit te staaf – is ook geïmplementeer. Die werk was betreklik suksesvol.

Ons het ook die SUNStudent-hulpkantoor vir die virtuele SUNStudent-steunsentrum (SSS) op die Jira-diensbestuursplatform ontwerp en geïmplementeer. Verdragings met SUNxxx het nietemin onsekerheid veroorsaak oor die orde van aktivering tussen SUNFin en SUNStudent. Terselfdertyd hou die voortgesette ondersteuning van ou Natural-Adabas-platforms en -toepassings ’n al hoe groter risiko in noudat ’n aantal kernpersone aftree.

^[1] Netwerkskeiding is die fisiese skeiding van die openbare en kerninfrastruktuur deur sekuriteitsones tussen die toepassings en werkladings te skep.

^[2] IT-diensbestuursmaatskappy Gartner se omskrywing.

5. VOORSIEN 'N HOLISTIESE EN DIVERSE ERVARING

5.1 Maties Sport

Studente-atlete werk jare lank om hulle taktiese en tegniese sportvermoëns en -vaardighede te vervolmaak, hulle sterkpunte te slyp, uitdagings te bowe te kom en die geesteskrag te ontwikkel om op verskillende vlakke aan sport deel te neem. Toe 'n onvoorsiene wêreldwye pandemie sportdeelname tot 'n skielike stilstand bring, moes baie atlete en spanne moeilike besluite oor hulle afrigting en mededinging neem. Hierdie besluite is vir en met Maties Sport in oorleg met die US se Institusionele Komitee vir Bedryfsvoortsetting geneem, met die nasionaal uitgevaardigde regulasies as rigsgaander. Dit was noodsaaklik om aan die nasionale inperking te voldoen, want vir ons is ons personeellede en studente-atlete se gesondheid en welstand selfs belangriker as sport.

Die span by Maties Sport het 'n plan opgestel om met ons verskillende rolle en verantwoordelikhede voort te gaan. Dit het ingesluit om te verstaan watter impak COVID-19 op die lewens van atlete in al ons verskillende sportsoorte gehad het – en die uitwerking wat dit op toekomstige deelname kan hê. Ons het verskeie inisiatiewe aangebied, soos virtuele afrigtingsessies, vergaderings en webinare oor 'n verskeidenheid onderwerpe, onder meer 'n hele aantal internasionale webinare. Ons inisiatiewe het talle studente-atlete, afrigters, personeel, steunpersoneel en verskeie sportafdelings bereik, en ons is in ons skik met die passie, toewyding en begrip waarmee ons die virtuele ruimte omarm het.

Die hele Maties Sport-familie verdien spesiale erkenning vir die volgende topprestasies en resultate in die tydperk Augustus 2020 tot Julie 2021:

- Die aanbieding van 'n rekordgetal virtuele inisiatiewe waarmee die US se 320 hoëprestasiestudente-atlete, 30 sportklubs en duisende sportklublede bereik is, en wat deur altesaam 103 voltydse en deeltydse personeellede gefasiliteer is.
- Diverse hoëprestasiesportspanne met 45% BSIA-verteenwoordiging, en die besef dat ons 'n groot verantwoordelikheid het om hierdie verteenwoordiging in alle individuele sportsoorte te verseker.
- Die #Train4Fees-veldtog wat R1,84 miljoen ingesamel het vir studente-atlete wat in hierdie moeilike tyd finansiële bystand nodig gehad het.
- 'n Strategiese personeelbeplanningssessie waar nuwe inisiatiewe vir 2020 en nuwe fokusgebiede vir 2021 geïdentifiseer is. Die doel met die beplanning was om te bepaal hoe ons in die toekoms anders te werk kan gaan.
- Ons fondswerwingsinisiatiewe in vennootskap met die Afdeling Ontwikkeling en Alumnibetrekkinge (OAB) lewer steeds uiters positiewe resultate op. Vir die tydperk Augustus 2020 tot Julie 2021 is altesaam R6,31 miljoen in skenkings ontvang.

- Die opknapping van die Danie Craven-stadion om aan die vereistes van die Suid-Afrikaanse Premier-Sokkerliga (PSL) te voldoen is 'n reuse mylpaal vir sokker op Stellenbosch en in Suid-Afrika.
- Ons gaan voort om die funksionering van ons Sentrum vir Sportleierskap te versterk, en het ons eerste nadoktorale genoot aangestel, met 'n verdere aanstelling in vennootskap met die US se Skool vir Datawetenskap en Rekenaardienste wat binnekort sal volg. Bykomende steunpersoneel sluit in 'n voltydse administratiewe en finansiesbeampte.
- Die grootste prestasie bly egter ons studente-atlete se akademiese sukses, met 'n kredietslaagsyfer van 89% en 'n gradueringsyfer van 89%. Altesaam 58% van ons finalejaarstudente-atlete het hulle studie in 2021 voortgesit.
- Ons het die jaar in styl afgesluit met ons eerste virtuele jaarlikse sporttoekennings, waar ons gaste in hulle ongewone dog gepaste formele drag geskitter het, en getoon het dat ons nie voor die impak van die pandemie swig nie.
- Ons gaan voort om in ons span te belê, veral in die werwing en behoud van die beste talent, en die fasilitering van 'n jaarlikse opleiding- en ontwikkelingsplan. Ons het 'n baie suksesvolle Administratiewesteunforum begin, en gevolglik het 'n hele paar personeellede bevorderings en formele kwalifikasies ontvang as deel van ons opvolgingsbeplanning.
- Ons is trots daarop dat twintig van ons studente-atlete, personeellede en alumni deel was van die Suid-Afrikaanse span vir die Olimpiese Spele van 2020 in Tokio. Maties Sport het ook 'n sterk span ingeskryf vir die Tokyo 2020 Paralimpiese Spele wat plaasgevind het van 24 Augustus tot 5 September 2021.
- Hoewel ons baie het om te vier, is ons ook terdeë bewus daarvan dat die pandemie miljoene mense en huishoudings, onder meer die Maties Sport-familie, geraak het. Ons gaan voort om op ons passies te konsentreer, aan die hand van ons visie, missie en strategiese doelstellings.

Hieronder is 'n grafiese voorstelling van hoe Maties Sport se strategie met die Universiteit s'n strook:

Figuur 94: Strategiese belyning tussen Maties Sport en die US

Maties Sport het by sy jaarlikse strategiese beplanningssessie die volgende vyf fokusgebiede vir 2021 geïdentifiseer:

- Akademiese prestasie en holistiese ondersteuning, met die klem op geesteswelstand
- Ondersoek belegging in e-sport en bevorder virtuele sportbyeenkomste.
- Bevorder fondswerwings- en kommersiële geleenthede vir Maties Sport, hoëprestasiesport en vrouesport.
- Hersien die Transformasieplan om 40% BSIA-verteenwoordiging in alle hoëprestasiesportsoorte te bereik.
- Bevorder die Sentrum vir Sportleierskap (kortkursusse, nadoktorale aanstellings, die identifisering van ten minste twee vennote in Afrika, en die versterking van ons vennootskap met die Globale Sportinstituut van Arizona-staatsuniversiteit en die Universiteit van Limerick).

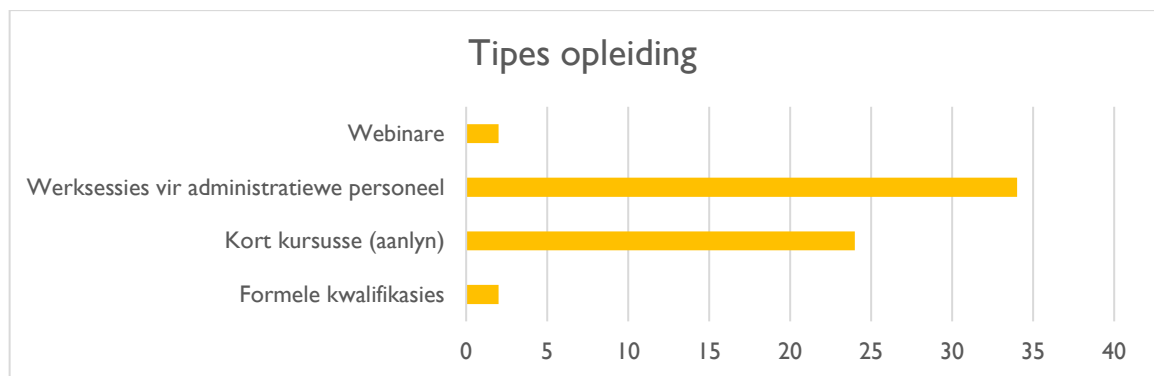
Die toekomstige volhoubaarheid van sport berus op verskeie faktore. Te oordeel na 'n paar onlangse nuwe inisiatiewe is Maties Sport op koers om 'n leier in hoëronderwyssport in Suid-Afrika te bly. Hoewel ons bewus is van die uitdagings, is daar ook talle geleenthede, en ons is vol vertroue dat ons kan voortgaan om ons institusionele mandaat uit te voer, wat insluit om tot die Suid-Afrikaanse sportagenda by te dra.

5.1.1 Maties Sport: Menslike hulpbronne

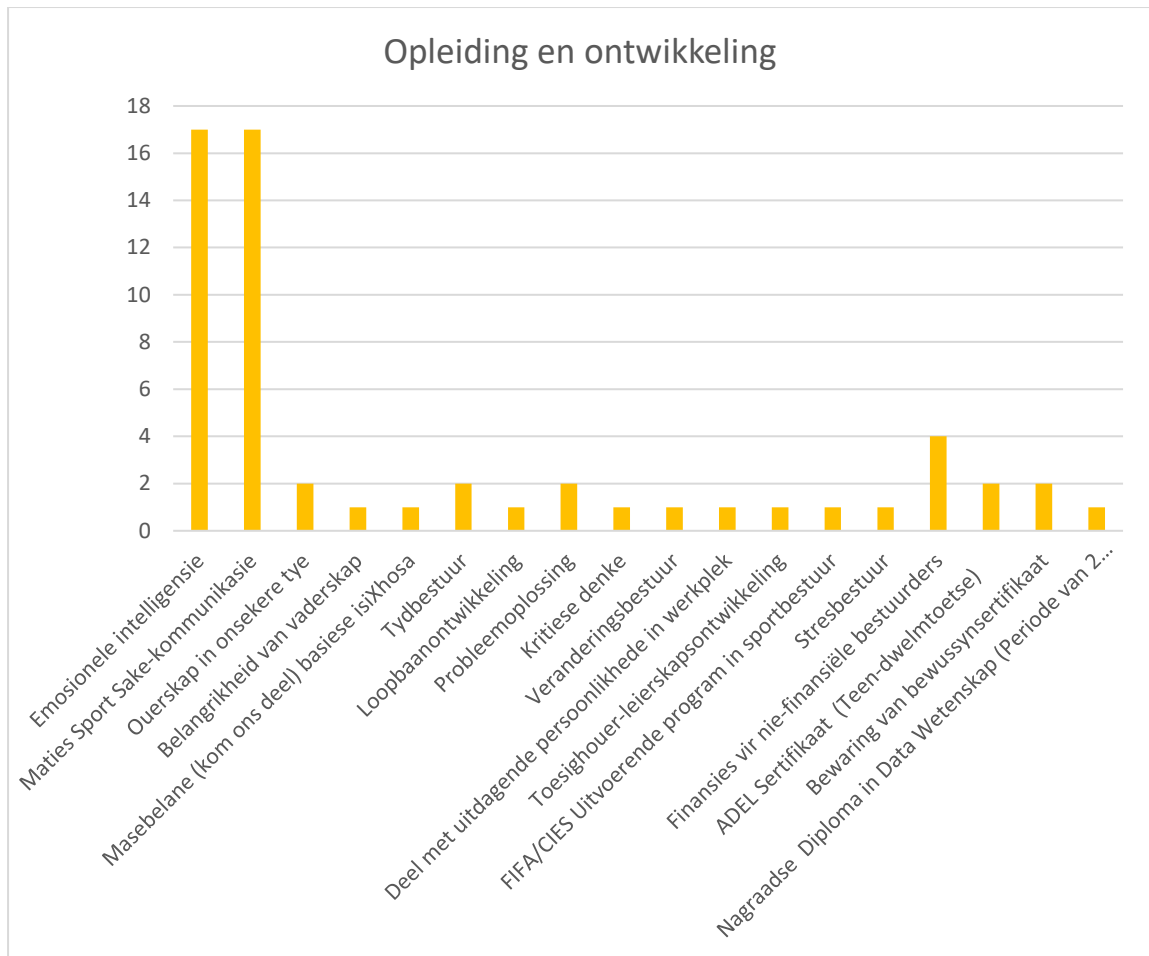
Aan die einde van ons vyf jaar lange menslikehulpbronstrategie spog ons met 'n 100% suksessyfer vir beplande posevalueringe en die implementering van ons Diensbillikheidsplan volgens sowel kwalitatiewe as kwantitatiewe maatstawwe.

Personeelgroei is belangrik vir Maties Sport, en ons bly verbind tot opleiding/ontwikkeling om ons personeellede en afrigters se kennis en vaardighede uit te brei. In vennootskap met die US se Afdeling Menslike Hulpbronne het ons jaarlikse opleiding- en ontwikkelingsplan goed gewerk en ons menslikehulpbronstrategie ondersteun.

Ons opleiding het oor 'n wye verskeidenheid onderwerpe in verskillende sportdissiplines gehandel, en ons bly gretig om elke jaar op ons personeelontwikkelingstrategie te verbeter.

Figuur 95: Tipes opleiding

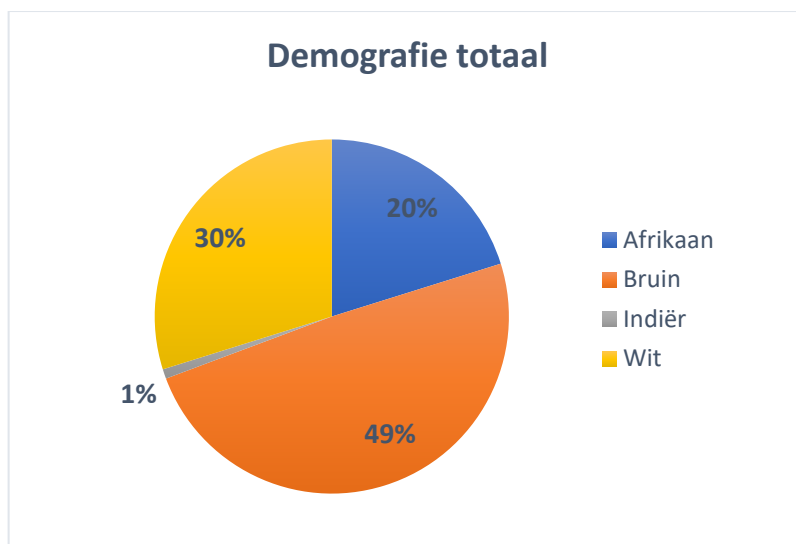

Figuur 96: Uiteensetting van kursusse/opleiding

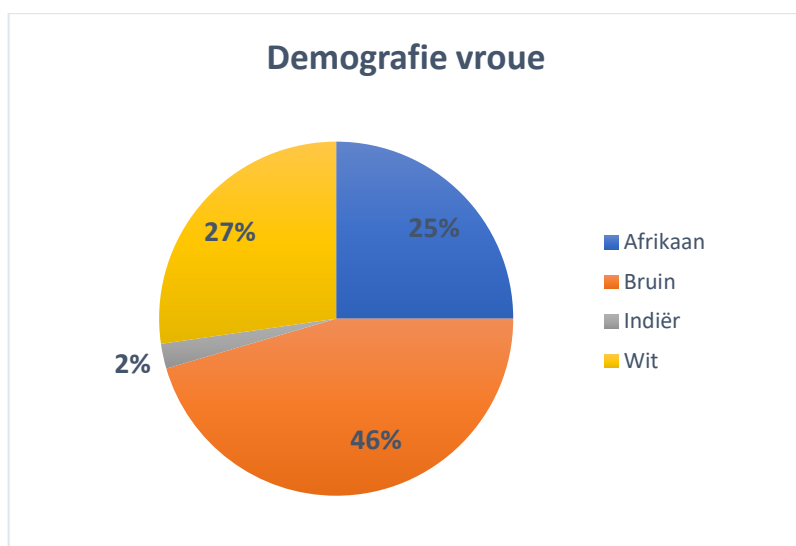
Die profiel van ons werksmag getuig van ons toewyding aan 'n getransformeerde en diverse omgewing:

DEMOGRAFIE	TOTAAL
Afrikaan	22
Bruin	55
Indiër	1
Wit	32
Totaal	110

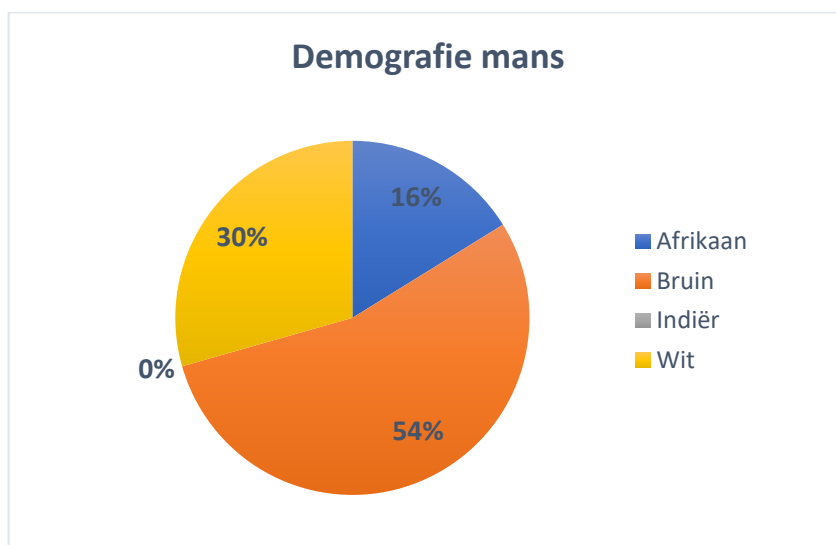
Tabel 4: Demografie van totale werksmag

Figuur 97: Demografie van totale werksmag

Figuur 98: Demografie van vrouepersoneel

Figuur 99: Demografie van manspersoneel

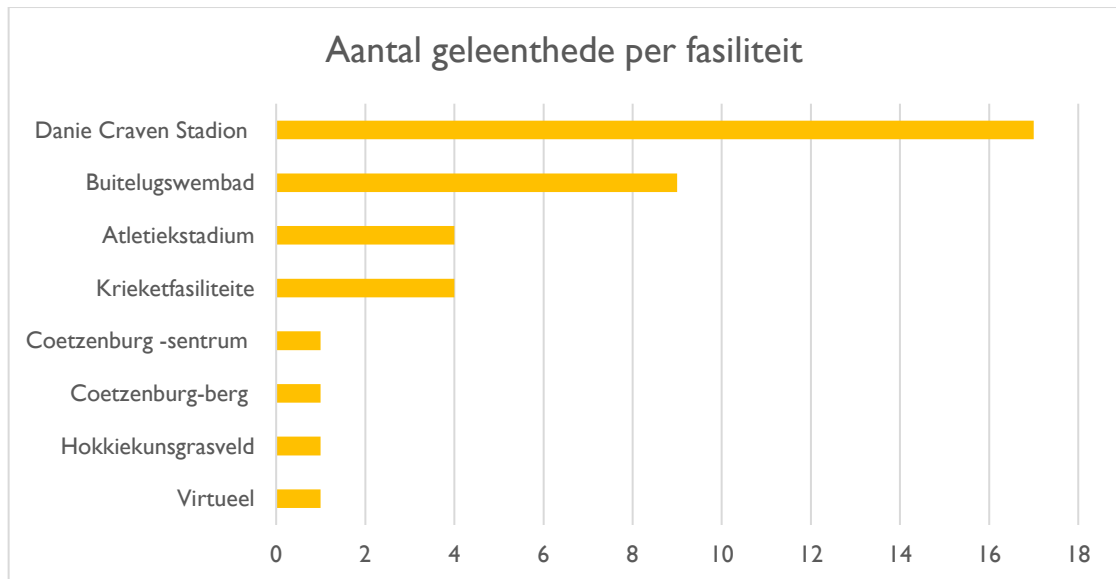
Die vereiste veranderingsbestuur om hierdie doelwitte te bereik was by tye uiters uitdagend. Nietemin het ons span in die geheel besonder goed ontwikkel.

5.1.2 Maties Sport: Voorkeurbestemming

Hoewel die pandemie verlede jaar die sportkalender beïnvloed het, was Maties Sport en die US se sportgeriewe steeds 'n voorkeurbestemming vir verskeie sportbyeenkomste. Danksy die historiese vennootskap met Stellenbosch-sokkerklub het ons bekende Danie Craven-stadion etlike Premiersafdelingwedstryde aangebied, wat die stadion ons gewildste fasiliteit in 2020/21 gemaak het. Ons interne geleentheds- en projekbestuurspan werk met die Universiteit se Sentrale Geleentheds- en Konferensiekantoor saam om dienslewering verder uit te brei en nuwe inisiatiewe te identifiseer wat inkomsteskepping kan ondersteun.

Figuur 100 en 101: Danie Craven-stadion, en die buitelugswembad by Maties Gimnasium.

Figuur 102: Getal geleenthede per Maties Sport-fasiliteit. Danie Craven-stadion het in die tydperk Oktober 2020 tot Junie 2021 die meeste byeenkomste aangebied vanweë die vennootskap met Stellenbosch-sokkerklub. Die Maties Sport-toekennings was eweneens 'n groot sukses, selfs al is dit op 'n virtuele platform aangebied.

5.1.3 Maties Sport: Opknapping van fasiliteite

Dit bly 'n belangrike fokusgebied om ons sportfasiliteite onder leiding van Fasiliteitsbestuur op te knap om aan nasionale en internasionale standaarde te voldoen. In pas met ons doelwit om 'n voorkeurbestemming te wees, het die konstruksie van meerdoelige bane by Tygerberg op 1 Maart 2021 begin. Die bane sal vir sporte soos tennis, netbal, basketbal, pluimbal en ander ontspanningsporte voorsiening maak. By die skryf van hierdie verslag sou Fasiliteitsbestuur die projek tussen Augustus en September vanjaar voltooi het, sodra die ingevoerde gras vir die bane ná COVID-19-verwante vertragings afgelewer word. Die meerdoelige veld vir krieket, rugby en sokker by Welgevallen is ook goedgekeur. Bouwerk het op 2 Augustus 2021 'n aanvang geneem, en sal na verwagting teen die einde van November 2021 afgehandel wees.

Figuur 103: Die meerdoelige bane in aanbou by Tygerberg

5.1.4 Maties Sport: Koshuisplasings

Ons het met die oog op 2020/21 altesaam 134 studente-atlete in koshuise geplaas. Die uiteensetting is soos volg:

	Mans	Vroue	Totaal
Algemene koshuise	20	17	37
Huis Neethling	53	44	97
Totaal	73	61	134

Table 5: Koshuisplasings vir studente-atlete

5.1.5 Maties Sport: Hyundai-vennootskap

Hyundai is Maties Sport se amptelike vervoervenoot. Die gevestigde vennootskap met Hyundai duur voort en lewer deurlopend nuwe geleenthede op om wedersyds waarde te skep en albei partye van 'n goeie opbrengs op belegging te voorsien.

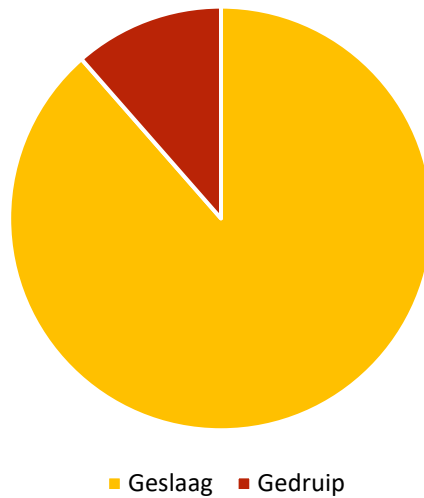

Figuur 104: Die Maties Sport-vloot wat deur Hyundai geborg word

5.1.6 Maties Sport: Hoëprestasiesport

Weens die impak van die pandemie op afrigting en mededingende sportdeelname, kon Maties Sport se studente-atlete nie soos voorheen aan hulle onderskeie sportsoorte deelneem nie. Die Varsitybeker-rugbytoernooi, wat in 'n bioborrel in Pretoria aangebied is, was 'n uitsondering. Wat hoëprestasiestudente-atlete se akademie betref, het 77 studente uit alle sportsoorte gegradeer, en was die algehele kredietslaagsyfer 89%. Dít bewys dat ons holistiese benadering en die ondersteuning van die PACER-program steeds van krag tot krag gaan.

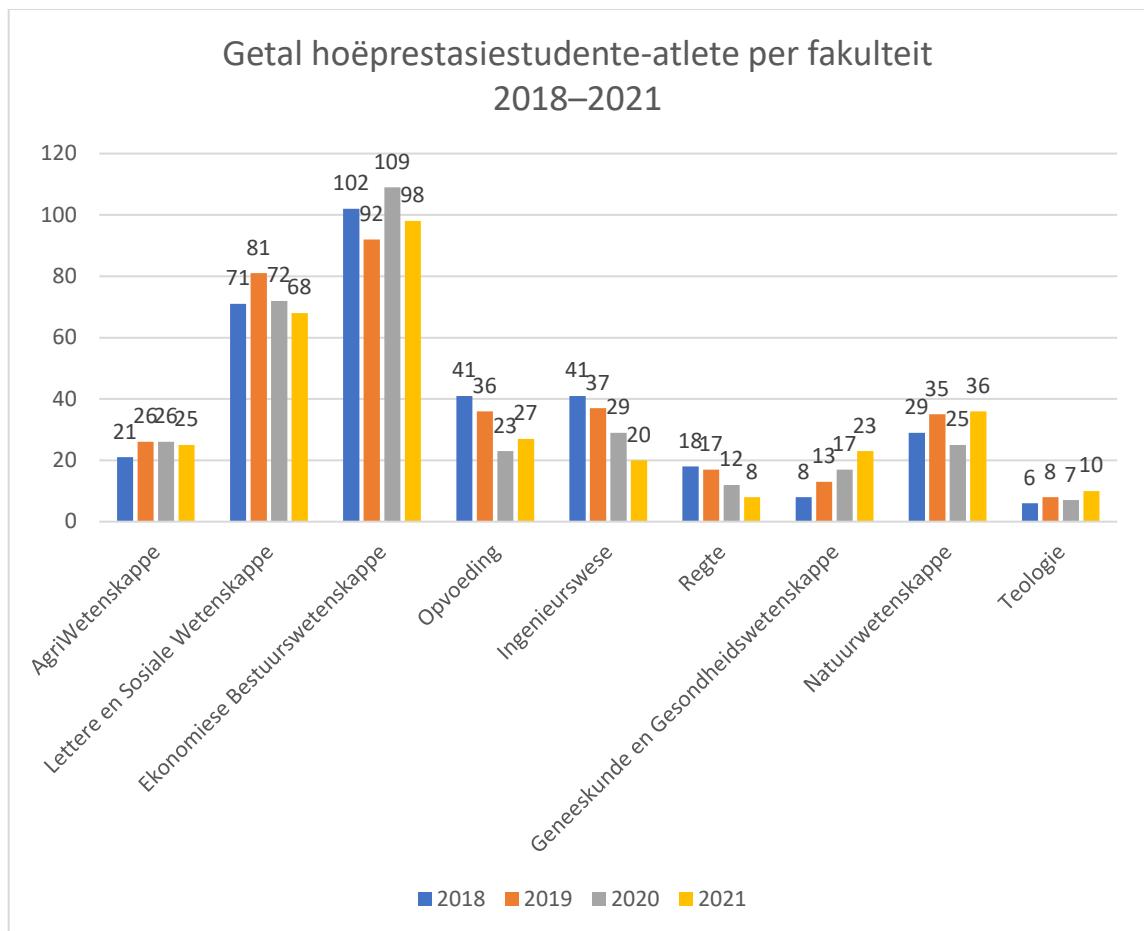
Kredietslaagsyfer vir voorgraadse hoëprestasiestudente-atlete 2020

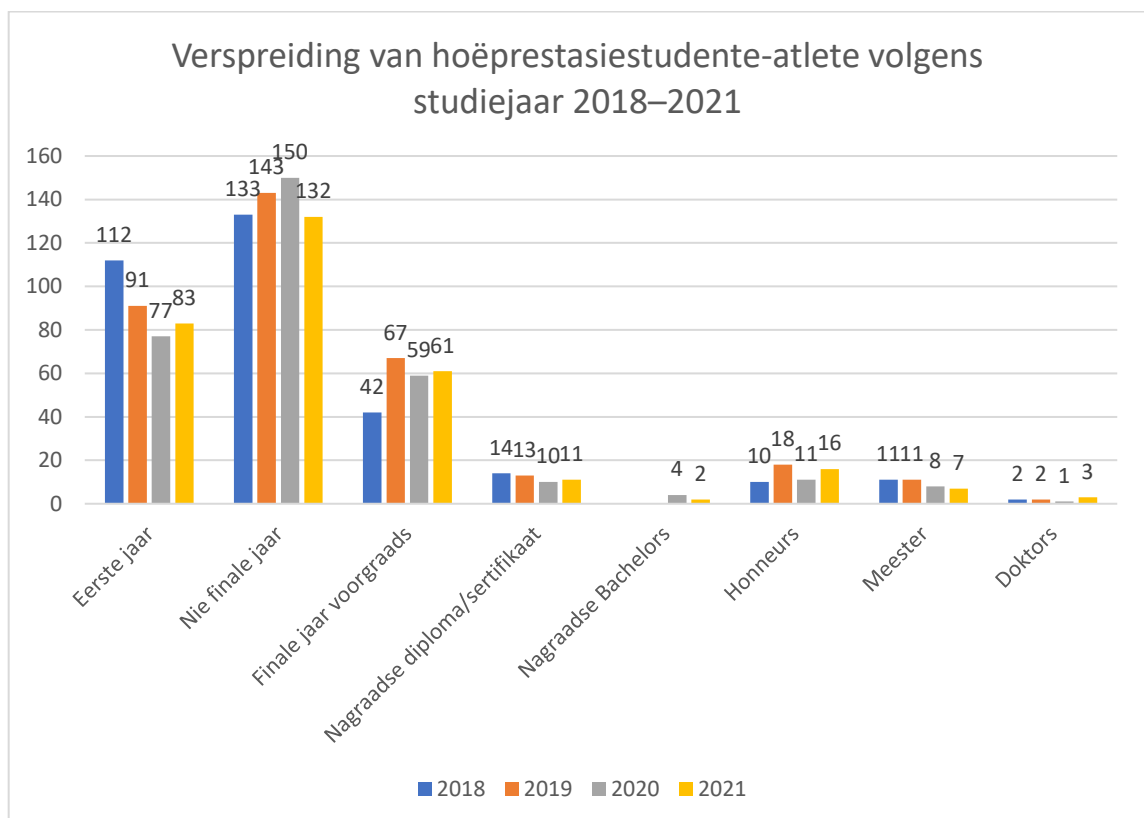
Figuur 104: Kredietslaagsyfer van hoëprestasiestudente-atlete

Deur die Hoëprestasiesporteenheid se PACER-steunprogram het ons vanjaar meer klem geplaas op leierskapsontwikkeling. In 'n nuwe inisiatief kom die eerstespankapteins van alle sportklubs nou elke twee maande byeen vir interaktiewe sessies met voormalige studente-atlete wat op provinsiale, nasionale of internasionale vlak as kapteins gedien het.

Die Hoëprestasiesporteenheid het boonop sy vermoë uitgebrei om wêreldklassporttegnologiesdienste aan ons hoëprestasiespanne te lewer deur gevorderde globaleposisioneringstelsel- (GPS-)eenhede en -sagteware aan te koop, waarmee alle spanne nou gemoniteer word. Snelheidsgebaseerde afrigtingstoestelle is ook bekom om oefensessies in die gimnasium te optimaliseer. Daarbenewens het die Eenheid hipermoderne prestasieontledingsagteware aangekoop en in gebruik geneem om die video-ontledingsvermoë van ons afrigters en spanne in alle hoëprestasiesporte te versterk.

Figuur 105: Getal hoëprestasiestudente-atlete per fakulteit

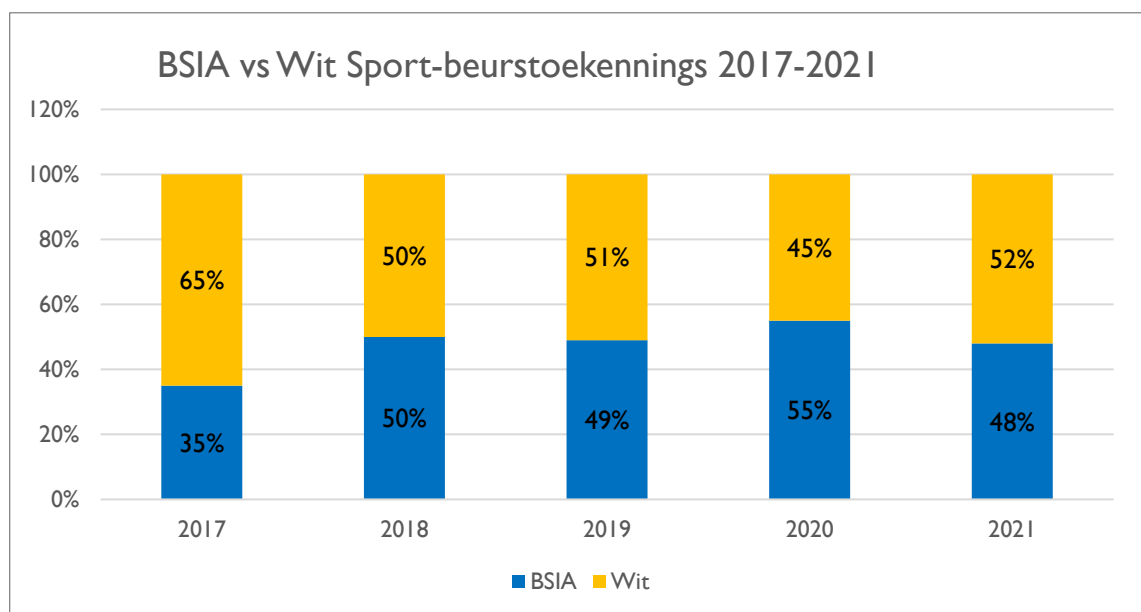

Figuur 106: Hoëprestasiestudente-atlete volgens studiejaar

Maties Sport het in 2017 'n strategiese verskuiwing in sy hoëprestasieprogram gemaak deur hoofafrigters op voltydse vastetermyntoekennings vir drie jaar aan te stel. Een van die kernprestasiegebiede vir alle voltydse hoofafrigters is om 'n optimale drie jaar lange werwings- en behoudstrategie vir hulle onderskeie sportsoorte op te stel en te implementeer. Die strategie konsentreer op die identifisering, opsporing en werwing van talent wat strook met die US se toelatingsbeleid en akademiese vereistes, en die vereistes van die universiteitsportbyeenkomste waaraan ons jaarliks deelneem.

Terselfdertyd het Maties Sport 'n driejaar-aanskuifbegroting vir sportbeurse geïmplementeer. Hierdie begroting bestaan naas die werwingstrategie wat aansporings bied vir die werwing, ontwikkeling en behoud van BSIA-studente-atlete, wat 'n verdere belangrike strategiese stap was om langtermyn groei in die diversiteit van ons hoëprestasiespanne te verseker.

Te oordeel na die hoëprestasiespanne se inname van studente-atlete vir 2021 in die agt verskillende hoëprestasiesporte, het die strategie die afgelope vyf jaar goeie resultate opgelewer. Ons sal voortgaan om ons strategie jaarliks aan te pas om te sorg dat ons die strategiese doelwitte vir maksimum verteenwoordiging van BSIA-studente-atlete in alle sportsoorte bereik.

Figuur 107: BSIA- vs wit sportbeurstoekennings

5.1.7 Maties Sport: Varsitybeker

Maties Rugby se deelname aan die Varsitybekertoernooi het met 'n halfeindkragmeting teen Tuks geëindig, en die span het die algehele tweede plek behaal. Deur noue samewerking tussen Maties Sport, die IKBV, die Registrateursafdeling, fakulteitsdekane, alle departemente in fakulteite, dosente en die Eksamenkantoor het die Maties Rugby-span gedurende die toernooi 35 assesserings in borrel 2, en 27 assesserings in borrel 3 afgeleë.

Met die bystand van die Eksamenkantoor is bestuurslede as toesighouers opgelei, en het hulle alle toesigpligte vir alle assesserings ooreenkomstig die streng riglyne van die Eksamenkantoor vervul. Dít was 'n eerste, en Maties Rugby se studente-atlete was die enigste studente van alle universiteite in die toernooi wat hulle assesserings daar op die Varsitybekerterrein voltooi het.

Figuur 108: Die Varsitybekertoernooi 2021

5.1.8 Maties Sport: Uitnemendheid op die veld

5.1.9 Maties Sport: Terugkeer na sportafrigting en -deelname

Maties Sport het aan die hand van die universiteits-, federasie- en regeringsprotokolle 'n protokol vir alle sportklubs se terugkeer na sportafrigting en -deelname opgestel. Die dokument het verskillende klubs se deelname aan provinsiale, nasionale en internasionale wedstryde in ag geneem, waaronder rugby, atletiek, watersport, sokker, hokkie en netbal.

Die meeste klubs het in Maart 2021 weer begin oefen. Dít was egter van korte duur aangesien die strenger inperkingsregulasies wat daarná afgekondig is slegs sekere sportsoorte toegelaat het om met hulle voorbereiding vir nasionale of internasionale deelname voort te gaan. Maties Sport het vroeër vanjaar in drie borrelfases aan die Varsitybekertoernooi deelgeneem, terwyl Universiteitsport Suid-Afrika (USSA) se atletiektoernooi oor drie dae plaasgevind het – alles in Gauteng. Aan die tuisfront het ons koshuisligas (hokkie, sokker, netbal) 2 598 studente-atlete besig gehou totdat spel ingevolge die nuwe regeringsregulasies en -beperkings gestaak is.

Figuur 109: Terugkeer na sportafrigting en -oefensessies

5.1.10 Maties Sport: Olimpiese en Paralimpiese Spele in Tokio

Verskeie Maties-atlete het aan die Olimpiese en Paralimpiese Spele 2020 (aangebied in 2021) in Tokio deelgeneem.

Maties Hokkie was goed verteenwoordig by die Olimpiese Spele, met die volgende vyf alumni in die vroue- en manspanne:

Spelers:

Erin Hunter
Quanita Bobbs
Taryn Lombard (Glasby)
Taryn Mallet
Keenan Horne

Bestuur:

Ashlin Freddy (alumnus)

Maties Watersport het ook 'n goeie bydrae tot Suid-Afrika se waterpolospanne gelewer:

Spelers:

Lwazi Madi (studente-atleet)
Cameron Laurenson (studente-atleet)
Ross Stone (studente-atleet)
Jason Evezard (klublid)
Georgia Moir (alumna)
Megan Sileno (Schooling) (alumna)
Hannah Calvert (studente-atleet)

Bestuur:

Duncan Woods (alumnus)
Vaughn Marlow (Maties-hoofafrigter vir mans)
Candice Williams (bestuurder van Maties Watersport)

Óók in die Olimpiese span was Maties se swemhoofafrigter, Cedric Finch, oopwaterswemmer Michelle Weber, en Maties-swemmers Robyn Young en Emma Chelius (alumna). Dr Craig Thompson, 'n sportgeneesheer, en Tanya Green, 'n fisioterapeut, wat albei deel is van die mediese span wat gewoonlik Maties Sport se studente-atlete bystaan, het die US ook as mediese personeel by die Olimpiese Spele verteenwoordig.

Die Maties-swemmer Robyn Young het in die openingsplegtigheid van die Olimpiese Spele haar land (Swaziland) se vlag gedra.

Die volgende Maties-para-atlete was vanjaar in Tokio te sien:

Atletiek:

Anika Pretorius
Anrune Wyers
Zanele Situ
Charl du Toit
Dyan Buis
Kerwin Noemdo
Reinhardt Hamman

Swem:

Christian Sadie

Fietsry:

Ernst van Dyk
Toni Mould

Afrigters:

Suzanne Ferreira
Daniel Damon

Anruné Wyers

Maties Sport en die Universiteit Stellenbosch is ongelooflik trots op die goue medalje in die 400m deur ons oudstudent Anruné Weyers. Dit was haar derde Paralimpiese Spele en is 'n uitstekende prestasie, aangesien sy voorheen silwer in Rio en Londen verower het. Anruné het opofferings gemaak om hierdie hoogtepunt van sukses te bereik, sy het haar werk as onderwyseres met spesiale behoeftes prysgegee om op Tokio 2020 te fokus. Sy het toegewyd gebly, selfs te midde van 'n wêreldwye pandemie wat die Paralimpiese Spele vertraag het.

Matie Kerwin Noemdo, wat ook vierde geëindig het in die F46 Shotput -eindstryd vir mans met 'n nuwe Afrika-rekord van 15,65 m. Hy het die bronsmedalje net-net misgeloop. Namens almal by Maties Sport en die universiteit wil ons baie geluk sê aan beide Anruné en Kerwin – julle harde werk het werklik vrugte afgewerp.

Die Maroen Masjien is besonder trots op alle huidige en alumni-atlete wat by die prestigeryke Olimpiese en Paralimpiese spanne ingesluit is, en wens hulle almal geluk.

5.1.11 Weners van Maties Sport-toekennings 2020

Die afgelope jaar het afrigters en personeellede skielik videosterre geword deur aan etlike virtuele geleenthede deel te neem; studente-atlete het tuis op hulle eie fiks gebly en aanlyn studeer, en ons Matiesgemeenskap het saamgestaan om geld in te samel om ons studente-atlete op universiteit te hou. Daarom het ons die jaar op 'n besonderse manier afgesluit om ons veerkragtigheid en waagmoed in hierdie moeilike tyd te vier. Die jaarlikse Maties Sport-toekennings het vir die eerste keer virtueel plaasgevind. Die Maroen Masjien het van dié geleentheid gebruik gemaak om vernuwend te dink, en het 'n paar nuwe toekenningskategorieë bekend gestel.

Die weners was soos volg:

Maties Sport-studenteleierskapstoekenning – Tebogo Faas (krieket)

Maties Sport-veerkragtigheidstoekenning – Jana van Schalkwyk (spiesgooi) en Tebogo Faas (krieket)

Maties Sport-hoëprestasiespantoekenning – Hokkie (Reggie Smith en Bevan Bennett) en Swem (Candice Williams en Cedric Finch)

Maties Sport-sosialemediaheld – Hannah Ledingham (swem)

Maties Sport-personeelhelde – Dale Savel, Gwen August en Dan Brown

Maties Sport-inperkingsuperheld – Sean Sermon

5.1.12 Maties Sport: Finansiële bestuur

Voortgesette samewerking tussen Annemi Murray, die US se direkteur: Finansiële Beplanning, en Maties Sport se eie voltydse rekenmeester, Andy de Bruin, sorg dat ons op die belyning en integrasie van ons kruissubsidiëringsmodel bly konsentreer.

Risikobepaling is ook 'n belangrike deel van Maties Sport se werksaamhede, en word voortdurend onderneem. Jaarbegrotings en kwartaallikse verslagdoening help identifiseer enige moontlike klubtekorte vroeg genoeg om temperingsmaatreëls in te stel en enige potensiële risiko's te vermy wat dalk 'n impak op programlewering kan hê.

Die samewerking met die Sentrale Geleentheids- en Konferensiekantoor sal nuwe inkomstebronne en nuwe inisiatiewe oplewer wat bykomende finansiering vir die Universiteit kan verseker.

5.1.13 Sentrum vir Sportleierskap: Eerste nadoktorale genoot, dr Nana Adom-Aboagye

Maties Sport se Sentrum vir Sportleierskap het onlangs sy eerste nadoktorale genoot, dr Nana Adom-Aboagye, verwelkom. Dr Adom-Aboagye, wat vroeër vanjaar haar doktorsgraad in Sportbestuur aan die Universiteit van Johannesburg verwerf het, sal navorsing oor die algemene tema “Sport vir ontwikkeling” onderneem, met 'n bepaalde klem op sportlui met gestremdhede. Haar aanstelling is 'n belangrike mylpaal in die Sentrum vir Sportleierskap se pogings om sy vermoë te bou, en is 'n manier om die akademiese voetspoor van sport by die US verder uit te brei.

5.1.14 Maties Sport: Nuus oor sosiale impak

Maties Sport kon twee sosiale-impakprojekte aan die gang sit voordat die derde vlaag COVID-19-infeksies aktiwiteite vir eers tot 'n stilstand gebring het. Die eerste projek is 'n voortsetting van die vennootskap met die Afdeling Arbeidsterapie by Tygerberg, wat in 2020 begin het. Die projek behels die aanbieding van sportverwante lewensvaardigheidsaktiwiteite vir sowat 20 laerskoolleerders in die Bishop Lavis-omgewing. Saam met Impact Through Sport ('n Stellenbosse nieregeringsorganisasie) speel die Maties-sokkerklub ook steeds 'n leidende rol in hierdie sessies.

Vir die tweede projek, 'n nuwe inisiatief in vennootskap met Maties Gimnasium, help ons Hoëprestatiesporteenheid die onder-18-rugby- en -sokkerspanne van Hoërskool Lückhoff om vir hulle onderskeie kragmetings voor te berei.

Hierdie aktiwiteite moes ongelukkig sedertdien halt roep, maar Maties Sport sien daarna uit om daarmee voort te gaan sodra die regulasies dit toelaat.

5.1.15 Maties Sport: Vertel ons verhaale

Die Media- en Kommunikasiekantoor ondersteun steeds alle Maties Sport-geleenthede en -prosesse met kommunikasiebeplanning, intydse dekking op sosiale media, en die skep van geleenthede om die studente-ervaring te verbeter en die US-handelsmerk te bevorder.

Die Kantoor het in 2020/21 weer 'n waardevolle bydrae gelewer om nie net die Maties Sport-familie nie, maar ook die algemene publiek in verbinding en ingelig te hou deur verskeie plasings op verskillende mediaplatforms.

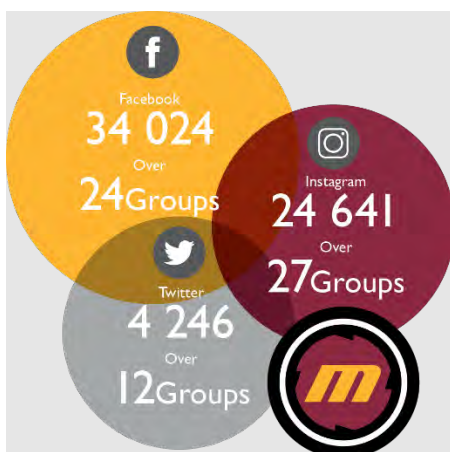
Die hoeveelheid volgelinge op ons vernaamste platforms (altesaam 13 205) is soos volg:

Twitter – 2 630

Facebook – 7 300

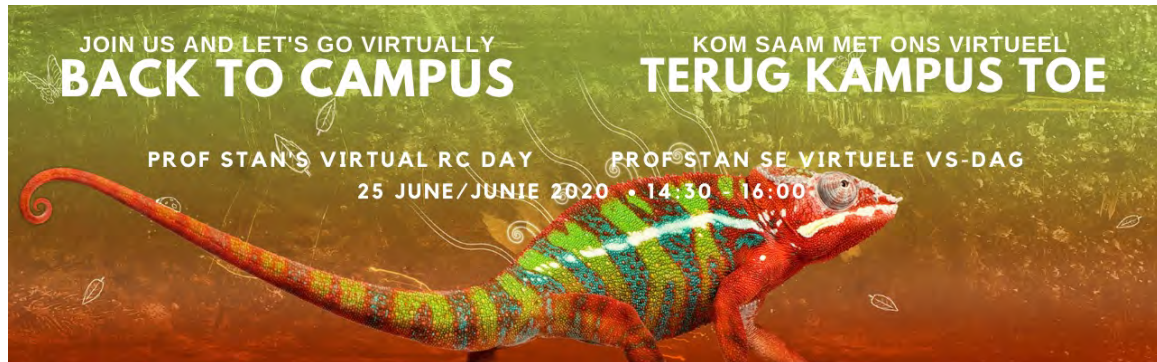
Instagram – 3 275

Maties Sport se reikwydte, wat groepe en ander subblaaië insluit, kan soos volg voorgestel word:

5.2 Verantwoordelikhedsentrum- (VS-)dae

5.2.1 Bedryf en Finansies se virtuele VS-dag

Die VS Bedryf en Finansies het op 25 Junie 2021 een van sy VS-dae aangebied, wat die afgelope tyd aanlyn geskied as gevolg van die COVID-pandemie. Die tema van ons geleentheid was “Terug kampus toe” om personeellede virtueel na die kampus terug te bring, en bekend te stel aan van die vele projekte wat op kampus plaasgevind het terwyl die meeste van hulle van die huis af gewerk het. Die Sentrale Geleentheids- en Konferensiekantoor het die VS die geleentheid help aangebied.

Uitvoerende Bedryfshoof prof Stan du Plessis het ’n skyfievertoning oor van die voltooide projekte aangebied. Dit het ingesluit die nuwe leersentrum, opgeknapte koshuise en fakulteitsgeboue, nuwe tuine, ’n nuwe hibriediese leer-en-onderrigstelsel, beter konnektiwiteit, e-sertifikate, e-sport, energiedoeltreffende oplossings, en die pas herstelde Ertjieskloofdam.

Personeellede kon in twee rondtes Kahoot – ’n aanlyn vasvraspeletjie – teen mekaar meeding, en daar was ook pryse op die spel met ’n aanlyn loterywiel.

Die gasspreker was Margaret Orr, ’n gekwalifiseerde leierskapsafrigter en tans die US se bestuursafrigter. Sy het nuttige wenke gegee oor hoe om die onbekende werk- en persoonlike omgewings te bestuur wat die pandemie teweeggebring het.

5.2.2 Virtuele Vrouedag

Die US se Uitvoerende Bedryfshoof prof Stan du Plessis het op Vrydag 13 Augustus 2021 die VS Bedryf en Finansies se jaarlikse Vrouedagvieringe aangebied. Ook dít was 'n virtuele geleentheid. Die vroue van die Afdeling IT en die Sentrale Geleentheids- en Konferensiekantoor het saamgewerk aan die byeenkoms, waarvan die tema vanjaar was “Not all sheroes wear capes”.

Elke gas het tuis 'n pakkie met 'n heerlike middagete en peuselhappies ontvang. Die pakkie het ook 'n rivierklip en verf bevat sodat die vroue 'n spesiale boodskap op die klippe kon verf en dit iewers opwindend los waar iemand anders dit kan optel.

Gasvrou Milly van Wyhe was aan die stuur van sake en het gesorg dat alles vlot verloop. Prof Lizette Rabe, voorsitter van die US se Departement Joernalistiek, was die gasspreker. Twee gelukkige personeellede het haar boek, *Om tot verhaal te kom*, ontvang.

Ronel Reynecke, 'n personeellid in die Afdeling IT, het 'n opname van een van haar liedjies gespeel terwyl gaste na 'n skyfievertoning gekyk het van die foto's, spesiale herinneringe en boodskappe wat die vroue van die VS graag met mekaar wou deel. Boonop het 'n towenaar 'n tikkie betowering aan die geleentheid verleen, en van die gaste het geskenke met die aanlyn loterywiel gewen.

6. OORSIGBESTUUR IN BEDRYF EN FINANSIES

6.1 Oorsig van die Afdeling Finansies

Die volgende paragrawe bied 'n oorsigtelike opsomming van die struktuur van die funksionele areas in die Afdeling Finansies, en van die Afdeling se doelwitte vir 2021 tot 2026. Dit toon ook hoe die Afdeling tot die implementering van die US se oorhoofse strategie in Visie 2040 en Strategiese Raamwerk 2019–2024 bydra.

Die missie van die Afdeling Finansies, met sy 155 permanente poste, twee ad hoc-poste, agt vastetermynposte en 'n jaarbegroting van R60,5 miljoen, is om:

- sy werksaamhede met die US se institusionele doelwitte en strategiese fokusse te belyn;
- te bevestig dat Finansies, as 'n steundiensomgewing, daarna streef om die fakulteite, ander professionele en steunomgewings sowel as die US in die geheel by te staan om hulle strategiese doelwitte te bereik; en
- te sorg dat die Afdeling in die geheel sy bedryfsdoeltreffendheid voortdurend verbeter.

Die Afdeling Finansies ondersteun die US se strewe na sy institusionele doelwitte deur toe te sien dat doeltreffende bedryfsprosesse en -kontroles ingestel en gehandhaaf word om alle belanghebbendes van die nodige finansiële dienste en inligting te voorsien.

Die Afdeling lewer sy dienste aan 'n wye verskeidenheid belanghebbendes (kliënte), waaronder:

- die US Raad en tersaaklike subkomitees van die Raad;
- die US-bestuur;
- personeellede in fakulteite en ander professionele administratiewe steundienste- (PASD-)afdelings;
- studente en hulle ouers/borge;
- die DHOO;
- die plaaslike owerheid;
- skenkers en ander finansiers; en
- verskaffers.

Finansies se kliënte en hulle behoeftes is die kern waarom die Afdeling se werksaamhede draai. Dié werksaamhede sluit in:

- daaglikse finansiële transaksies en bestuur;
- finansiële beplanning en begroting;
- finansiële verslagdoening;
- verkrygingsdienste;
- die bestuur van studentegeld, voorgraadse beurse en lenings;
- die finansiële bestuur van alle US-bates, wat kontantvloei en beleggings insluit; en
- die Mobiliteitsplan.

As 'n diensleweringafdeling in die PASD-omgewing, streef die Afdeling Finansies te alle tye na uitnemende steundienslewering ooreenkomstig sy steundiensooreenkomste met alle fakulteite. Die konsekwente toepassing van finansiële beleid en praktyke verseker

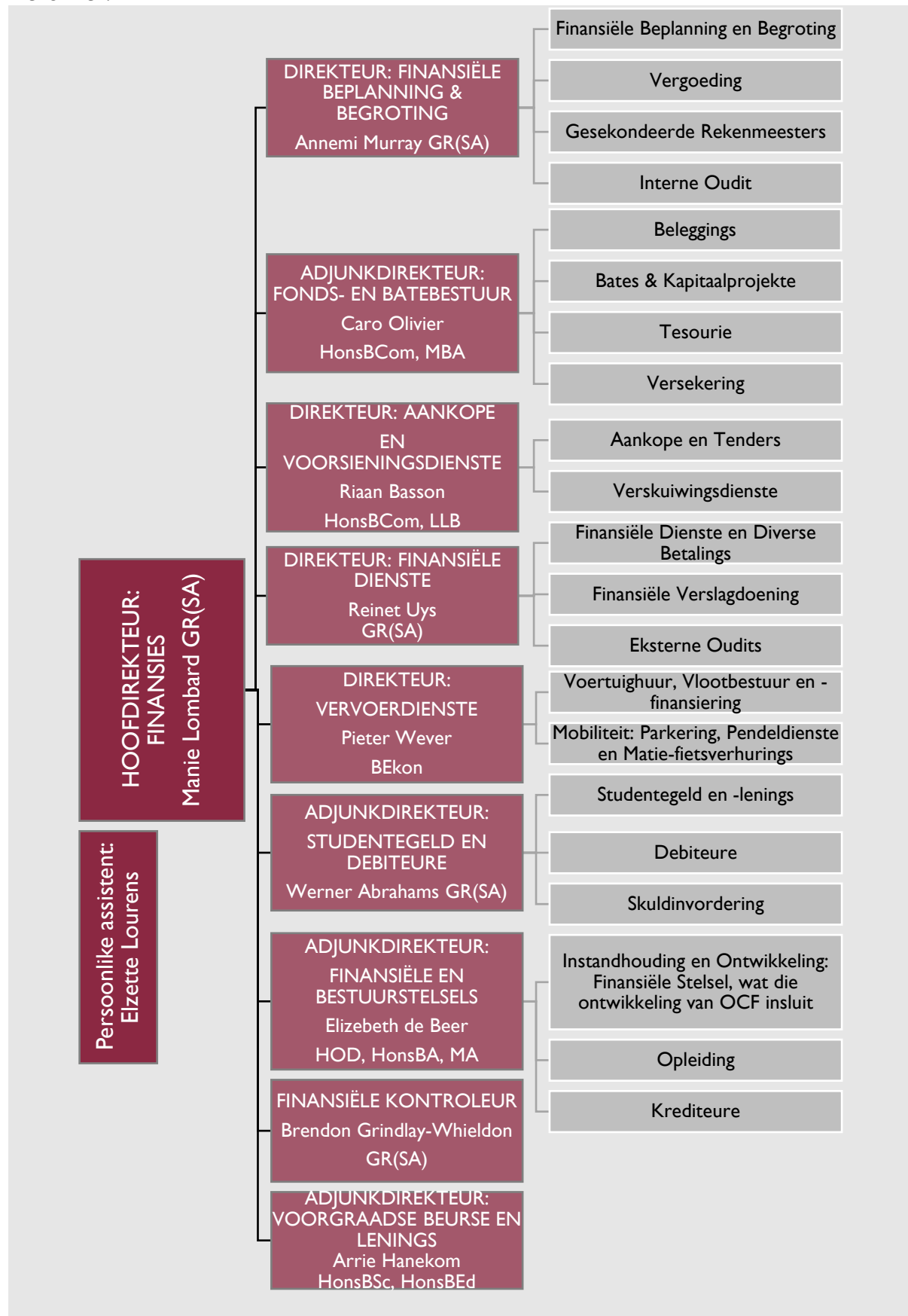
verantwoordbaarheid in alles wat die Afdeling doen. Daarbenewens is Finansies verantwoordelik vir die opstel en bestuur van die institusionele begroting en korporatiewe finansiële verslae, en help sodoende die bestuur om seker te maak dat US-hulpbronne op 'n verantwoordbare en volhoubare manier aangewend word.

Figuur 110: Die waardes van die Universiteit Stellenbosch

In pas met die US se waardes, bevorder die Afdeling Finansies 'n kultuur van respek en deernis tussen spanlede en met ons interne en eksterne kliënte. Ons skakel met die studentegemeenskap en streef voortdurend daarna om hulle van 'n beter ervaring te voorsien, terwyl ons steeds streng reëls oor die invordering van uitstaande fooie toepas. Dit sluit in die ontwikkeling van verskeie meganismes vir die bestuur en vereffening van studenterekeninge, waaronder die beskikbaarstelling van alternatiewe elektroniese betaalplatforms, finansieringsmoontlikhede, en die publikasie van 'n dokument met gereelde vrae en antwoorde oor betaal- en finansieringsmoontlikhede sowel as kontakbesonderhede.

'n Skematiese voorstelling van die bedryfsamestelling van die Afdeling Finansies verskyn hieronder:

Figuur 111: Bedryfsstruktuur van die Afdeling Finansies

6.1.2 Strategiese prioriteite (in pas met US se kern strategiese temas)

Die Afdeling beoordeel en belyn voortdurend sy doelwitte en implementeringsplanne om tot die US se institusionele doelstellings in die goedgekeurde Institusionele Plan, Strategiese Raamwerk 2019–2024 en Visie 2040 by te dra. Daarbenewens dra Finansies ook tot die omgewing- en strategiese implementeringsplanne (SIP's) van die fakulteite, ander PASD-omgewings én die werksaamhede van ander tersaaklike groepe, sowel intern as ekstern, by.

By 'n strategiese sessie van Finansies-afdelingshoofde op 19 Februarie 2021 is die volgende as die sewe belangrikste strategiese prioriteite vasgestel, wat later by die strategiese sessie van die VS Bedryf en Finansies op 1 Maart 2021 bygewerk is. (Die ikoon aan die linkerkant dui telkens aan watter kern strategiese tema van die US ondersteun word.)

6.1.2.1 **Verseker bedryfskontinuiteit vir die US gedurende die COVID-19-pandemie**

Die werkstroom vir finansies en regsangeleenthede van die Institusionele Komitee vir Bedryfsvoortsetting is verantwoordelik vir scenariobeplanning om vir aansienlike verminderings in geldstrome voorsiening te maak, kontantvloeiprojeksies vir verskillende scenario's, finansiële impakontleding vir die voorstelle van ander werkstrome, en ontleding van die impak op die verskaffingsketting.

6.1.2.2 **Implementeer SUNFin op die goedgekeurde datum weens die huidige herbeplanningsoefening**

Daar is besluit om 'n moderne, doelgepaste finansiële inligting- en bestuursstelsel in werking te stel wat die US se strategiese doelwitte sal ondersteun, en buigsaam (konfigureerbaar) genoeg sal wees om vir veranderende bedryfsmodelle en/of strategiese rigtings voorsiening te maak.

Die huidige interne finansiële oplossing is oor 'n tydperk van 30 jaar ontwikkel en pasgemaak, en het oor dié tyd verskeie finansiële modelle ondersteun. Om dié stelsel te vervang, het die Universiteit die vereiste verkrygingsprosesse gevolg en uiteindelik op 'n wolkoplossing – Oracle Cloud Financials (OCF) – besluit.

Die SUNFin-implementeringsprojek het amptelik op 9 April 2019 'n aanvang geneem. Die Rektoraat het op 18 Junie 2020 die aanbeveling goedgekeur dat die implementeringsdatum van 4 Januarie 2021 tot 1 Julie 2021 uitgestel word op grond van verskeie faktore wat die SUNFin-beheerkomitee voorgelê het.

Hierdie faktore het ingesluit:

- 'n aantal dataverwante kwessies, wat die tweede beoordeling van die OCF-stelsel met die US se data daarop ingevoer (fase 2A) aansienlik vertraag het;

- die hoeveelheid tyd en moeite wat dit geveer het om die impak van OCF op die integrasielandskap van die huidige US-stelsels volledig te verstaan; en
- erge druk op kernprojekspanlede weens die unieke omstandighede wat COVID-19 tot gevolg gehad het.

Daar is op 3 Februarie 2021 met die SUNFin-beheerkomitee oor 'n projekintervensie ooreengekom om sekere implementeringsrisiko's die hoof te bied. Die risiko's het die volgende ingesluit:

- Datavoorbereiding vir fase 3 het uitdagings opgelewer wat data-invoering met twee en 'n halwe maande vertraag het.
- Bogenoemde vertraging het 'n impak gehad op die aktiveringsdatum en vereiste omsigtigheidskontroles ten opsigte van integrasie, sowel as nuwe bestekbepaling.
- Die ent-tot-ent- ("E2E")-prosesspan het aangedui dat daar nie genoeg tyd was om die oorblywende werk binne die huidige tydraamwerk te voltooi nie. Boonop sou die vereiste toetsing en opleiding die beskikbare tyd voor aktivering oorskry.
- Die beskikbaarheid van, en kennisoordrag deur, domeinkenners bly deurslaggewend vir projeksukses.

Uitvoerige beplanning en skattings is gevolglik op die volgende gebiede onderneem: bedryfsoptimalisering, toetsing, opleiding, domeinkenner-/supergebruikervermoë, die fase 3-beoordeling, databestuur, integrasie, die batebestuursinstrument, beplanning vir stelseloorskakeling, gebruikervoorsieningsdienste, en die raamwerk vir na-implementeringsteun. Hierdie skattings is in 'n bygewerkte projekplan saamgevat en met 'n kernspan bespreek om die impak op die projektydlyn te bepaal.

Die beplanning het daarop gedui dat implementering op 1 Julie 2021 nie haalbaar sou wees nie. 'n Nuwe datum vir implementering is nog nie bevestig nie, maar die volgende moontlike scenario's is geïdentifiseer:

Scenario 1: Aktivering teen Mei 2022 (met sekere voorbehoude*)

Scenario 2: Aktivering teen Oktober 2022 (met ingeboude gebeurlikheidsvoorsiening)

Scenario 3: Hersiening van die projekplan en begroting ná die fase 3-beoordeling, gevolg deur terugvoer aan die SUNFin-beheerkomitee en Rektorat in Junie

***Beplanningsaannames:**

- Vertroue in die uitvoerige skattings is laag. Die skattings veronderstel ook dat die huidige hulpbronvoorsieningsmodel voortduur.
- Bykomende werk kan geskep word, soos 'n verdere uitbreiding in projekbestek ten opsigte van items wat ingesluit moet word uit 'n integrasieoogpunt, of heroorweeg moet word uit 'n argitektuursoogpunt, om seker te maak dat die impak van landskapveranderinge en IT-infrastruktuur in ag geneem word.
- Kennisoordrag deur domeinkenners bly deurslaggewend, en sekere beperkings is geïdentifiseer.

- In die lig van die onsekerheid en risiko's, is daar 'n moontlikheid van 'n verdere fase. 'n Oogmerk van 'n "fase 4" sal byvoorbeeld wees om data-invoertyd te verkort, te verseker dat domeinkenners projekte en toekennings goedkeur, en verdere konfigurasievereistes te voltooi wat ná die fase 3-beoordeling uitgewys word.
- Die moontlike impak en waarskynlikheid van die beplanningsrisiko's is beoordeel, en gevolglik is 'n gebeurlikheidsvoorsiening (tyd én begroting) van 'n verdere vyf maande voorberei ingeval hierdie risiko's sou plaasvind (scenario 2).
- Die risiko van die ou stelselomgewing is aan die verhoog. (Ou toepassings en platforms sal nou langer gebruik moet word as wat aanvanklik verwag is, wat onder meer personeeloorwegings vereis, byvoorbeeld in die lig van aftredes.)
- Daar kan moontlike implikasies wees vir ander US-projekte, sowel as uit 'n SUNStudent-oogpunt.
- 'n Verlengde leweringstydlyn hou die gevaar in van personeeluitbranding.
- Die aanstelling van 'n SUNFin-bedryfseienaar is aan die gang.
- Na-implementeringsteun deur Oracle Advanced Customer Service (ACS) kan bykomende koste-implikasies hê. Die huidige skatting is R1,2–R1,4 miljoen per jaar.

SUNStudent het in beginsel ingestem tot 22 Mei (scenario 1) (of later, in die lig van die saamgestelde IKT-risiko's) as mikpunt vir SUNFin-aktivering. Aanvanklike gesprekke tussen SUNStudent en Serosoft is tans aan die gang. Nietemin is belyning op die SUNFin-aktiveringsdatum steeds 'n vereiste, en 'n volledige tegniese beoordeling sal onderneem moet word.

Die fase 3-beoordeling is deurslaggewend om in domeinkenners se behoeftes te voorsien en soveel moontlik vrae te beantwoord. Hulpbronne vir hierdie taak is tans oorlaai, wat ingryping verg, want die fase 3-beoordeling is 'n belangrike besluitnemingspunt vir die projek (vir scenario 1).

Die Rektooraat het by sy vergadering van 6 April 2021 scenario 3 goedgekeur (d.w.s. hersiening van die projekplan en begroting ná die fase 3-beoordeling, gevolg deur terugvoer aan die SUNFin-beheerkomitee en Rektooraat in Junie).

Die SUNFin-beheerkomitee het op 3 Junie 2021 'n aangepaste leweringsbenadering goedgekeur met 'n bepaalde klem op die voltooiing van die ent-tot-ent- ("E2E") bedryfsprosesse voordat 'n verfynde fase 3-beoordeling onderneem sal word. Dít sal tien finansiesbedryfsgebiede, ses substelselkoppelvlakke en 227 bedryfsprosesse insluit.

Die kernprojekspan, wat uit 16 mense bestaan, het die bydraes en nuwe skattings uit die onderskeie projekareas saamgevoeg om die hersiene projekplan en -begroting vir die hersiene SUNFin-aktiveringsdatum op te stel. Die hersiene plan en

begrotingsraming is op 13 Julie 2021 aan die beheerkomitee voorgelê. Die Oudit- en Risikokomitee van die Raad het intussen 'n onafhanklike hoëvlakbeoordeling van die SUNFin-projek aangevra. Hierdie beoordeling is op 2 Julie 2021 voltooi en die bevindinge is by die beheerkomiteevergadering van 13 Julie bekend gemaak. Die kernbevindinge is in die daaropvolgende twee weke in werksessies bespreek, en bykomende aanpassings is gevolglik aan die projekplan aangebring. Die plan het in September vir finale goedkeuring voor die beheerkomitee en Rektorat gediën.

6.1.2.3 Implementeer SUNStudent

Outeur: Ronel Retief, Registrateur

Die SUNStudent-projek het in Desember 2020 'n belangrike mylpaal bereik toe 99% van alle bloudrukdokumente vir die 32 bedryfsfunksies van die projek deur die US en implementeringsvennoot Serosoft beoordeel en goedgekeur is. Gevolglik kon Serosoft met konfigurasiewerk begin.

Die kernprojekspan het in Desember 2020 en Januarie en Februarie 2021 opleiding van Serosoft ontvang om die funksies wat eerste geaktiveer sou word te konfigureer. Sodoende sal die Universiteit self in die toekoms enige verdere vereiste konfigurasies kan in stand hou en bestuur.

Van Januarie tot die einde van Maart 2021 het die projek gekonsentreer op alle vereiste aktiwiteite om aansoeke met die oog op 2022 te aktiveer. Dit het onder meer ingesluit die vereiste meesterdata vir kieslyste, Afrikaanse en Engelse skermtekste vir aansoekers, riglyne, instruksies, e-posboodskappe en inhoud.

Ná die aanvanklike stelselaktivering vir voorgraadse aansoeke op 6 April 2021, en vir Krygskunde op 28 April, is nagraadse en telematiese aansoeke op 1 Junie in werking gestel. Aansoeke vir US Internasionaal, nadoktorale studie en spesiale studente is op 9 Augustus geaktiveer.

Voorgraadse toelatings is tussen 3 en 14 Julie in fases volgens fakulteit geaktiveer, en nagraadse en telematiese toelatings het op 9 Augustus gevolg. Toelatings vir Krygskunde, US Internasionaal, nadoktorale studie en spesiale studente is op 30 Augustus geïmplementeer.

'n Virtuele SUNStudent-steunsentrum (SSS) vir na-aktiveringsteun is amptelik op 6 April 2021 in bedryf gestel. Die sentrale SSS gebruik 'n diensversoekstelsel ("call logging") en word deur funksionele supergebruikers ondersteun, wat as die eerste ondersteuningsvlak dien.

Aansienlik meer studieaansoeke is vergeleke met vorige jare ontvang en gebruikers het tyd nodig om met die nuwe stelsel en sy prosesse vertrouwd te raak. Gevolglik raak die proses vir aansoekbeoordeling en studieaanbiedinge stadig maar seker agter. Bykomende hulpbronne is dus bekom om met die aansoekbeoordelingsproses te help. SUNStudent het vir eers alle toekomstige projekwerksaamhede gestaak om op die optimalisering van die bestaande prosesse te konsentreer.

6.1.2.4 Implementeer 'n optimale opleiding- en steuninstrument/-platform vir SUNFin, en verseker 'n doeltreffende na-implementeringsteunraamwerk – Oracle Guided Learning – en -platform

Die opleidingsdoelwitte wat die opleidingswerkstroom in die SUNFin-strategie uiteengesit het, is soos volg:

Opleiding is noodsaaklik en 'n voorvereiste om die Afdeling Finansies, eindgebruikers sowel as bestuurders in fakulteite en PASD-afdelings in staat te stel om tot die nuwe finansiële stelsel by te dra en dit optimaal en onafhanklik te gebruik, met 'n duidelike begrip van:

- o die verandering in bedryfspraktyke;
- o die verandering in tegnologie/nuwe stelselprosesse;
- o die verandering in beleid; en
- o die verandering in rolle en verantwoordelikhedsvlakke.

Die tweede opleidingsdoelwit handel daarvoor om 'n volhoubare ondersteuningsmodel vir eindgebruikersteun en voortdurende opleiding ná aktivering te skep, met inbegrip van voldoende aanvangsoriëntering en pasgemaakte rolgebaseerde opleiding.

Opsomming van die opleidingsbenadering:

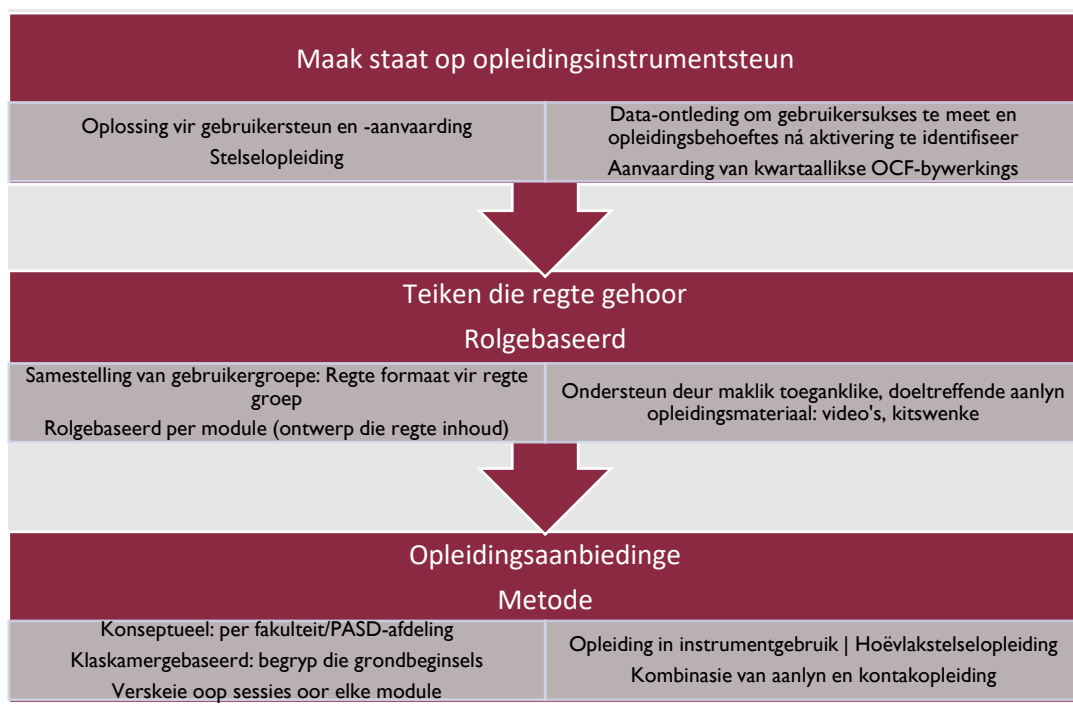
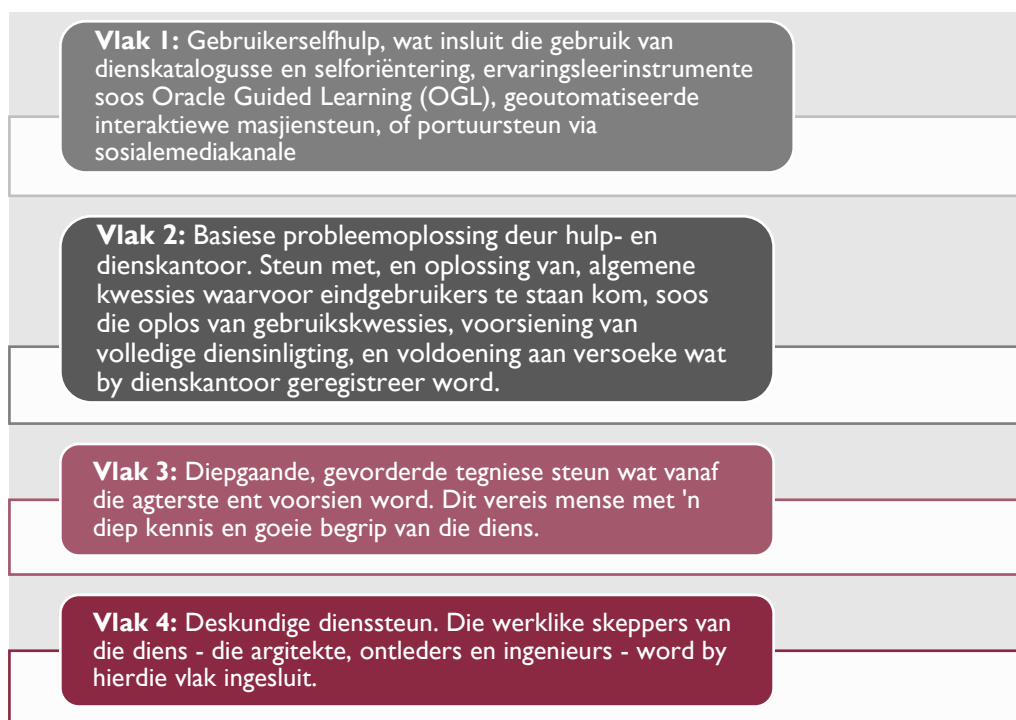

Figure 112: Benadering tot SUNFin-opleiding

Die na-implementeringsteunstruktuur wat tans ontwikkel word, volg 'n viervlakkige benadering:¹

Figuur 113: Benadering tot SUNFin-na-implementeringsteun

¹ CertGuidance. Explaining IT Support Levels: <https://www.certguidance.com/explaining-support-levels-itsm/>.

6.1.2.5 Belyn Finansiesstruktuur met bestepraktykprosesse en -werkvloei

Ons belyn tans die Afdeling Finansies se struktuur met bestepraktykprosesse en -werkvloei wat betref Oracle Cloud Financials, die US se Visie 2040, Strategiese Raamwerk 2019–2024, die goedgekeurde strategiese doelwitte volgens die ses strategiese temas, en die goedgekeurde aanbevelings ná die finansiële gehaltebeoordeling van 2018. Die resultaat van dié werk sal die grondslag uitmaak vir 'n posevaluering van Finansies, en vir die ruimtebeplanning en vernuwing van die Afdeling. Die implementering van die nuwe finansiële stelsel sal 'n direkte impak hê op die personeelstruktuur en werksrolle in die verskillende departemente van die Afdeling. Die stelsel is rolgebaseerd, en werkvloei bepaal heelwat van die prosesse. Om ons bedryfsprosesse met die beste praktyke van die stelsel te belyn, sal ons alle personeel se werksprofile én hulle toekomstige rolle moet evalueer. 'n Formele posevaluering van alle onderafdelings word ook beplan sodra die impak van die nuwe stelsel duidelik is. Die vorige evaluering is in 2011 onderneem.

6.1.2.6 Suksesvolle implementering van studentegeld- en beursmodules in SUNStudent om 'n transformerende finansiële dienservaring te bied

Die beplande aktiveringsdatums vir die SUNStudent-funksies met 'n finansiële impak word tans hersien. Die datums hieronder sal aangepas word sodra hierdie hersienings klaar is:

- Aansoeke/toelatings – 6 April 2021 (vir aansoekfooie)
- Registrasie – 1 Desember 2021
- Studentegeld – 1 Desember 2021
- Beurse (finansiële bystand) – 1 April 2022 (dalk vroeër)

Die afdelings Studentegelde en Voorgraadse Beurse & Lenings is direk betrokke om suksesvolle implementering te verseker. Soos wat onder finansiële prioriteit 2 aangedui is, is SUNStudent gemaklik met 22 Mei (scenario 1) as mikpunt vir die uitgestelde SUNFin-aktivering (of later (scenario's 2 of 3)), in die lig van die saamgestelde IKT-risiko's). Nietemin is akkurate belyning tussen die twee SUNxxx-projekte, met 'n volledige tegniese beoordeling, steeds noodsaaklik om albei projekte suksesvol te implementeer.

6.1.2.7 Die ontwikkeling, implementering en monitering van 'n doeltreffende kommunikasiestrategie en -plan vir finansiële dienste vir studente

Die voortslepende uitdagings van studentefinansiering in die hoërondewyssektor het al hoe meer navrae oor studenterekeninge en finansiële bystand tot gevolg. Indien dit nie dringend hanteer word nie, word hierdie navrae ook in al hoe meer gevalle aan die Rektorat, die Ombud en die onafhanklike etiekblitslyn gerig.

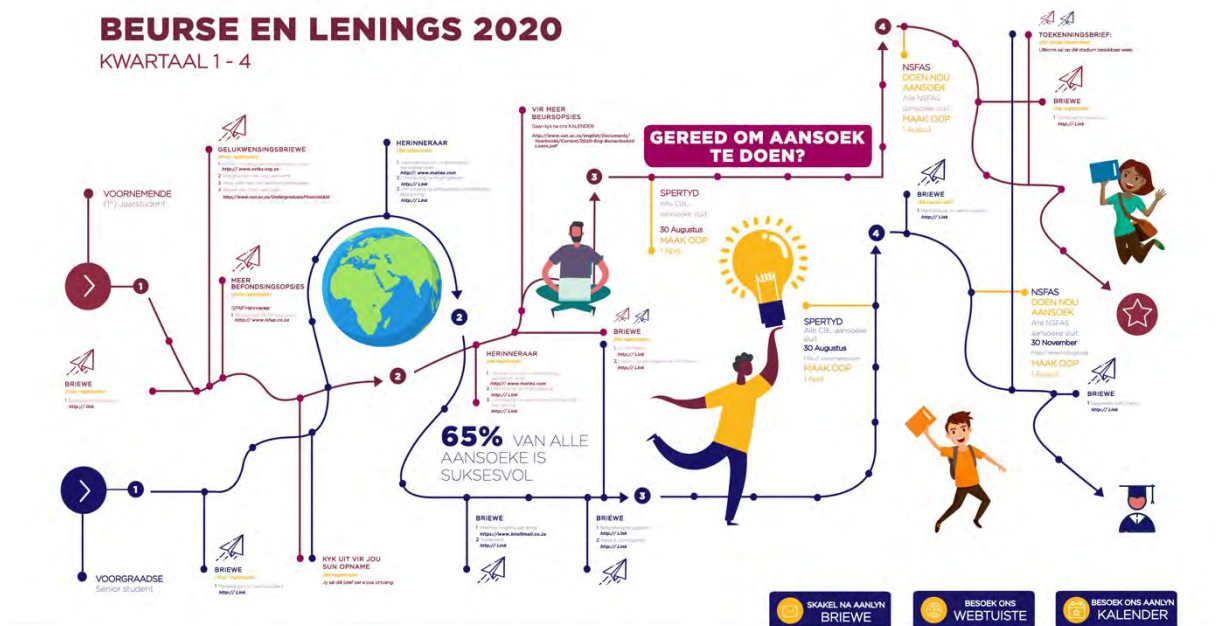
Die US volg 'n geïntegreerde benadering om studenteskuld te bestuur en registrasie te fasiliteer sodat die Universiteit toeganklik is vir kwalifiserende studente uit alle omstandighede, ook dié wat finansiële hindernisse ervaar. Die US (deur die verantwoordelikheidsentrum van die Registrateur, Studentegeld, Voorgraadse Beurse & Lenings, die Nagraadse Kantoor, US Internasionaal, die Taakgroep vir Studenteskuld, en die Studenterraad) is daartoe verbind om met die sektor en US-studente saam te werk om na haalbare en volhoubare oplossings vir die krisis te soek.

Sowel Studentegelde as Voorgraadse Beurse & Lenings het gedurende noodafstandsonderrig, -leer en -assessering (ERTLA) in 2020, en toe weer gedurende aangevulde afstandsonderrig, -leer en -assessering (ARTLA) in 2021, verskeie proaktiewe kommunikasiemaatreëls getref.

Op die US-webblad by <http://www.sun.ac.za/afrikaans/students/Pages/Registration.aspx> voorsien Studentegelde uitgebreide inligting oor:

- verskillende maniere om studentegeld te betaal;
- 'n uiteensetting van studentegeld vir 2021;
- 'n voorlopige kwotasie van studiekoste;
- koshuisgeld; en
- beurse en lenings.

Voorgraadse Beurse & Lenings voorsien op hulle beurt 'n volledige roetekaart vir finansiële bystand vir voornemende en voorgraadse studente, en 'n omvattende proseskaart vir NSFAS-studente:

Figuur 114: Voorgraadse Beurse & Lenings se proseskaart vir NSFAS-studente

Hulle voorsien ook 'n lys gereelde vrae en antwoorde, bied webinarre aan vir spesifieke groepe studente met soortgelyke finansiëlebystandsbehoefte, en stel bykomende personeel beskikbaar vir kontak gedurende die spitsregistrasietye.

Die voortdurende verbetering van proaktiewe kommunikasie met voornemende, aktiewe en nie-aktiewe studente is noodsaaklik om doeltreffende verhoudings met ons studentegemeenskap te bestuur en 'n transformerende studente-ervaring te verseker. Daarom konsentreer ons spesifiek op hierdie area as 'n strategiese doelwit.

6.1.2.8 Ontwikkeling van die US se VS-begrotingsmodel

Die geïntegreerde begrotingsmodel vir al vyf US-geldstrome word tans verder verbeter aan die hand van die goedgekeurde VS-begrotingsmodel om die volgende in te sluit:

- Die verwagte regulering van studentegeld op 'n deurlopende driejaargrondslag vanaf 2022
- Die veranderinge in die hantering van surplusse op menslikehulpbron-begrotings, wat VS-balanse tans aansienlik van jaar tot jaar verhoog
- Die bedryfsmodelle vir tipe 3-sentrums – die Skool vir Datawetenskap en Rekenaardienste, en die Skool vir Klimaatstudie
- Insluiting van die aanvaarde kostefaktore van hibridieseleermodules, vir die drie hoofbegrotingskomponente – steundienste, institusionele koste, en strategies
- Instelling van perke op balanse
- Aanpassing in die toekenning van inkomste uit die indirekte kosteverhalingskoers
- Verandering in die hantering van finansiering van rekenaargebruikerareas

6.1.3 Afdeling Finansies: Omvang van aktiwiteite

Die statistieke in die tabel hieronder toon die omvang van die Afdeling Finansies se aktiwiteite:

Item	2015	2020	% verhoging
Totale US-inkomste (R'm)	5 033	6 152	+22
Eiendom, boeke & toerusting (R'm drawaarde)	4 804	6 445	+34
Beleggings (R'm) reële opbrengs per jaar oor 19,75 jaar, 7,4%	7 684	10 147	+32
Aktiewe kostepunte	13 036	15 382	+18
Kilometer gereis met 231 US-voertuie ('000)	3 843	2 363	-39

Tabel 5: Omvang van Afdeling Finansies se aktiwiteite

6.1.4 Hulpbronne

Die personeeltal in die Afdeling het die afgelope paar jaar konstant gebly, ondanks 'n toename in volumes en transaksies, sowel as strenger wetgewing en verslagdoenings- en auditvereistes waaraan die US moet voldoen. Die Afdeling het op 31 Augustus 2021 150 permanente poste en tien vastetermynposte gehad, en 141 permanente poste was gevul. Sodra die impak van die nuwe finansiële stelsel duidelik is, sal 'n rondte formele posevaluering vir alle departemente weer onderneem word.

Soos alle ander PASD-omgewings, is die Afdeling Finansies onder druk weens die groot toename in transaksievolumes en statutêre verslagdoeningsvereistes. Sonder veel ruimte vir bykomende poste, kon die Afdeling sy uitsette handhaaf deur konstant slimmer en doeltrefferder te werk. Met elke aftrede en/of bedanking het ons die behoeftes beoordeel en sekere poste herontwerp om in huidige én nuwe behoeftes te voorsien. Die stelselvernuwingsprojek bied ook 'n geleentheid om beskikbare poste te herorganiseer en te herbelyn.

Die Afdeling se huidige personeelplan is bekostigbaar teen die huidige finansieringsvlak. Soos die meeste PASD-omgewings se salarisse, word die Afdeling Finansies s'n uit die hoofbegroting betaal (R55,9 miljoen vergoeding vir 119 poste), buiten Vervoerdienste, wat ten volle uit eksterne finansiering gedek word (36 poste). 'n Verdere vyf poste word ook ekstern gefinansier:

- 102229 (Studentekaarte): Word 60% uit kaart-inkomste en 40% deur IT gefinansier aangesien die persoon ook in die IT-naaf met navrae uithelp.
- 106635 (Administratiewe assistent, Tygerberg): Word 50% uit kaart-inkomste by Tygerberg en 50% uit geld vir ad hoc-pos gefinansier.
- 104124 (Finansiële stelsel-assistent: agterkantoor): Kontrakpos wat uit IKT-begroting gefinansier word.
- 99326 (Projekrekenmeester): Word uit kosteverhaling op navorsingsprojekte en 'n bydrae van die Viserektor: Navorsing, Innovasie & Nagraadse Studie gefinansier.

- 108305 (Volkosterekenmeester): Word 50% uit die hoofbegroting en 50% uit kosteverhaling op navorsingsprojekte en 'n bydrae van die Viserektor: Navorsing, Innovasie & Nagraadse Studie gefinansier.

6.1.5 Transformasie

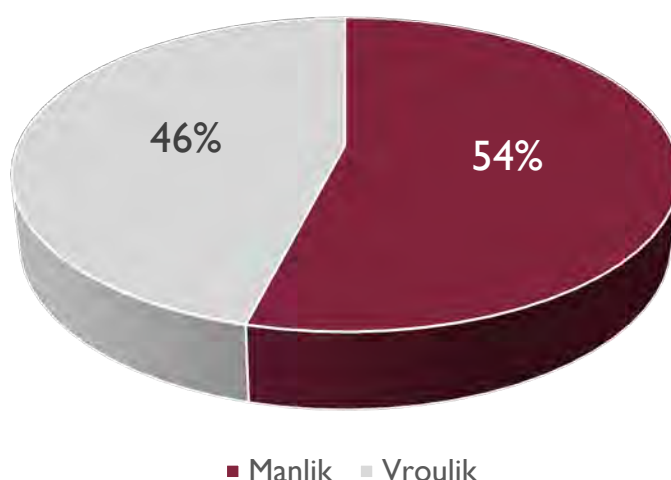
Die Afdeling Finansies is daartoe verbind om die diversiteit van sy personeelkorps ooreenkomstig die US se strategiese klem op diversiteit te verhoog sodat die US relevant en toeganklik vir die groter Suid-Afrikaanse gemeenskap kan wees.

Wanneer vakatures ontstaan, probeer die Afdeling altyd aanstellings doen met die klem op diversiteit. Hoewel ons die afgelope jaar daarin geslaag het om aanstellings op senior vlakke te doen, bly diversiteit 'n ernstige uitdaging. Ondanks die werwingsprosesse wat (benewens die gewone advertensieproses) vir alle senior poste (posvlakke 8 tot 6) gevolg word, sukkel die Afdeling om kandidate uit die BSIA-groep te werf, hoofsaaklik vanweë die US se salaris. Die Afdeling Finansies probeer, binne sy begrotingsperke, aanstellings teen 90% van basisvergoedingsvlakke doen. Ervaring het egter geleer dat senior persone op finansiële gebied veel beter pakkette in die privaat sektor kan beding. Selfs waar ons aanstellings gedoen het, het die persone hulle pos as 'n poort tot die arbeidsmark beskou en binne twee jaar ander moontlikhede begin ondersoek. Omdat die Afdeling nie altyd beter poste vir hulle beskikbaar het nie, verloor ons daardie personelede betreklik gou.

Ons probeer ook ons eie talent ontwikkel, en heelwat energie word daaraan gewy om personeel op middelbestuursvlak (posvlakke 8 en 7) vir moontlike bevordering in die Afdeling voor te berei.

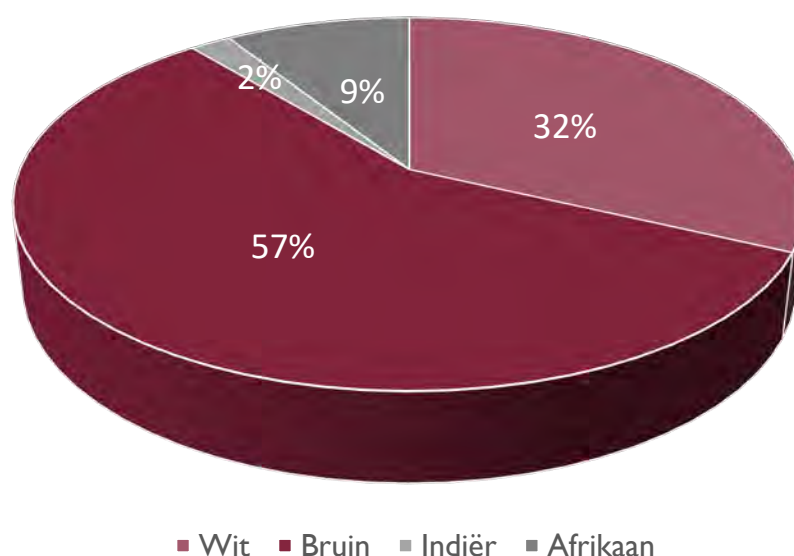
Die personeeltal in die Afdeling het die afgelope paar jaar konstant gebly, ondanks 'n toename in volumes en transaksies, sowel as strenger wetgewing en verslagdoenings- en auditvereistes waaraan die US moet voldoen.

Personeelsamestelling volgens geslag

Figuur 115: Personeelsamestelling volgens geslag

Personeelsamestelling volgens ras

Figuur 116: Personeelsamestelling volgens ras

6.1.6 Risikobestuur

Die Afdeling Finansies is daartoe verbind om die US se risikobestuursbeleid en -model in die Afdeling te veranker. Voortgesette kommunikasie en bewusmaking word in die verskillende departemente onderneem, en die daaglikse werksaamhede van die Afdeling sluit beleidsimplementering en -evaluering in.

Op makrovlak en ooreenkomstig die kern strategiese tema van “’n Florerende Universiteit Stellenbosch” vervul die Afdeling Finansies ’n belangrike ondersteuningsrol om die oorhoofse finansiële volhoubaarheid van die Universiteit as ’n instelling te verseker. Dit sluit in behoorlike finansiële beplanning- en begrotingsprosesse sowel as goeie korporatiewe beheer om ongekwalfiseerde auditverslae te bekom.

Die volgende finansiële risiko’s is teen April 2021 op die US-risikoregister geregistreer, en word deur die Afdeling Finansies bestuur:

- **Toekomstige inkomste realiseer nie as gevolg van COVID-19** – Die Minister van Hoër Onderwys en Opleiding het onlangs aangekondig dat die onderwysbegroting met R7 miljard besnoei moes word om vir die tekort in NSFAS-finansiering vir 2021 te vergoed. Die verwagte impak op die US is ongeveer R140 miljoen. Die DHOO het ook aangedui dat die betaling van bestemde toekennings beïnvloed sal word. Die US se voorlopige bestemde toekennings vir 2021 vóór besnoeiings bedra R87 miljoen, naamlik:
 - (1) Universiteitsvermoëbou – R15,8 miljoen;
 - (2) Grondslagvoorsiening – R6,7 miljoen; en
 - (3) Kliniese Opleiding – R64,5 miljoen.

Inkomste uit skenkings en navorsingskontrakte kan ook daal.

- **Kontantvloieitekorte weens COVID-19** – Die US het kontant- en geldmarkreserwes om die gebeurlikhede van die huidige COVID-19-pandemie te finansier. Nogtans sal 'n moontlike besnoeiing in die subsidie die gebeurlikheidsfonds aansienlik verlaag. Die verbod op besteding van hoofbegrotingsbalanse in VS'e en fakulteite is opgehef.
- **Niebetaling van studentegeld weens COVID-19** – Ons ervaar reeds 'n aansienlik laer studentegeldbetaalkoers as gevolg van COVID-19, hoewel die sperdatums vir betaling einde Mei (vir 75%) en einde September (vir die oorblywende 25%) is.
- **Versuim om studentelening terug te betaal as gevolg van COVID-19** – Studente kan nalaat om studentelening terug te betaal vanweë COVID-19.
- **Staatsregulering van studentegeld** – Die DHOO het onlangs aangedui dat die konsepreglasies in hierdie verband geskryf is en vir oorweging onder universiteite versprei sal word, met die oog op implementering in die jaar 2022 op 'n deurlopende driejaargrondslag.

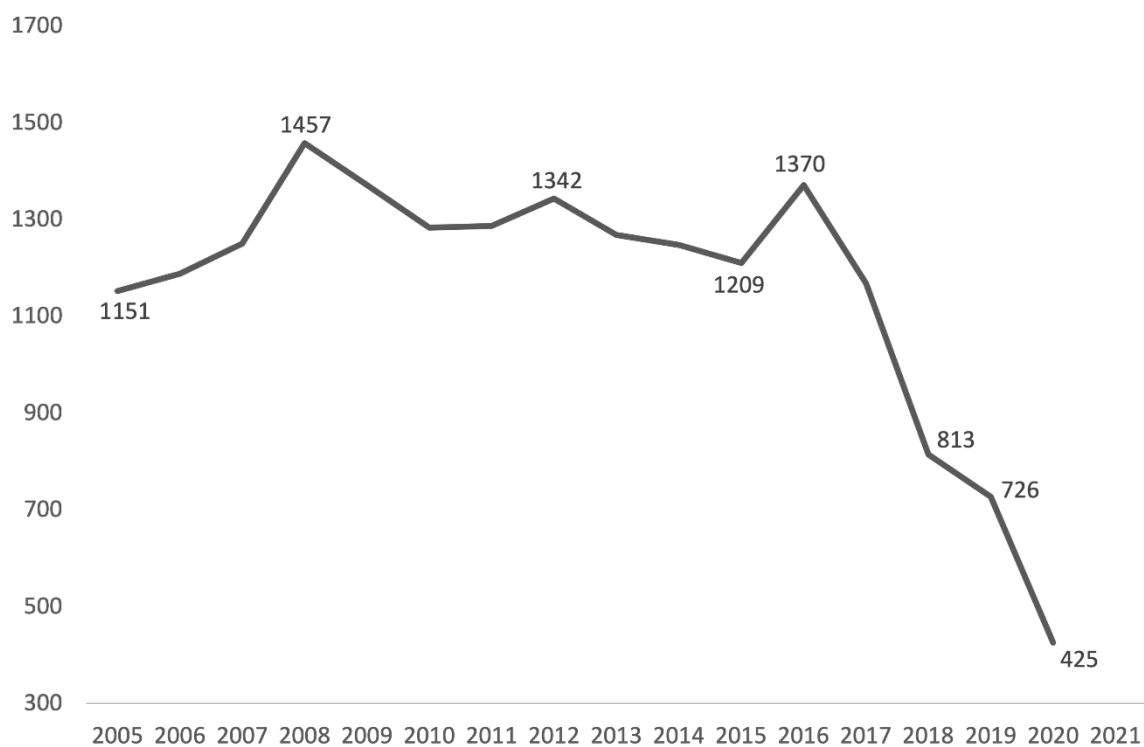
6.2 Veiligheid en sekuriteit

6.2.1 Kampussekuriteit

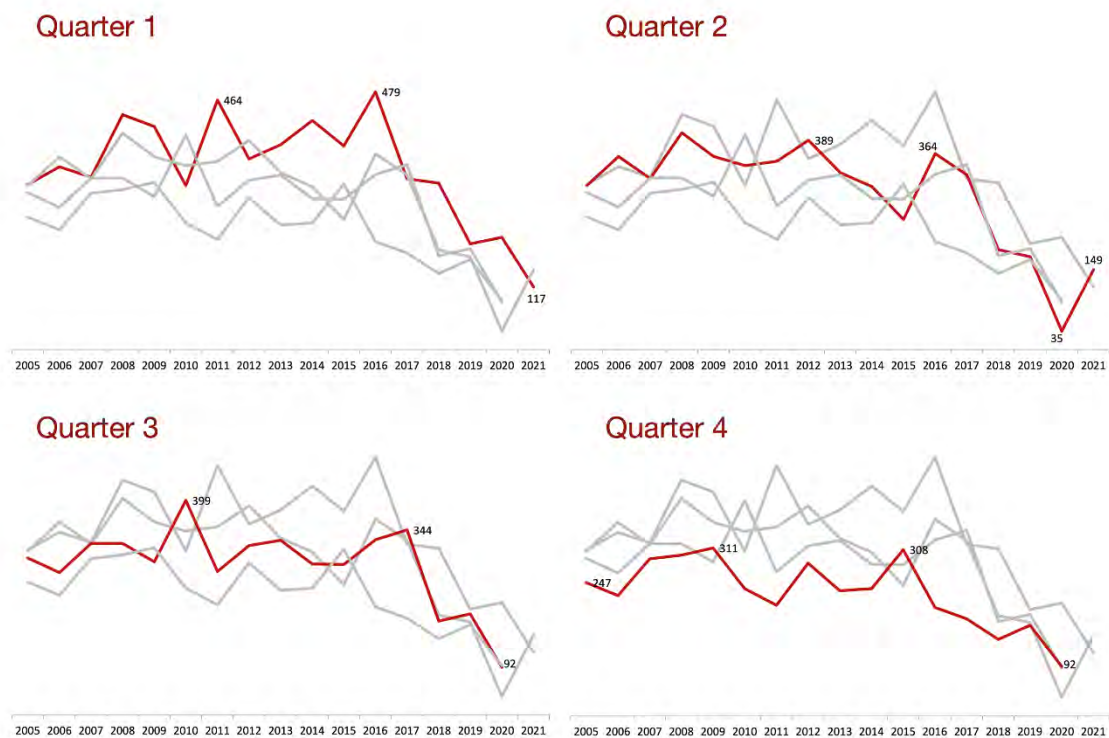
Hierdie verslag sluit gebruiklik 'n oorsig in van die misdaadtendens in die verslagtydperk teenoor vorige jare. Die grafiek hieronder toon onder meer die uitwerking van inperkingsvlak 5 gedurende die tweede kwartaal van 2020 vergeleke met die tweede kwartaal van 2021.

Die volgende twee figure toon die totale getal aangemelde misdaadvoorvalle op kampus tot en met die tweede kwartaal van 2021 – eers in jaartotale in figuur 117, en dan volgens kwartaal in figuur 118.

Die totale getal misdaadvoorvalle wat in die tweede kwartaal van 2021 by Kampussekuriteit aangemeld is, is effens minder as in ooreenstemmende tydperke in vorige jare, buiten die tweede kwartaal van 2020, wat 'n uitskieter was as gevolg van inperkingsvlak 5.

Figuur 117: Totale misdaadvoorvalle in jaartotale: 2005–2021

Figuur 118: Totale misdaadvoorvalle volgens kwartaal: 2011–2021

6.2.2 Veiligheidsambassadeurs

Kampussekuriteit ondersteun gewoonlik die Eksamenkantoor deur wagte by eksamenlokale uit te plaas.

Die rol van hierdie wagte is om steun te verleen met, en toesig te hou oor, toegangsbeheer, en om algemene sekuriteit by eksamenlokale te voorsien. Weens die moontlike risiko van skares by lokaalings wat die afgelope eksamen was daar 'n behoefte aan bykomende personeel om studente te lei, te ondersteun en aan te moedig om aan die regulasies oor sosiale distansiëring te voldoen wanneer hulle die lokale binnegaan. Ons het in hierdie behoefte voorsien deur senior studente as [COVID-]veiligheidsambassadeurs aan te stel. Hierdie ambassadeurs het gedurende die A2-eksamen die IKBV-werkstroom vir kampuswerkzaamhede, die Eksamenkantoor en die fakulteite bygestaan om studente ten opsigte van sosiale distansiëring te lei en te ondersteun, en hulle terselfdertyd te sif om eksamenlokale binne te gaan. Die aanstelling en gebruik van veiligheidsambassadeurs is 'n wen-wen-oplossing vir almal. Dit verseker dat eksamenlokale aan COVID-regulasies voldoen, en skep terselfdertyd geleenthede vir senior studente om 'n ekstra inkomste te verdien.

Figuur 119: Die COVID-veiligheidsambassadeurs

6.2.3 Inisiatief in die suide van die kampus

Die suide van die kampus verwys na alle US-omgewings suid van die Eersterivier. Dit sluit onder meer in die riviergebied, Coetzenburgsportterrein, verskeie fakulteitsfasiliteite van AgriWetenskappe sowel as Geneeskunde en Gesondheidswetenskappe, Coetzenburggimnasium, Stellenboschberg en die pas opgeknapte Ertjieskloofdam, die Boord, Welgevallen-proefplaasfasiliteite en personeelhuisvesting.

Die gebruik, en dus ook die bestuur, van hierdie gebiede is net so uiteenlopend soos die fasiliteite self, en sal beslis meer bestuursintervensies vereis. Fasiliteitsbestuur, en Kampussekuriteit in die besonder, ontvang gereeld klagtes van stappers of AgriWetenskappe-personeel oor persone wat sonder toestemming in die besproeiingsdam swem, onaanvaarbare toegang tot of gebruik van fakulteitsfasiliteite, eiendomsbetreding en diefstal, groepe wat nie die regulasies oor sosiale distansiëring nakom nie, en honde wat 'n oorlas is. Die ontplooiing van sekuriteitspersoneel in die gebiede slaag nie daarin om die kwessies te beheer nie aangesien al hoe meer van die probleme, streng genome, nie sekuriteitsverwant is nie.

Fasiliteitsbestuur het 'n interne taakgroep aangestel wat met eksterne rolspelers sal oorleg pleeg om huidige maatreëls te beoordeel, te hersien en aan te pas. Die doel is om 'n inklusiewe gemeenskap van berg- en sportfasiliteitsgebruikers te vorm wat verbind is tot, en gehoor gee aan, die aanvaarde sosiale norme vir die gebruik van hierdie gebiede.

Figuur 120: Lede van die interne taakgroep

6.2.4 Bellvillepark-terrein

Die uitgestrekte leë grond langs die US Bestuurskool by Bellvillepark is 'n sekuriteitsrisiko omdat haweloses en misdadigers dit gereeld in hulle visier kry. Hoewel planne vir die ontwikkeling van die grond reeds ver gevorderd het, is die voortdurende toestroming van mense na die gebied kommerwekkend omdat hulle moontlik op woonregte kan probeer aandring as hulle dit regkry om lank genoeg daar te plak. Kampusbeskermingsdienste in vennootskap met die Stad Kaapstad se eenheid teen grondbesetting voer dus gereelde operasies uit om plakkers te verwyder.

Die foto hieronder (figuur 121) is geneem gedurende een van hierdie operasies toe gespesialiseerde berede sekuriteitspersoneel wat deur Kampussekuriteit gekontrakteeer is 'n vrou weggevoer het net voordat sy 'n tent in 'n afgesonderde deel van die terrein opgerig het.

Figuur 121: Operasie op die Bellvillepark-terrein

6.3 Innovus: Die US se platform vir vyfdestroom-inkomste

Ondanks die land se COVID-19-inperking wat nou reeds langer as 500 dae duur, funksioneer Innovus en sy afdelings en maatskappye nog besonder goed. Die verskillende spanne in die Innovus-afdelings is oor die algemeen positief en produktief. Nietemin is tekens van uitputting op sommige gebiede te bespeur, en baie individue het hetsy naastes aan COVID afgestaan of self die virus opgedoen.

Innovus het studente se terugkeer na die kampus aan die begin van die akademiese jaar 2021 verwelkom. Hulle terugkeer het beteken dat die meeste van die Innovus-afdelings weer so normaal moontlik kon funksioneer. Dit het ook broodnodige verligting gebring vir huurders in die Neelsie-studentesentrum. Nietemin moes studente by die aanvang van die derde vlag infeksies weer na aanlyn leer terugkeer, en is strenger maatreëls weer ingestel vir geleentheid en areas waar mense byeenkom.

6.3.1 US Ondernemings (Edms) Bpk: Die US-maatskappiegroep

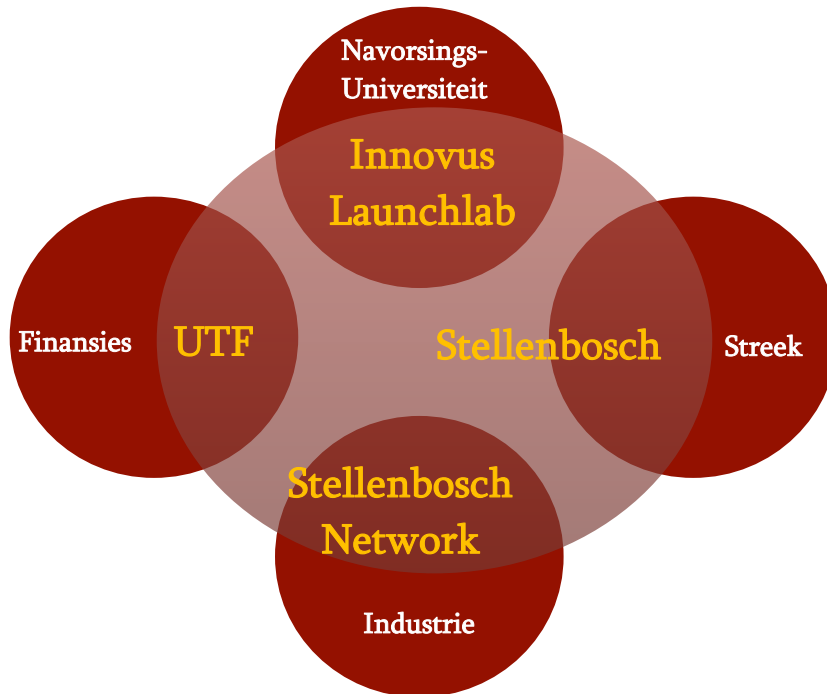
Baie van die US se maatskappye het daarin geslaag om in die tyd van die pandemie te oorleef. Nogtans het die uitdagings waarmee hulle te doen het hetsy onveranderd gebly of vererger. Slegs vier maatskappye moes in 2020 personeel aflê, maar toekomstige omstandighede kan verdere maatskappye dwing om kostebesnoeiingsmaatreëls in te stel. Die meeste maatskappye funksioneer tans op vlakke benede hulle begrote inkomste.

Die Universiteitstegnologiefonds (UTF) het 'n aantal aansienlike beleggings gemaak, wat 'n geweldige hupstoot was vir US Ondernemings om sy nuwe maatskappye met finansiering te kon bystaan. Ondanks COVID-19, is die fonds steeds 'n ywerige belegger in plaaslike universiteitstegnologieë. Dit is noodsaaklik dat bykomende geld in hierdie fonds belê word – die moontlike impak van die instrument is enorm.

Die Universiteit Stellenbosch (US) en die Universiteit van Kaapstad het saam belê in die R150 miljoen UTF wat deur die SA KMO-fonds gestig is in 'n poging om met Suid-Afrikaanse universiteite saam te werk om die tegnologie en sake-idees wat uit hierdie universiteite ontstaan, te kommersialiseer. Stocks & Strauss is die aangestelde Fondsbestuurder.

Die entrepreneuriese ekosisteem by die US

Die Universiteit Stellenbosch het 'n doelbewuste entrepreneuriese ekosisteem ontwerp en onderhou dit. Die ekosisteem met die dimensies word aangedui in figuur 122.

Figuur 122: Die US se entrepreneuriese ekosisteem

Die ekosisteem het vier dimensies:

- Die navorsingsgebaseerde universiteit, met sy tegnologie-oordragkantoor en inkubator om nuwe ondernemings te skep en te ondersteun. Dit is die rol van Innovus en die Launchlab.
- Die plaaslike besigheidsnetwerk met die doelbewus georganiseerde netwerk, waar die Stellenbosch-netwerk, wat onlangs bekendgestel is, 'n sentrale rol speel.
- Die finansieringsdimensie behels die beskikbaarheid van kapitaal vir opkomende ondernemings. Die beleggings van die Universiteits Tegnologiefonds (UTF) en die Raad van die US speel 'n belangrike rol in die vroeë stadiums van die belegging.
- Die vierde dimensie is die sake-omgewing, waar die plaaslike ekonomie en potensiële ontwikkeling by die Stellenbosch-brug van kardinale belang is.

Hierdie ekosisteem was baie suksesvol, soos blyk uit die aantal ondernemings wat gestig is, kommersiële inkomste uit die US se IP, en die gepaardgaande aktiwiteite, soos die Techpreneurskapsentrum by die Launchlab, in samewerking met die Skool vir Datawetenskap en Rekenaardienke.

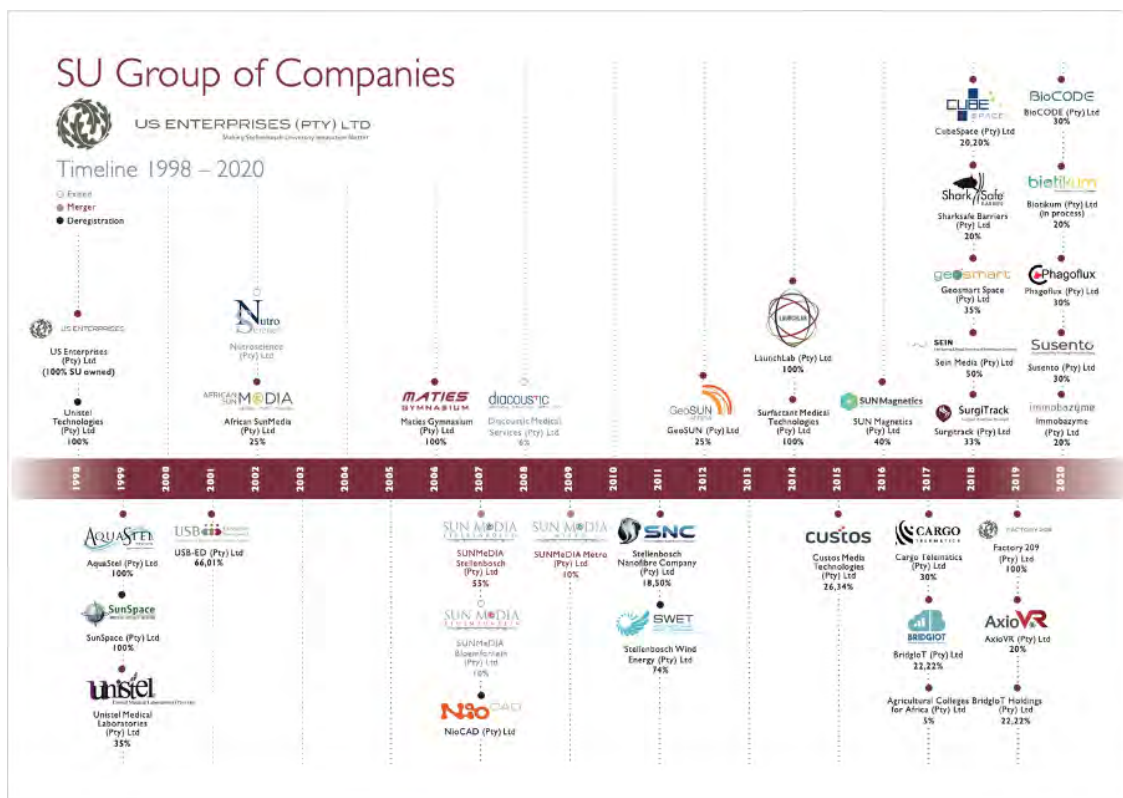
Vyf nuwe afwentelmaatskappye gestig

Die US se tegnologieoordragspan het gedurende 2020, en ondanks die inperking, vyf nuwe afwentelmaatskappye gestig en verwelkom. Die span het ook gedurende die inperking altesaam R26 miljoen vir US-projekte en -afwentelmaatskappye ingesamel sonder dat 'n enkele personeellid op kantoor was.

Die vyf nuwe maatskappye is BioCODE, Phagoflux, Susento, Biotikum en Immobazyme. Aandeelhouding in US-afwentelmaatskappye setel in die maatskappy Universiteit van Stellenbosch Ondernemings (Edms) Bpk (US Ondernemings), wat voorheen as Innovus Tegnologieoordrag (Edms) Bpk bekend was. Die naamsverandering is onlangs uitgevoer om die werksaamhede van Innovus, die Universiteitsafdeling, te skei van die beheermaatskappy deur wie die Universiteit aandele in sy maatskappygroep besit.

Aan die hand van internasionale standaarde het Innovus en US Ondernemings dus uiters goed presteer. Altesaam 28 aktiewe maatskappye in verskillende fases van hulle bedryfslewensiklusse val tans onder US Ondernemings. Heelparty van hierdie maatskappye het in 2020, ten spyte van COVID-19, dividende verklaar en uitbetaal.

Die tydlyn van die US-maatskappygroep in figuur 123 hieronder toon hoe beginnerondernemings by die instelling die afgelope twee dekades toegeneem het.

Figuur 123: Groei in die US-maatskappygroep sedert 1998

GreenX Engineering – die jongste afwentelmaatskappy

Innovus se jongste afwentelmaatskappy, Green X Engineering, is in Junie 2021 gestig, en is tans in 50% swart en 12,5% vrouebesit. Die onderneming het heelwat publisiteit ontvang vir sy rol om die Primêre Skool Cloeteville by te staan om die eerste skool in Suid-Afrika te word om 'n energieprestasiesertifikaat te verwerf.

Die Innovus-span werk sy aan sy met verskeie navorsers aan ander moontlike afwentelmaatskappe vir 2021. Ons is ingenome om te sien dat al hoe meer vroue- sowel as nuwe entrepreneurs met Innovus saamwerk om maatskappe te stig. Ons werk ook meer gereeld in vennootskap met eksterne partye om kommersiële ondernemings op die been te bring.

6.3.2 Tegnologieoordrag

Innovus het in die verslagtydperk sewe tegnologiesensieooreenkomste met bedryfsvennote en beginnerondernemings beding en aangegaan, en die span het openbaarmakings van 44 nuwe uitvindings verwerk.

Sedert 2014 is meer as R22 000 000 in stigtingskapitaal van die Tegnologie-innovasieagentskap (TIA) ontvang om Innovus-ondersteunde tegnologieë te ontwikkel. Dit het aanleiding gegee tot 48 nuwe vennootskappe, 12 lisensieooreenkomste en tien beginnerondernemings. Innovus het boonop meer as R19 000 000 in tweederondte-stigtingskapitaal van ander finansiers bekom.

In 2021 het Innovus R1 000 000 se stigtingskapitaal van TIA bekom om twee tegnologieë te ontwikkel.

Lisensie-inkomste in die verslagtydperk het R5 188 944 bedra.

Madelein Kleyn en haar span in die Tegnologieoordragkantoor is as finaliste in die NWTF-South32-toekennings vir 2020/21 aangewys. Die toekenningsplegtigheid sou in Julie 2021 plaasgevind het, maar is tot September 2021 uitgestel.

6.3.3 SUNKOM

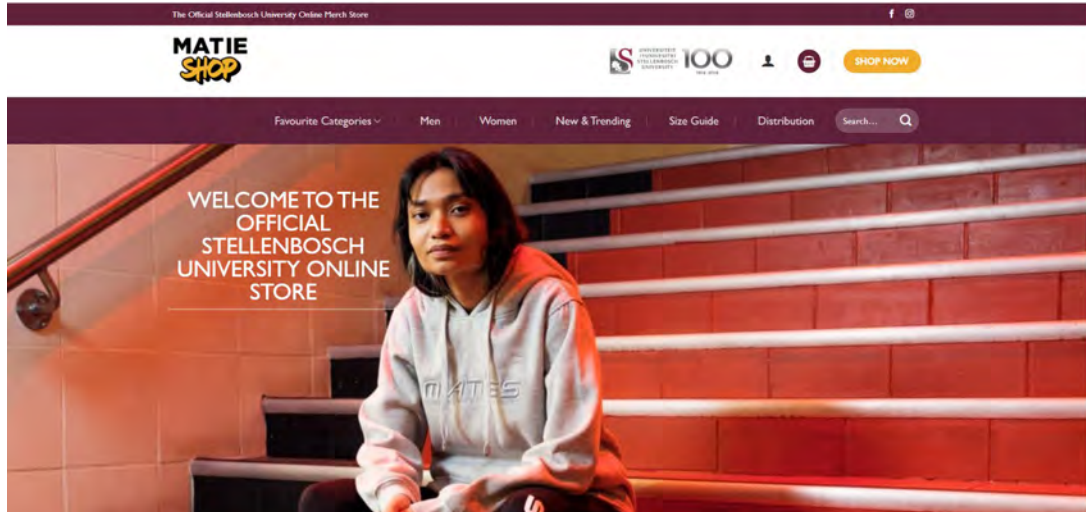
'n Omvattende verslag oor SUNKOM-werksaamhede word in die volledige direksieverslag van US Ondernemings voorsien. Die wêreldwye COVID-19-pandemie het heelparty van die SUNKOM-omgewings geraak:

6.3.3.1 Matiewinkel

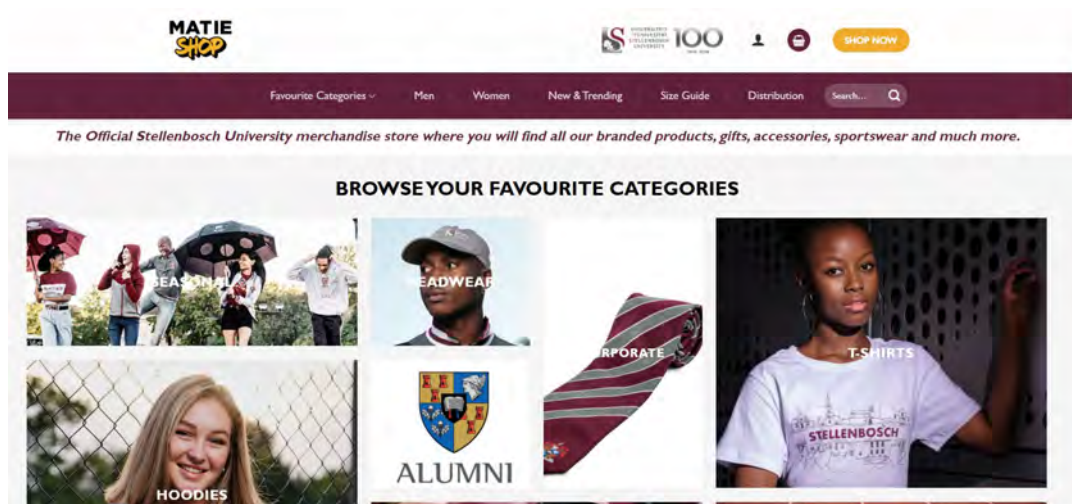
Met verwelkomingsweek het die Matiewinkel 'n besige Januarie 2021 beleef, hoewel verkope oor die toonbank betreklik laag gebly het. Daar is streng aan alle COVID-19-protokolle voldoen. Die Matiewinkel is opgewonde oor die bekendstelling van die nuwe US-handelsmerk en werk sy aan sy met Korporatiewe Kommunikasie en

Bemarking en met die agentskap Boomtown om die jongste klerereeks te ontwerp, wat in Januarie 2022 op die rak sal wees.

Die winkel het op 1 Julie 2021 sy nuwe aanlyn platform bekend gestel. Besoek dit by www.matieshop.co.za (figuur 124 en 125).

Figuur 124: Tuisblad van die aanlyn Matiewinkel

Figuur 125: Produklandingsblad van die aanlyn Matiewinkel

Nuwe projekte wat tans onderneem word:

- Opening van die Matiewinkel op Tygerbergkampus
- Die implementering van 'n nuwe, geïntegreerde voorraad- en verkoopspuntstelsel
- Die skep van 'n gebalanseerde, samehangende kernreeks US- en Maties-produkte, met die klem op kategorieë wat goed verkoop
- Nuwe ontwerpe om saam te val met die bekendstelling van die nuwe handelsmerk

6.3.3.1 Mobiele Matiewinkel

Die Matiewinkel op Wiele (ons nuwe mobiele winkel) is met groot welslae vir die eerste keer in die Desember 2020-gradetyd gebruik.

Figuur 126: Mobiele winkel by die gradeplegtighede in Desember 2020

6.3.3.2 Studentehuisvesting

Die Afdeling behartig die bestuur van studentehuisvestingsgeriewe en -dienste, wat bykans 60 geboue insluit. Dít geskied in noue samewerking met die afdelings Studentesake en Studentegemeenskappe om te sorg dat alle fasiliteite tot die gewenste leerkultuur bydra.

Die Afdeling bestuur ook sowat 8 000 beddens in 41 studentehuse, 23 tradisionele koshuise en nege woonsteltipe koshuise.

Van die projekte wat Behuisingsdienste tans onderneem:

- Praktiese voltooiing van Helshoogte-koshuis is bereik en die foutlys is voltooi.
- Die koshuis Huis ten Bosch is herbou ná die brand van 2019, en die okkupasiesertifikaat is uitgereik. Buiteontwerp is ook klaar.
- Die sypaadjieprojek voor die koshuise in Victoriastraat is klaar.
- Die opknapping van Dagbreekkombuis is klaar.

- 'n Opknapping van studentekamers by Wilgenhof sal teen die einde van die jaar begin.
- Die huise by Victoriastraat 65 en 67 word tans opgeknop, en die werk sal na verwagting binne die volgende drie maande voltooi wees.
- Die opknapping van hittepompe by Concordia sal na verwagting in November 2021 klaar wees.
- Oprigting van deursigtige omheining as deel van 'n sekuriteitsprojek by die drie susterkoshuise
- Buiteverfwerk by Metanoia
- Hippokrates-dakvervanging
- Implementering van 'n handleiding vir koshuiskoördineerders
- Implementering van 'n nuwe organogram met koshuisklusterkoördineerders

Die Uitvoerende Komitee van die Raad het goedkeuring daarvoor verleen dat ons met ingang van 1 Maart 2021 nie meer die benadering volg dat studente net betaal vir die tyd wat hulle in US-huisvesting bly nie.

6.3.3.3 Verhuringskantoor

Die Verhuringskantoor bestaan uit die drie pilare van residensiële verhuring, winkerverhuring en promosie-/reklamebedrywighede. Hoewel die personeellede van die huis af werk, het hulle bedryfswessies en -voortsetting hanteer deur beurte te maak om daaglikse fisies op kantoor te wees.

Die kontrak van die voedsel- en spysenieringsverskaffer by die Tygerberg-studentesentrum het gedurende die inperking verstryk. Om kontinuïteit te verseker, is die kontrak tot aan die einde van 2021 verleng. 'n Verdere verlenging tot aan die einde van 2022 word in hierdie stadium oorweeg.

Die onlangs voltooide Jan Mouton Leersentrum langs die Neelsie het aanvanklik moontlikhede ingehou om voetverkeer deur die Neelsie te verhoog. Vanweë die huidige omstandighede het dit egter nie gebeur nie. Die ondergrondse parkeerterrein is ook geopen, maar word nog nie veel gebruik nie. Dit is sedertdien tydelik gesluit weens die strenger maatreëls gedurende die derde vlaag infeksies, maar sal heropen.

Gesprekke met huurders het plaasgevind oor hulle vermoë om hulle huurverpligtinge in die huidige omstandighede na te kom. In die praktyk ondervind klein, middelslag- en mikro-ondernemings (KMMO) dikwels probleme om hulle winkelhuur te betaal. Die sloereffek van inkomste teenoor huurbetalings (ondernemings se inkomste gedurende die pandemie kom veel stadiger in as gewoonlik, terwyl huur maandeliks betaal moet word) sal tot gevolg hê dat die meeste KMMO-huurders sal agterraak met hulle huur omdat studente voetverkeer deur die Neelsie wisselvallig bly en onderworpe is aan COVID-bepelkings.

'n Verdere bystandspakket vir kommersiële huurders is direk as gevolg van bogenoemde goedgekeur. Huurders sukkel om hulle skuld en huur te betaal omdat die mark nie na normaal terugkeer het nie. Hulle het derhalwe 'n huurkrediet van drie maande ontvang om uitstaande skuld te delg, en sal tot en met Januarie 2022 slegs 65% van hulle gewone huur hoef te betaal. Die koste van hierdie bystand bedra R5,4 miljoen.

'n Langertermynverhuringsbeleid is byna klaar geskryf. Dit sal alle langtermynverhurings onder een sambreel konsolideer.

6.3.3.4 US Botaniese Tuin

Op bedryfsgebied het die US Botaniese Tuin (USBT) stadig na normaal teruggekeer. Daar is aansienlike vordering gemaak met die samestelling van plantversamelings, die beplanning van opknappings, en die implementering van tentoonstellings. Plaaslike besoekerstalle het tot voor die onlangse strenger inperking geleidelik toegeneem. Hekgeld bly laer as voor COVID-19, en die verhuurde restaurant geniet steeds die voordeel van plaaslike steun.

Hoogtepunte

SUNKOM het sowat R1,2 miljoen bewillig vir die opknapping van die USBT-restaurantgebou, wat tans as 'n US-verhuring bestuur word. Die huurinkomste maak trouens die grootste komponent van USBT-bedryfsinkomste uit. Werk sal na verwagting vanjaar nog voltooi word. Opknappings aan die agterdek sal ten volle gebruik maak van die tuintoonstellings in die Varinghuis (sien hieronder).

Die installasie van 'n 3 meter hoë modulêre struktuur wat oor die volle 12 meter van die westekant van die Varinghuis strek, is voltooi (figuur 127). Plante word nou aangebring. Wanneer die installasie voltooi is, sal die muur uit sowat 1 650 modulêre plantpote bestaan, waarvan 'n gedeelte in die foto hieronder te sien is. Die tentoonstelling is 'n opwindende toevoeging tot die Botaniese Tuin en verbeter beslis die agtergrond van die historiese ou Varinghuis.

Figuur 127: Gedeelte van modulêre muur met potplante

Daar is ook uitstekende vordering gemaak met die WWF Tafelbergfonds om nuwe vertoonbeddings te skep wat die uiters bedreigde laaglandhabitat van die Kaap sal ten toon stel en vertolk. Ons landskapargitek-intern het met 'n ontwerp vorendag gekom wat vier plaaslike ernstig bedreigde habitattipes sal bevat (figuur 128). Die beddings sal uit aansienlike bewaringsgraadpopulasies van die bedreigde plante bestaan.

Dit sal heelwat bydra tot die estetika van die ingang in Neethlingstraat. Die klipbekleding van die beddings is ook spesiaal in samewerking met die hoof van die Departement Aardwetenskappe ontwikkel sodat dit as 'n nuttige geologieonderrighulpbron kan dien. Figuur 128 bevat 'n voorstelling van die finale uitleg.

Figuur 128: Ontwerp van vertoonbeddings vir bedreigde laaglandhabitats

Werk om byna uitgesterwe plantspesies volhoubaar te versamel en te kweek, maak ook vordering. Streng kriteria word toegepas om te bepaal of plante geskik is om weer in die natuur gevestig te word. Een so 'n spesie is die ernstig bedreigde *Oxalis fragilis* (wat almal eers gedink het reeds uitgesterf het). Noudat die herfskweekseisoen van 2021 verby is, kan ons bevestig dat ons daarin geslaag het om duisende nuwe plante uit handbestuifde eksimplare uit die natuur te kweek. Hierdie onvervangbare materiaal sal nou vir rugsteunbewaring na wêreldbekende instellings soos die botaniese tuine van die Universiteit van Oxford en die Kew-tuine gestuur word. Die kweking sal ook tot navorsing oor bestuwingstelsels in die Departement Plant- en Dierkunde bydra, wat in 2022 'n honneursstudent, wat tans as 'n USBT-intern werk, sal ondersteun. Ons gaan voort met die bewaring van plaaslike bedreigde plantspesies wat groot gevaar loop om uit te sterf, met behulp van 'n bygewerkte versamelstrategie.

6.3.3.5 Konferensies en gebeure

Die geleentheids- en konferensiebedryf is swaar deur die COVID-19-pandemie getref. Sedert 26 Maart 2020 is die bedryf gekenmerk deur sporadiese sluitings, waarvan die jongste gedurende die vlak 4-inperking vroeër vanjaar was. Dit hou gevolglik 'n geweldige finansiële risiko vir die Sentrale Geleentheids- en Konferensiekantoor ("CECO") en sy groeivooruitsigte in.

Die span is egter veerkragtig en het in 2020 én vir 'n groot deel van 2021 suksesvol by afstandswerkreëlings aangepas. Christi Wiechers en Stefan du Toit het in Desember 2020 na nuwe loopbaangeleenthede aanbeweeg. Ons het Jaco Burger op 22 Februarie 2021 as die nuwe direkteur: Strategiese Kommersiële Projekte aangestel. Hy dien terselfdertyd as besturende direkteur: Factory 209 (Edms) Bpk.

Die heropening van die geleentheids- en konferensiebedryf in Maart 2021 het belowend gelyk te oordeel na kliëntenvrae en werklike nuwe sake. Kliëntekommunikasie en -opvoeding was belangrik in die span se pogings om geleenthede op die boeke te hou in plaas daarvan om dit in die geheel te kanselleer, en om kliënte se verwagtinge te bestuur. CECO het soepelheid aan die dag gelê deur in ware entrepreneursgees die afdeling vir virtuele geleenthede en konferensies bekend te stel. Sodoende kon kliënte kies om, in plaas daarvan om hulle kontakgeleenthede te kanselleer of uit te stel, dit eerder in virtuele byeenkomste te omskep. Verskeie suksesvolle virtuele geleenthede is sedertdien aangebied, met besonder positiewe kliënteterrugvoer. Die span het ook heelwat lesse geleer oor hoe om CECO as 'n sterk mededinger in die mark te posisioneer.

US-korttermynverhuringsbeleid

Die Raad het op 16 April 2021 die amptelike US-korttermynverhuringsbeleid goedgekeur en in werking gestel. Die beleid erken CECO se bestaan, en versterk die Kantoor se vermoë om sy kerndoel aktief na te streef, naamlik om waarde te skep vir alle interne en eksterne US-belanghebbendes.

CECO het voortgebou op bestaande stelsels en prosesse deur sy aandag op markpenetrasie en die markgeskiktheid van produkte toe te spits. Die proses het ingesluit die ontwikkeling van afdelingsbedryfsmodelle en 'n uitvoerige strategie vir groei wanneer die bedryf heropen, wat hopelik vanaf September 2021 sal gebeur. Elke CECO-afdeling het 'n omvattende ontwerpdenkproses onderneem om kernbedryfshipoteses te toets en met werklike markterugvoer te staaf. Hierdie oefening het later op duidelik omskrewende, soepel bedryfsmodelle, begrotings, kernprestasiaanwysers, groei-strategieë en mikpunte uitgeloop.

Die vlak 4-inperking vroeër vanjaar was die ideale geleentheid om die beplande CECO-webtuiste te bou. Die webtuiste word binnekort geaktiveer, met 'n aanlyn besprekingstelsel wat kort daarna sal volg. Die besprekingstelsel sal deel uitmaak van 'n belynde digitale bemarkingstrategie en implementeringsplan. Dit sal 'n uitsonderlike kliënte-ervaring verseker vir alle interne en eksterne kliënte wat enige van die beskikbare ruimtes op die US se terrein van 820 000 m² wil bespreek. Daarmee bied CECO 'n pasklaar oplossing en 'n sentrale kontakpunt oor alle US-kampusse heen. Dit skep ook 'n internasionale digitale bemarkingsteenwoordigheid en reikwydte vir die Kantoor. Boonop maak dit die US die enigste universiteit in Suid-Afrika en Afrika met so 'n aanbod wat by bedryfsrolspelers kan kers vashou.

Werknemer- en spanwelstand ontvang prioriteitsaandag gedurende die pandemie om te sorg dat die span die uitdagings van hierdie ongewone tyd kan hanteer, en betrokke en gemotiveerd bly.

Risikotempering

- Interne belanghebbendes se aanvaarding van CECO as kontakpunt vir korttermynverhuringe en vir konferensies en geleenthede by die US is 'n uitdaging. Die Kantoor bied hierdie uitdaging die hoof deur saam te werk met, en waarde te skep vir, interne belanghebbendes om hulle op dié manier oor te haal.
- Met die gedeeltelike heropening van die bedryf het die span snelle groei beleef, wat waardevolle insig gebied het in die fynghede en hulpbronne vereistes om ons kliënte van 'n superieure diens te voorsien. Namate COVID-19-beperkings verslap, word 'n snelle toename in sake verwag. Hiervoor sal CECO sy outomatiseringsvermoë uitbou en groot en gereelde kliënte prioritiseer.
- Die optimalisering van finansiële doeltreffendheid en beste praktyk in die bedryf, sowel as die aanstelling van 'n voltydse administratiewe en rekeningkundige beampte.
- Deurlopende kliëntekommunikasie en -opvoeding duur voort om te sorg dat die US 'n voorkeurbestemming vir geleenthede en konferensies sal wees wanneer die pandemie begin bedaar.
- Voortdurende kommunikasie met verskaffers om enige koste met betrekking tot gekanselleerde geleenthede te beperk, en om hulle op hoogte te hou van besprekings wat heringestel word.
- Deurlopende kommunikasie met bedryfsliggame (soos SA Toerisme, Wesgro en die Event Safety Alliance) om makrotendense en beste praktyke te verstaan.
- Besteding is so ver moontlik beperk deur byvoorbeeld nuwe aanstellings vir so lank moontlik uit te stel, nie in 2021 van enige beplande konsultasiedienste gebruik te maak nie, en bokoste so laag moontlik te hou.
- 'n Klemverskuiwing na voorbereiding en beplanning vir groei sodra markte heropen deur staat te maak op die sterk stelsels en prosesse wat ingestel is.

6.3.3.6 Strategiese projekte

Factory 209 (Edms) Bpk (F209) is 'n volfiliaal van die US. Dié doelgeskepte maatskappy is opgerig om kommersialiseringsaktiwiteite by die Universiteit te ontwikkel, te implementeer en in stand te hou. Factory 209 se Eenheid vir Strategiese Projekte word voortgedryf deur die innovasie- en ontwikkelingspan, wat 'n tweeledige rol vervul:

- Kruisfunksionele steun aan gevestigde kommersiële ondernemings in die portefeulje, waaronder CECO. Dit sluit in strategiese beplanning, leierskap, mensebestuur, finansiële bestuur, bemaking en voortdurende verbetering.
- Die identifisering, ondersoek en ontwikkeling van nuwe strategiese projekte wat nuwe geldstrome vir die US kan skep

Die innovasie- en ontwikkelingspan het fluks gevorder met die verbetering en vereenvoudiging van CECO se strategiese rigting en bedryfsdoeltreffendheid. Sodoende word CECO vir kommersiële groei, uitbreiding en selfonderhouding voorberei.

Vyf nuwe prioriteitsprojekte is geïdentifiseer, en word aktief nagejaag:

Werwingsinisiatief

Met 'n jeugwerkloosheidsyfer van sowat 75% is dit nou dringender as ooit vantevore om 'n oplossing vir hierdie uitdaging te kry. Die US spog met 'n gesogte kohort huidige en oudstudiante. Werkgewers is op hulle beurt op soek na geskikte kandidate vir internskappe en sowel deeltydse as voltydse poste, maar wil terselfdertyd die kompleksiteit, tyd en koste van die werwingsproses so ver moontlik beperk.

Hierdie inisiatief sal 'n kommersieel lewensvatbare oplossing skep waarmee interne belanghebbendes, soos Studentewerwing, die Loopbanekantoor, Alumni betrekkinge, Beurse en Lenings, ensovoorts, hulle aanbod vir huidige en vorige US-studente kan optimaliseer. Daarbenewens sal die inisiatief US-studente die beste moontlike geleentheid bied om werk te kry deur hulle teen bekostigbare tariewe op 'n veilige en toegespitste aanlyn platform onder werkgewers te bemark.

US-spesifieke geleenthede

US-spesifieke geleenthede is 'n voortspruitende inisiatief wat met die CECO-werksaamhede bely is. Die kerndoel is om unieke en spesifieke geleenthede te ontwikkel wat die US se eiendom sal wees, en wat mettertyd in gereelde geleenthede en later selfs reekse kan ontwikkel wat oor tyd volhoubaarheids- en kommersiële waarde sal inhou. Deur die algemene Stellenbosch- en omliggende gemeenskappe te betrek, sal dit ook ekonomiese groeigeleenthede vir die groter Stellenboschstreke skep deur besteding aan verblyf, kos, kleinhandel, toerisme, ensovoorts.

Toerustingverhuring

Toerustingverhuring is nóg 'n voortspruitende inisiatief uit CECO se werk na aanleiding van die hoë koste van toerustinghuur vir geleenthede en konferensies. Aangesien CECO se werksaamhede om die fasilitering van geleenthede, en binnekort ook die aanbieding van US-spesifieke geleenthede, draai, is kostebesnoeiing en winsvermeerdering van die allergrootste belang. By nadere ondersoek is 'n behoefte aan die gereelde huur van verskillende tipes toerusting – van afdakke en sambrele tot dataprojektors en skerms – oor die hele US-omgewing geïdentifiseer. Die inisiatief vir sentrale toerustingverhuring beoog om 'n lenige voorraadbasis van gewilde toerusting op te bou wat met die US-handelsmerk gemerk en teen 'n laer tarief as dié van markverwante verskaffers voorsien sal word. Die koste van die toerusting sal uit ons eie balansstaat gefinansier word. Namate ons hierdie inisiatief uitbrei, wil ons graag die aanbod uitbou tot 'n markmededingende verskaffer van 'n wye verskeidenheid toerusting aan interne US-kliënte sowel as die algemene gemeenskap.

Sentrale bemarkings-, reklame- en borgskapinisiatief

Dit is bekend dat kommersiële borgskappe by universiteite uiters waardevol is vanweë 'n bestaande handelsmerk-lojale kliëntebasis en, in die US se geval, 'n prestigeryke 100 jaar oue handelsmerk waarmee mense hulle graag vereenselwig. Hoewel dit kommersieel uiters waardevol is, hou borgskappe egter ook geweldige finansiële, reputasie- en selfs regsrisiko's vir die US in. Kommersiële borgskappe en gepaardgaande bemarkings- en reklame-aktiwiteite/-veldtogte word nie tans deur 'n sentrale kantoor gereguleer en bestuur nie. 'n Behoefte aan so 'n sentrale kantoor is derhalwe geïdentifiseer, wat daarop sal konsentreer om op 'n gestruktureerde en gereguleerde manier risiko vir die US te beperk en kommersiële waarde uit te bou.

E-sportlokaal

E-sport is een van die snels groeiende bedrywe wêreldwyd, en sal teen 2023 na raming \$200 miljard werd wees. Maties Sport het aanvanklike belangstelling getoets deur 'n e-sportklub te skep, soos enige ander sportklub by Maties Sport, en het ook 'n opvoedkundige element daarby ingesluit. Innovus het die kommersiële waarde van e-sport raakgesien en teen die einde van 2020 'n eksterne bedryfskenner aangestel om 'n aanvanklike haalbaarheidsondersoek te doen. Dít het bevestig dat daar weliswaar 'n geleentheid bestaan. 'n Taakgroep onder leiding van Factory 209 en Maties Sport ondersoek tans die kommersiële moontlikheid van 'n e-sportlokaal op die US-kampus.

6.3.3.6 Kopiereg, handelsmerke en kortkursusse

'n Omvattende verslag oor ons kopiereg-, handelsmerke- en kortkursusomgewing word in die direksieverslag van US Ondernemings (Edms) Bpk vervat. Nietemin het hierdie Afdeling steeds doeltreffend gefunksioneer, en selfs 'n toename in werkklas beleef. Wat die impak van die COVID-19-pandemie en daaropvolgende wisselende inperkingsvlakke betref, is die volgende kwessies en risiko's die afgelope jaar hanteer, en sal dit ook in die tyd wat voorlê aandag ontvang:

6.3.3.6.1 Kopiereg

Universiteite is swaar getref deur COVID-19, en die verskillende inperkingsvlakke het 'n aansienlike impak op lesings en die voorsiening van kursusinhoud aan studente gehad. Die Kopieregafdeling het die afgelope jaar die volgende kopieregkwessies hanteer, wat in sommige gevalle deurlopend voorkom:

Ons maak US-personeellede bewus van kopieregkwessies wat kan ontstaan wanneer hulle derdepartyhoud, -foto's en -video's in virtuele klaskamers en ander aanbiedings gebruik waar die inhoud opgeneem en verder versprei kan word.

In 'n paar gevalle het US-dosente ander partye se beelde in hulle lesings en kursusbateriaal gebruik, en ook die materiaal op die US se webtuistes (fakulteitswebtuistes) beskikbaar gestel. Gevolglik het die kopieregeienaars boetes

gehef. Hierdie kwessies word deur Innovus se direkteur Tegnologieoordrag hanteer.

Daar is ook 'n toename in tutormaatskappye en privaat tutordienste wat aanlyn aangebied word. Hoewel die US geen beheer oor die gehalte en inhoud van hierdie dienste uitoefen nie, kan die publiek en studente onder die wanindruk verkeer dat hierdie dienste US-verwant of -goedgekeur is. Boonop kan dit op die skending van die US se intellektuele-eiendomsregte neerkom wanneer hierdie tutordienste van enige akademiese of kursusverwante inhoud van die US gebruik maak of hulle dienste daarop grond. Hierdie saak word in samewerking met en via die kantoor van die Viserektor: Leer en Onderrig hanteer.

'n Verdere risiko is dat studente US-materiaal op eksterne oop elektroniese platforms laai en vir finansiële gewin via hierdie webtuistes versprei. Innovus is bewus van 'n toename in die hoeveelheid inhoud wat gedurende die pandemie op hierdie eksterne platforms verskyn, én van die algemene desperaatheid vir enige manier om 'n ekstra inkomste te verdien. Die aangeleentheid word van geval tot geval hanteer.

Die Nasionale Vergadering het verlede jaar die Wysigingswetsontwerp op Kopiereg goedgekeur en vir ondertekening aan president Cyril Ramaphosa gestuur. Die president het dit egter vir herooring na die Nasionale Vergadering terugverwys omdat hy verskeie besware oor die grondwetlikheid van die wetsontwerp gehad het. Gevolglik het die portefeuljekomitee oor handel en nywerheid in Junie 2021 belanghebbendes en belangstellendes genooi om skriftelike voorleggings ten opsigte van slegs klousule 13 (artikels 12A, 12B, 12C en 12D), klousule 19 (artikel 19B) en klousule 20 (artikel 19C) in te dien.

Innovus het in Julie 2021 skriftelike kommentaar op bostaande klousules gelewer. Die kommentaar is in samewerking met Roux de Villiers van Roux de Villiers & Vennote van die Paarl opgestel, wat in opdrag van Innovus opgetree het. Innovus sal die volgende stappe in die proses fyn dophou.

6.3.3.6.2 Handelsmerke

Die institusionele projek vir 'n nuwe handelsmerk het teen die middel van April 2021 'n belangrike mylpaal bereik toe die US Raad 'n nuwe logo vir die US goedgekeur het. Die Handelsmerkkantoor het bystand verleen met 'n voorlopige handelsmerksoektog om seker te maak dat die nuwe logo-ontwerp nie met enige bestaande handelsmerke ooreenstem nie, en is daarna versoek om voort te gaan om die nuwe handelsmerk in al 45 handelsmerkklasse in Suid-Afrika te registreer, en die leuse “FORWARD TOGETHER / SONKE SIYA PHAMBILI / SAAM VORENTOE” in 12 klasse.

'n Risiko wat die afgelope paar maande opgemerk is, is die ongemagtigde gebruik van die US se handelsmerke en logo's deur US-alumni, wat dit vir bemerkingsdoeleindes op hulle sakewebtuistes en sosiale media aanbring. Dít is misleidend en 'n onakkurate uitbeelding van die Universiteit se verhouding of

verbintenis met die entiteit of aktiwiteit, en impliseer dat die US die organisasie, maatskappy, produk of diens onderskryf. Die aangeleentheid word op 'n gevallegrondslag hanteer.

6.3.3.6.2 Kortkursusse

Ongeag die pandemie, gaan US-omgewings voort met hoofsaaklik ten volle aanlyn en gemengde kortkursusaanbiedinge. Statistieke van die eerste ses maande van 2021 toon dat die domino-effek van die pandemie in die kortkursusomgewing in 2020 vanjaar steeds in 'n mate te bespeur is. Die getal kortkursusregistrasies is 4,9% minder as in 2019, dog 0,4% meer as in 2020. Deelnemerregistrasiesyfers weerspieël 'n afname van 26,3% teenoor 2019, maar 'n toename van 0,5% teenoor 2020. In die lig van die derde vlaag kan hierdie syfers egter in die tweede helfte van 2021 weer verander.

Weens die institusionele verskuiwing na 'n ten volle aanlyn omgewing vir onderrig en leer weens die inperking van 2020, het daar 'n dringende behoefte aan elektroniese sertifikate in die US-kortkursusomgewing ontstaan. Dit skakel hoë koerierkoste uit, verhoed dat sertifikate wegraak, en verlig die logistieke en administratiewe las om sertifikate gedurende die inperking uit te reik. Die US het 'n interne tenderproses gevolg en uiteindelik 'n doeltreffende vennootskap met Paradigm aangegaan om 'n internasionaal aanvaarde en goedgekeurde e-sertifikaatoplossing vir kortkursusaanbiedinge te voorsien. Die tender is in die middel van Oktober 2020 aan Paradigm toegeken (wat vanuit Virginië, Verenigde State, funksioneer), en die tenderooreenkoms is teen die middel van Desember 2020 met Paradigm gesluit. Die US kan nou vir die eerste keer gestaafde e-sertifikate vir kortkursusse uitreik, en die eerste sertifikate is in die week van 15 Februarie 2021 toegeken. Noemenswaardige aspekte van die Paradigm-oplossing sluit in:

- 'n digitale sertifikaat wat die US self staaf, wat die hoogste vertrouwensvlak ten opsigte van geldigheid bied in gevalle waar derdepartystawing nie wêreldwyd aanvaar word nie;
- etlike lae sekuriteit om sertifikaatbedrog te verhoed;
- die vermoë om die sertifikaat op verskillende toestelle af te laai (maar nie te druk nie) en dan aan werkgewers, werwingsagentskappe en ander instellings te stuur en op sosiale media te plaas; en
- basiese minimale integrasie by US-stelsels om stawing deur die US moontlik te maak. (Die aspek van integrasie sal hersien word sodra SUNStudent volledig in die kortkursusomgewing geïmplementeer is, moontlik aan die begin van 2022.)

Die Kortkursusafdeling het in Desember 2020 die nodige personeelaanstellings gedoen om die interne sertifikaatdrukfunksie oor te neem, en het al die nodige druktoerusting van SUN MEDIA na die Afdeling se nuwe perseel by De Beerstraat 20 verskuif. Die interne digitale oordruk van kortkursussertifikate het op 1 April 2021 begin. Die Afdeling sal in die tweede helfte van die jaar op 'n beter sertifikaatleweringdiens van sowel digitale as papiersertifikate konsentreer.

Deur digitale en gedrukte sertifikate intern te hanteer, verdien die Afdeling nou bykomende inkomste. Dit dra by tot die volhoubaarheid van hierdie US-stuendiensafdeling, wat nie self enige inkomste uit die US se kortkursusaanbiedinge ontvang nie.

63.3.7 Stellenbosch Network

Die Stellenbosch Network (SN), wat in November 2019 bekend gestel is, het ondanks die pandemie geweldig gegroei. Die SN se visie is om die Stellenboschstreek wêreldwyd as 'n inklusiewe en samehangende innovasiesentrum en kennisstreek in Afrika te vestig.

Die SN het sy ledetal (tans 135) die afgelope jaar uitgebrei deur die volgende geleenthede aan te bied:

Tegnologieopleidingsessies – Sessies voorsien opleiding in tegnologie- en innovasieontwikkeling. Opleidingshoogtepunte sluit in die aanbieding oor hoe om jou intellektuele eiendom te beskerm (deur Spoor & Fisher) en oor die implementering van die Wet op Beskerming van Persoonlike Inligting (POPIA) (deur Cluver Markotter).

Lesingreeks oor die Stellenbosch-slimstad – Gedurende hierdie sessies is tegnologie- en innovasiekennis en -ervaring uitgeruil om samewerking aan nuwe tegnologieë en uitvindings binne die groter Stellenboschstreek moontlik te maak. Sprekers was inspirerende en suksesvolle entrepreneurs, innoveerders en denkleiers op tegnologiegebied. Hoogtepunte sluit in die aktivering van die Stellenbosse Tegnologie-ekosisteem in samewerking met Wesgro, en die lesing oor wat klein en middelslagondernemings (KMO's) in 2020 geleer het om hulle vir die toekoms te help voorberei (aangebied deur bedryfsvennote).

USB Kleinsake-akademie: SN het by die US se sosiale-impakfonds om finansiering help aansoek doen om in 2021 die Kleinsake-akademie op Stellenbosch aan te bied.

Die **SN-mentorskapsprogram** is 'n agt maande lange inisiatief wat entrepreneurskapsmentors met mentees verbind. Voorheen benadeelde entrepreneurs geniet voorkeur. Die program bevat tans nege mentees.

SN het in September 2020 'n **Idee-uitdaging** bekend gestel. Die doel met die uitdaging #Ideasforchange was om kreatiewe, innoverende en skaalbare idees aan te moedig om toeganklikheid in die wêreld van afstandswerk te bevorder. Individue kon hulle beste idees vir nuwe sakemodelle en -prosesse indien om die lewens van plaaslike inwoners van Stellenbosch en omgewing te verbeter.

Nuus: SN dra sy nuus en stories oor deur middel van 'n nuusbrieff, sosialemediaplatforms en ander plaaslike en nasionale publikasies. In die inisiatief

Entrepreneur van die Maand word 'n ander plaaslike Stellenbosse entrepreneur en dié se onderneming elke maand bekend gestel.

Hulle ondersoek ook tans die moontlikheid van 'n **plaaslike platform vir voorkeurverkryging** saam met belanghebbendes.

Die volgende stap sal wees om die SN-webtuisteplatform onder Stellenbosse ondernemings te bemark. Die platform sal met blokkettingtegnologie (*blockchain*) werk om die kitsstawing van ondernemings moontlik te maak.

7. SLOT

Groot openbare universiteite soos die US het verskeie institusionele doelstellings en geen oorhoofse winsoogmerk nie. Die impak van die koronaviruspandemie het egter die institusionele doelwitte vir 2020, 2021 en daarná tot hoofsaaklik twee doelwitte beperk: (i) om die akademiese jaar suksesvol te voltooi, en (ii) om die Universiteit se volhoubaarheid in 2021 en oor die beplanningshorison te handhaaf.

Die VS Bedryf en Finansies, met die afdelings Finansies, Fasiliteitsbestuur (USFB), Informasietegnologie (IT), Innovus en Maties Sport, gee die toon aan om te sorg dat ons hierdie doelwitte bereik. Ons doen dít binne die groter stelsel wat die ganse Universiteit bedien (finansieel, fisies, IT en oorsigbestuur), en met 'n raamwerk wat aan bedryfstipe beginsels onderworpe is.

Hierdie verslag toon hoe ons hierdie doelwitte sedert 2020 bereik het. Dit was 'n uitdagende, maar ook 'n bemoedigende jaar. Die manier waarop die bedryfsverantwoordelikheid vir die US se betreklik suksesvolle pandemiebestuur uitgevoer is, is 'n bron van aansienlike inspirasie en aansporing.